Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Naš ponos in mi sta eno; naša čednost in mi sta dvoje.

Pierre Marivaux, francoski dramatik (1688—1763)

Leto X. Ljubljana, 14. aprila 1938. Štev. 15.

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Telefon št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: za 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/1 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dinarje znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpna petitna vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 milimetrov) din 7·—. Med oglasi stane vsaka petitna vrstica din 4·50. — Notice: — vsaka beseda din 2·—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0·50. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Danes:

Naš novi roman

(Gl. str. 10 in 11)

Pred Veliko Nočjo

Cvetna nedelja zjutraj! Sive mestne ulice so polne pisanih barv, odsevajočih z velikih in majhnih butaric v rokah živih, v cerkev hitečih svežnjev. S trga za cerkvijo so se preselile butarice tja kamor spadajo, v domovja otrok, kjer so jih okrasili s pomarančami in jabolki, da se šibe v drobnih ročicah...

Hodim po ulicah, ob vogalih delam velike ovinke, da se ne zadenem v kakšen vršiček in ne pokvarim nedolžnega veselja. Po umitem nebu se pode beli oblaki, njih svetli soj odseva na drobnih obrazkih, v velikih, od sreče potemnelih očeh.

Tam, že skoraj tik pred cerkvijo se mi ustavijo oči na ganljivem prizoru: med procesijo rdečeličnih, zdravih in razposajenih otrok koraka deklетce, poznam ga s ceste. Levo nožico ima krajšo od desne, bolehen je njen obrazek in nemirne oči. Igra se sama v prahu, otroci ne marajo zanjo, prepočasna je in premalo živahna. Danes pa njej ni do otrok, danes praznuje ona svoj praznik, morda največji v svojem bednem življenju.

V ročici nosi velikansko butaro, vso prepreženo s pomarančami in jabolki, košato in pestro, da nikoli tega in da bi se že zdavnaj zgrudila pod njo, ako bi jo morala nositi sama. A usoda je prijazna. Oče stopa zraven dekletca in drži butaro ob vrhu, tako visoko nad drobno glavico, da otrok tega ne vidi. Samo žive rdeče in svetle barve pobarvanih svižcev vidi nad seboj, smejoče se pomaranče, napihnjena jabolka in košček sinjega neba, ki kipi vanj ta čarobni stolp iz brinja, svižcev in sadja.

O, kako bogata je danes ta mala šepavka, saj nosi največjo butaro, večjo kakor tisti, ki jo druge dni zaničujejo in pehajo od sebe! Brez teže je to težko breme, kako lepo ga je nositi — najrajši bi ga nosila vse življenje.

Iz premišljevanja so me zbudili otroški glasovi, rezki in zasopli:

»Gospaaaaaa! Butarco! Za 50 par vam jo dam!«

Otroci, nič večji kakor tisti, ki so jih ponosno nosili v cerkev, so tekali po cesti, s samimi butarami v naročju. In vendar so bili ti malčki tako daleč, grozotno daleč od drugih; saj so vedeli, da se dá vsa ta bogatija iz pisanih svižcev, zelenega brinja in baržunastega bršljana kupiti in prodati za bore 50 par...

Saška

FOTO HUGO KERN

NA CVETNO NEDELJO

Praznik Vstajenja

PRI NAS IN DRUGOD

Po vsem svetu praznujejo ljudje praznik vstajenja, povsod ga obhajajo tako, kakor je njihovim navadam in njihovemu življenju najbliže. Pri nas ‚sekamo' pirhe in pomaranče, sežigamo trhle križe za »sveti ogenj«, nosimo k »žegnu« kolače in gnjat in vse to se nam zdi tako naše in potrebno, da niti ne pomislimo, da poznajo v daljnih deželah čisto drugačne praznične običaje. A glavno je pač, da vsakdo — pa najsi bo v kateri koli deželi — občuti na ta največji praznik v letu vstajenje in pomlad v svojem srcu!

*

Na velikonočno nedeljo in velikonočni ponedeljek se menda vsak revež v Ekvadorju do sitega najé. Ta dva dneva — takšen je tam običaj — morajo bogataši pogostiti svoje revne sosede za svojo mizo. V nekaterih pokrajinah te dežele se te navade še zdaj, v času krize, strogo drže.

*

Na prostranih planjavah severne Kanade, kjer je dežela vse leto mrzla, otožna in brez sonca, poznajo že več desetletij ganljiv velikonočni običaj. Edini človek, ki mora dan za dnem, mesec za mesecem romati po tej zasneženi pokrajini, je poštar, ki s pošto vzdržuje zvezo med samotnimi utrdbami in redkimi naselbinami, pogosto po več sto milj oddaljenimi od postaje. Na svoji velikonočni poti pa dobi poštar v vsaki, še tako revni hiši skromno darilce in tako je velikonočna vožnja za tega samotarja edina vesela pot v vsem letu, edini dan, ko se ludi v njegovo srce prikradeta praznik in pomlad.

*

Če preživiš velikonočne praznike v Holandski Indiji, utegneš doživeti kaj nenavadno praznovanje vstajenja. Na Veliko nedeljo te že ob šestih zjutraj vrže s postelje mrzla prha, ki ti jo naperijo skozi odprto okno naravnost v posteljo s pravo vrlno brizgalno. Če potlej razsajaš, ti mirno razložé, da v Holandski Indiji domačini na tak nenavaden način slave praznik vstajenja.

*

Eno najlepših velikonočnih navad poznajo menda na otoku Haitiju. Tamošnji domačini namreč »praznik miru« praznujejo globlje kakor pri nas. O velikonočnih praznikih se vsi sovražniki med seboj pobotajo, in čeravno se sicer še tako črno gledajo, v teh dneh radi pokramljajo med seboj. To jim pa kajpak ne brani, da si ne bi pozneje še bolj skočili v lase...

*

V Gvatemali, deželi ognjenikov, romajo domačini iz rodu Maja, na vrhove in mečejo v žrela cvetlice, da bi tako pregnali za tisto leto hudobne duhove. Tudi Evropci pohite o praznikih na ognjenike, a namesto cvetlic nosijo v rokah »kodake«...

*

Na južnem Kitajskem praznujejo praznik vstajenja kar dva tedna, nekako tako kakor Novo leto. O praznikih so vse trgovine zaprte, nihče ne dela, ljudje se zabavajo po ulicah. Iz zaprtih hiš pa odmeva vollo bobnenje. Kaj neki naj to bo? Bogati Kitajci najamejo za svoje odsotnosti bobnarje, ki naj z ropotom preženo »hudobne duhove«. Pogosto se zgodi, da res izginejo hudobni duhovi, z njimi vred pa tudi bobnarji in razne dragocenosti.

Danes ta dan bobnajo na Kitajskem seveda drugačni bobnarji...

*

Najnenavadnejše praznovanje Velike noči poznajo v La Pazu, v glavnem mestu Bolivije. Na velikonočne praznike vozi namreč tamkaj cestna železnica zastonj, ‚da ima vsakdo priložnost preživeti praznike zunaj v prazničnem naravi', kakor je razglasila velikodušna meloželezniška družba.

Oton Župančič

Velikonočna epistola sinu

Predragi sinko moj, tako ne gre —
zdaj je april in maj in takšen čas,
ko dana je postava in ukaz,
da mora vsako mlado grlo peti,
A mama piše, da ti preslonîš
po toliko in toliko mi ur
nad slovnicami, preparacijami,
atlanti, verouki in računi,
nad participi in gerundiji
in vso navlako sive učenosti,
da si že sam ves bled in siv in star.
Zato poslušaj: važno je samo
kaj voda žubori, kaj veter poje,
kaj riše zarja zjutraj na nebo,
kateri grm je že brstjè pognal
in kje škrjanček gnezdi, kos, strnad.

In važen je tvoj skiro, tvoja žoga,
in če so v redu tvoje baterije,
tvoj matador... kako bo Robinzon
opravil z ljudožerci... če bo našel
očeta Odiseja Telemah...

Važen je južni, severni tečaj,
Amundsen, Nansen, Scott... važni pingvini
in albatrosi... Važno, kdo bo zmagal
na Semeringu, Vidmar ali Aljehin.
To, sinko moj — vse drugo je od muh!

Tako sem pisal in sem pismo spravil
in skrbno ga zaklenil, da ne pride
nikdar nikoli sinu pred oči...

IZ ZBIRKE „NAŠA BESEDA"

Vesele in blagoslovljene
velikonočne praznike
želita vsem svojim cenj. naročnikom, inserentom in bralcem
uredništvo in uprava
DRUŽINSKEGA TEDNIKA

Politični teden

Razstavo italijanskega portreta v zadnjih stoletjih je obiskal med drugimi tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle z Nj. Vis. kneginjo Olgo. — **Jugoslovanski** časnikarji so se odpeljali na tretjo tiskovno konferenco Balkanske zveze v Carigrad. — **Nj. Vel. kraljica Marija** in Nj. Vis. kneginja Olga sta prisostvovali krstni slavi človekoljubnega društva »Srbska majka«. — **V Maribor** je prišel poštni minister Vekoslav Čvrkić in si je ogledal razne javne naprave.

*

Japoncem povzročajo kitajske četaške čete v zaledju čedalje večje skrbi. Bitka za mesto Sučov traja že 18 dni. Maršal Čangkajšek odklanja sleherno pogajanje, dokler se japonsko vojaštvo ne umakne s Kitajskega. — **Madžarska vlada** pripravlja protižidovske zakone in jih bo že v kratkem predložila poslanski zbornici — **Danski finančni minister** je predložil senatu načrt za notranje posojilo 50 milijonov kron (pol milijarde din). Okoli 25 milijonov pojde za nabavo vojnega materiala. — **Predsednik francoske vlade** Leon Blum je zahteval izredna pooblastila za zakonske ukrepe. Poslanska zbornica mu je zahtevana finančna pooblastila dovolila, a senat je pa Blumov gospodarski načrt odklonil. Zato je moral Blum odstopiti. Novo francosko vlado je sestavil Daladier iz radikalov in članov sredine brez sodelovanja socialistov. — **Velikemu tihotapstvu** zlata so prišli na sled v Romuniji. Tihotapce so že prijeli.. — **Zunanjepolitični cilji** nove romunske vlade so zveza s Francijo, zvestoba Mali antanti in Balkanski zvezi. — **Francovo prodiranje** v Kataloniji se je ustavilo. Cesta iz Barcelone v Valencijo je rešena nacionalističnega pritiska. Republikanski razbremenilni sunek na estremadurski fronti je začasno uspel. — **Volitve in ljudsko glasovanje** v Nemčiji je poteklo v miru in redu. Povsod je glasovalo okoli 99% volilcev za »da«. Vse prebivalstvo v Avstriji se je izreklo za Nemčijo in njenega voditelja. — **V Angliji** mora poslej vsak Anglež imeti protiplinske maske. Doslej so jih izdelali že 30 milijonov.

Drame in tragedije

d **Srce si je prestrelil** najspretnejši vlomilec v Zagrebu, Stjepan Lacko. Mož je delal zagrebškim varnostnim oblastem od sile veliko preglavic in je že desetkrat sedel. Pred kratkim je prišel iz ječe v Zagreb, kjer se je skril v neko drvarnico; ko je stražnik prišel do njega, se je pa ustrelil.

d **V samem spodnjem krilu** je med največjim prometom prišla na cesto v Mariboru neka ženska. Prijeli so jo in jo odvedli v bolnišnico, ker se ji je zmešalo. Pred kratkim je prišla iz Beograda na obisk k svojcem na Pobrežju.

d **Puščavnika**, ki ne zna govoriti, so našli orožniki v nekem gozdu pri Sanskem mostu. Pred njimi je splezal na drevo, a orožnikom se je posrečilo, da so ga prijeli in odvedli v Banjaluko. Tu so zvedeli, da je mož pred leti prišel iz Amerike, kjer je naložil v neki banki veliko denarja, a na vožnji v staro domovino je izgubil vložno knjižico in denarja ni mogel dvigniti. Odtlej se mu je zmešalo. Taval je po gozdu in se hranil z divjimi živalmi in koreninicami. Kadar mu je kdo pokazal denar, je začel presunljivo vreščati.

d **Ustrelil se je** 37letni orožniški kaplar Anton Košak iz Mlačeva pri Grosupljem v Šišenskem hribu v Ljubljani. Vzrok njegovega samomora ni znan.

Zaradi tehničnih ovir je izšla ta številka šele v petek. Tudi prihodnjo številko dobe naročniki in prodajalci zaradi praznikov en dan pozneje kakor po navadi. **Uprava.**

Kronika preteklega tedna

Naš napredek

n **Dva večja parnika** za 2.000 ton bo Jadranska plovidba naročila v splitskih ladjedelnicah. Parnika bosta tovorno-potniška. Ladjedelnica bo v kratkem lahko vzela v službo okoli 1000 delavcev.

n **Dom likovne umetnosti** v Zagrebu bodo letos dogradili. Stroški zanj bodo znašali okroglo 7,400.000 dinarjev. Dom se bo imenoval po kralju Petru I. Osvoboditelju. V vestibulu bo tudi njegov kip, delo umetnika Meštrovića.

n **Kamnik dobi zdravstveni dom** z otroškim dispanzerjem s posvetovalnico za matere in šolsko polikliniko.

n **Starinsko naselbino** so odkrili v Bosni blizu zdravilišča Kiseljaka pri Fojnici. Na neki njivi so ljudje našli starinske spomenike. Vse najdene predmete so poslali v muzej frančiškanske gimnazije v Visokem.

n **Nov železniški most čez Savo** bodo začeli graditi v Bosenski Gradiški. Stal bo blizu 25 milijonov dinarjev.

n **50,000.000 dinarjev posojila** je dovolila Državna hipotekarna banka banski upravi primorske banovine. Denar bodo porabili za šolska poslopja, za izpopolnitev bolnišnic, za vodovode, za povzdigo kmetijstva, za gradnjo cest itd.

n **Kirurški in ginekološki paviljon** so posvetili te dni v Skoplju. Paviljon obsega 2310 m². Stroški za zidavo in opremo so znašali okroglo 11 milijonov dinarjev.

n **Novo sodno palačo** bodo zidali v Splitu. Stala bo okoli 10 milijonov dinarjev, sodišče ima pa na razpolago le 2,300.000 dinarjev.

n **Železniško delavnico** v Sarajevu bodo razširili. Te dni so že pričeli delo.

Nesreče

č **Tovarna kokosovih preprog** v Sarajevu je pogorela do tal, ker so gasilci mislili, da jih namerava nekdo za prvega aprila potegniti za nos. Z velikim trudom jih je tovarnar nazadnje le priklical, a bilo je že prepozno. Škodo cenijo na več ko 50.000 dinarjev.

č **Granata je eksplodirala** v vasi Radoždi na obali Ohridskega jezera in razmesarila Eftima Šajinovića, njegovemu bratu Djordju je pa odtrgala obe noge. Obenem je plamen zajel kozolec, od ondod je pa iskra preskočila na sosednji kozolec in kmalu je zgorelo 11 kozolcev. Škoda je precejšnja.

č **Gozdni požar** v banovinskem gozdu nad Ponovićami pri Litiji bi bil skoraj uničil lep del gozda. Na srečo so brž prihiteli na pomoč gasilci in domačini in proti večeru so požar omejili. Škoda je precejšnja.

č **Pri delu si je zlomil nogo** 15letni delavec Franc Petrič, uslužben na Hrenovi žagi na Verdu pri Vrhniki. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

č **Več ko 2000 m²** mladega gozda je uničil požar v Limbušu blizu studenške meje. Gasilcem se je posrečilo požar omejiti.

č **Dva dni in dve noči** je neprestano gorelo v gostivarskem okraju v Srbiji. Ogenj je nastal ponoči v vasi Mavrovo, od ondod se je pa razširil na vas Nikoforovo. Gašenje je bilo zelo težavno, ker v vsem okraju nimajo gasilskih priprav. Pogorelo je 17 domačij.

č **Nevarni plazovi** so se jeli trgati blizu Prijepolja ob znožju hriba Gradine in so zasuli več zemljišč in velik sadovnjak. V veliki nevarnosti je vas Dušmanić, tik pod hribom.

č **S tako silo je konj brcnil** v trebuh 13letnega sina posestnika Jurija Sitarja iz Godiča pri Kamniku, da je dečko nezavesten padel na tla. Čeprav so ga takoj prepeljali v bolnišnico, je kljub skrbni zdravniški negi nekaj dni nato izdihnil.

Nevsakdanjosti

* **Peš potuje na tokijsko olimpijado** Bruno Höglinger iz Češkoslovaške. Te dni je mož prispel v Maribor.

* **Da bo molče prehodil** 18.000 km, je stavil 24letni skavt Svetislav Popović iz Užic. Doslej je prepotoval že 16.860 km in vso pot ni spregovoril niti besedice. Na vsa vprašanja odgovarja s kretnjami ali pa odgovore napiše. Potuje že 23 mesecev in je prepotoval že več evropskih držav. Te dni se je ustavil v Litiji. Ko bo prehodil molče vseh 18.000 km, bo dobil od inž. Jordića 30.000 dinarjev.

* **Borno njivico bi lahko prodal** za 100.000 dinarjev revni kmet Ljubomir Lazarević iz Struge (Južna Srbija) nekemu tujcu, baje odposlancu nekega petrolejskega kralja, a trdovratni kmetič zemlje za ves denar ne da iz rok. Tujcu je dejal, da mu zemljo odstopi le pod pogojem, da bi postal solastnik petrolejskega vrelca, ki ga menda misli tujec odkriti na njegovi njivici.

Osebne vesti

o **Poročila sta se** v Ljubljani: Litograf Matko Sterle in Ančka Potokarjeva iz Trbovelj. — Novoporočencema obilo sreče!

† **Umrli so:** V Bohinjski Bistrici: 77letni posestnik Franc Arh, p. d. Andrejček. — Na Brezju nad Cerknico: 33letna Marica Rožančeva. — V Breznem pri Mariboru: dr. Janko Kac, asistent otroške klinike Karlove univerze v Pragi. — V Celju: 19letna Ida Kresnikova, hčerka višjega sodnega oficiala iz Črneta pri Celju. — V Dolenji vasi pri Vidmu ob Savi: 43letni Pavel Arnšek. — V Kranju: 80letni Anton Šinkovec, posestnik, trgovec in vrvar. — V Ljubljani: 70letna Franja Tavčarjeva, dvorna dama; 75letna Elizabeta Sevškova; Fani Sablačanova, žena višjega vojaškega uradnika v pokoju; Ivana Taušlokarjeva, roj. Šprunkova; Marija Likarjeva, hišna posestnica; Marjeta Poženeljeva, roj. Tavžljeva. — V Mariboru: 28letna Berta Steinbücherjeva; 77letni upokojeni višji državni uradnik Blaž Bonča. — V Novem mestu: Josip Bergmann, lekarnar. — Na Reki: 75letni Josip Jelinčič, državni gozdar v pokoju. — V Škofji Loki: Ana Reparjeva. — V Št. Juriju ob južni železnici: 70letna Marija Mastnakova, roj. Podgorškova. — Na Teharju: Ana Urabičeva, vdova po tovarniškem delovodji. — Na Viru pri Domžalah: Frančiška Pučkova, žena kamnoseškega mojstra. — Žalujočim naše iskreno sožalje!

† **Umrla je dvorna dama** ga. Franja Tavčarjeva. Na njenem domu jo je bila zadela kap. Takoj so jo prepeljali v Leonišče, a življenja ji niso mogli ohraniti kljub najskrbnejši zdravniški negi. Pokojnica se je rodila v Ljubljani l. 1868. Ko ji je bilo 19 let, se je poročila s pisateljem in poznejšim politikom dr. Ivanom Tavčarjem. Ljubezniva in dobrosrčna gospa je bila zlasti ustanoviteljica in sodelavka naprednih ženskih društev. Za svoja plemenita dela je prejela več jugoslovanskih, pa tudi češkoslovaška in bolgarska odlikovanja. Pokojnico so prepeljali v rodbinsko grobnico na Visoko. Kako priljubljena je bila, je pričal njen veličastni pogreb. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu.

Po krivih potih

p **Ponarejevalca denarja** so zasačili orožniki iz Poljčan. To sta Maks in Rudolf Treo iz Kočne pri Poljčanah. Pri njima so našli več ponarejenih 10dinarskih kovancev in razno orodje za ponarejanje. Oba brata so zaprli.

p **V znano romarsko cerkev** v Mariji Bistrici so pred kratkim vlomili neznani vlomilci in odnesli za približno 200.000 dinarjev raznih dragocenosti. Precej so jih že na poti proti Zagrebu pometali proč. Te dni so pa vnovič hoteli vlomiti v cerkev, a so jih ljudje še o pravem času prepodili.

p **V davčno blagajno** v Višnji gori so vlomili doslej neznani vlomilci in navrtali veliko in malo blagajno ter odnesli 7.030 dinarjev. Orožniki so jim že za petami.

p **V trgovino** Valentina Zora na Brezovici pri Ljubljani so skozi okno vlomili neznani vlomilci in odnesli veliko blaga. Policija vlomilce pridno zasleduje.

p **Očeta je izdala** 7letna hčerka Tilka Medvedova. Dekletce je tovarišicam pripovedovalo, da imajo doma shranjene mnogo svile; to se je ljudem čudno zdelo, saj je bil njen oče samo preprost delavec v tovarni »Jugobruna« v Kranju. Orožniki so na Medvedovem stanovanju izvršili preiskavo in našli pod streho zelo veliko nakradenega blaga. Pri zaslišanju je možakar izjavil, da je skupaj s svojima svakoma in še dvema drugima pajdašema izvršil nič manj ko 26 vlomov.

Razno

r **Hranilne vloge** pri bankah in hranilnicah so po statistiki dne 1. januarja poskočile za 219 milijonov dinarjev. V enem letu so narasle za več ko milijardo dinarjev.

r **Strokovnjaki** poljske monopolske uprave bodo pri nas izbrali večjo zalogo tobaka, meseca maja ali junija ga bodo pa poslali na Poljsko. Te dni se mude v monopolski upravi v Splitu.

r **Dalmatinska vina** gredo letos zelo dobro v denar. Večino vin so Dalmatinci prodali v Jugoslaviji sami, več ko 1500 hl so pa izvozili v tujino. Okoli 500 hl ga je šlo na Češkoslovaško, 1000 hl pa v Nemčijo. Neprodanega vina imajo v Dalmaciji še okoli 60.000 hl.

r **Na vsem našem Primorju** je te dni zelo ostra burja napravila precej škode. Potopilo se je več jadrnic, a smrtnih žrtev ni bilo.

r **Tovarni Titanic in Kovina** v Karlovcu sta nehali obratovati. Zaslužek je izgubilo okoli 400 delavcev.

r **Uvoz avtomobilov** je letos zelo poskočil. Samo v januarju in februarju smo jih uvozili 451 v vrednosti skoraj 17 milijonov dinarjev.

r **Po podatkih finančnega ministra** so znašali vsi državni dohodki v letošnjem februarju okoli 881 milijonov dinarjev. Zelo so poskočili dohodki carin, posrednih in neposrednih davkov, železnic in rudnikov.

r **10 vagonov aluminija** iz tovarne v Lozovcu so te dni v Šibeniku natovorili za Anglijo. Aluminij je odlične kakovosti. V Lozovcu bodo letos zgradili še eno tovarno za polfabrikate.

r **Monopolski izdelki** so vrgli letošnji februar 144,696.105 dinarjev. Tobak je vrgel 105,616.171 dinarjev, sol 16 milijonov 69.202, petrolej 11,567.004, vžigalice 5,496.500, cigaretni papir 5 milijonov 257.232, raznih drugih dohodkov je bilo pa za 549.994 dinarjev.

Kolesa najboljših znamk in **šivalni stroji**
malo rabljeni Singer, Pfaff in drugi, skoraj popolnoma, novi po neverjetno nizkih cenah naprodaj samo pri PROMET (nasproti Križanske cerkve).

Doma in na potovanju, preden greš spat, vedno: **Chlorodont-zobna pasta**

Vesele velikonočne praznike Vam želi **„SLAVIJA“**
jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani
in Vam priporoča, da se pri njej zavarujete
TELEFON številka 21-76 in 22-76

In kaj pravi Praga...

Ko sem za svojega bivanja v Pragi stopil nekega dne iz hotela na Vaclavske naměsti, so prodajalci prodajali časopise z velikim naslovom: «Hitler na Rakovskem!» (Hitler v Avstriji!). Ljudje so planili po časopisih in skoraj sleherni človek, ki sem ga srečal na cesti, je imel v rokah dva do tri časopise.

Ljudje so brali v kavarnah, na cesti, v avtobusih in v tramvaju — povsod.

Toda tako ni bilo samo v Pragi. Bilo je tako po vsem svetu, samo s to razliko, da so vesti, ki so prihajale takrat iz Avstrije, kazale v Pragi drugačno — popolnoma drugačno sliko.

Prvič zato, ker je na Češkem približno tri in pol milijona Nemcev, tistih Nemcev, na katere je mislil Hitler, ko je rekel, da je izven nemških meja še deset milijonov ljudi, ki bodo slejkoprej prišli v skupno, velenemško državo. To je eno. Drugo je pa to, da je Češkoslovaška vzor parlamentarne države, države, ki je do aneksije Avstrije mejila razen Nemčije ob same — vsaj na videz — demokratske države. In tretjič še ena okoliščina, zakaj je aneksija Avstrije kazala za Češkoslovaško drugačno, popolnoma drugačno sliko; takrat je namreč ČSR z več ko dvema tretjinama svoje meje postala soseda velikega nemškega rajha, kateremu je sicer v prvi vrsti do nemške manjšine, a nič manj tudi do ostalega češkoslovaškega ozemlja, bogatega z rudninami.

Položaj je torej čez noč postal zelo resen. Zato ni čudno, da sem povsod videl same resne ljudi, vsepovsod — toda nikjer nisem imel priložnosti slišati kaj o njihovih težavah. Nikjer. Ne na cesti, ne v kavarni, ne v restavracijah ali gostilnah.

Čehi so pokazali, da so resni, vase zaprti in zelo disciplinirani ljudje. Dogodek jih je iznenadil, toda ta dogodek je zahteval ljudi mirne krvi. Oni so ostali mirni. Videl sem, da zaupajo vase, prepričal sem se, da zaupajo tudi v svojo bodočnost. Prepričal sem se zato, ker sem videl, da je češkoslovaški narod zdrav, delaven narod — narod, ki ljubi in spoštuje svojo domovino, svojo svobodo in svojo samostojnost. Skratka velik narod.

* * *

Nekaj dni nato sem bil v Zlinu, mestu Tomaža Baťe. Slučaj je hotel, da sem par minut pred deseto uro prišel v eno izmed mnogih tovarniških poslopij, kjer izdelujejo čevlje na tekočem traku. V velikem ropotu smo se z našim vodnikom le težko sporazumeli. Vpili smo. Točno ob desetih se je ves ta ropot ustavil. Vse je mirovalo. Le nešteti zvočniki so začeli oddajati najnovejše politične vesti. In potem se je zaslišal glas sedanjega šefa Baťovih tovarn, Jana Baťe, ki je o priliki političnih dogodkov v Avstriji spregovoril svojim delavcem par besed, tako kakor je dolžnost voditelja, očeta in domoljuba. Dejal je približno tole:

»Dogodki zadnjih dni so zelo resni. Treba je računati tudi z izrednimi stvarmi. Dolžnost mi je opozoriti vas, da morate vi vsi, moški, žene in otroci, biti pripravljeni na vse. Pripravljeni morate biti na vojno, na napad iz zraka, na plinski napad; in tudi z življenjskimi potrebščinami se morate oskrbeti. Potrebno je, da vas na to opozorim, kajti med vojno se nam je zgodilo, da se nam je 50 odstotkov življenjskih potrebščin po nepotrebnem pokvarilo. V bodoče se to ne sme več zgoditi.

»Moje besede ne smejo biti alarm, moje besede naj bodo le opozorilo, da bi se utegnilo kaj zgoditi, kar nas ne sme zalotiti nepripravljene!«

Tako približno je govoril Jan Baťa v mikrofon. Približno tako, samo precej več in bolj podrobno. Ko je dogovoril, so stroji spet zaropotali in trideset tisoč ljudi se je resnega obraza spet obrnilo k svojim strojem in svojemu delu.

* * *

V Pragi sem se o vseh teh dogodkih pogovarjal z zelo uglednim duševnim delavcem, čigar mnenje se krije z mnenjem češkoslovaške javnosti. Dejal mi je:

»Dogodki okrog nas so zelo resni. Ne vemo, kaj nam bodo prinesli in kako se bodo razvili. Eno je pa gotovo, namreč da bomo svojo zemljo, svojo svobodo in svojo državno samostojnost branili do poslednjega moža. Takšnega obračunavanja si ne želimo. Dokazali smo, da smo prijatelji miru, toda dobro smo se pripravili tudi za primer vojne. Naša vojska je dobro pripravljena in naše vojaštvo je vzgojeno v takšnem duhu, da bo v nevarnosti vedelo, kaj je njegova dolžnost. Tudi zastran prijateljev nismo tako na slabem; ne bomo ostali osamljeni, če nas kdo napade. Za enkrat velja za nas: bodimo pripravljeni in ohranimo mirno kri.«

* * *

Trdno sem prepričan, da Čehoslovaki svoje svobode ne bodo poceni prodali, kakor je poceni tudi niso dobili. Bodočnost je njihova, zakaj vsak velik narod ima pravico do bodočnosti. Tudi češkoslovaški.

H. K.

Prihodnjič:

Še beseda dve o Češkoslovaški

Banka Baruch
11, Rue Auber, PARIS (9e)
Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64 Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

RAZGLED PO SVETU

Močna roka na Francoskem?

Daladier novi predsednik francoske vlade. — Po 100 %nem plebiscitu: kam se bodo zdaj obrnili nemški pogledi?

V Ljubljani, 12. aprila.

In spet se je zgodilo kakor skoraj na dan natanko pred štirimi tedni: v trenutku ko je slavila Velika Nemčija nov triumf, se je zvijala francoska republika v krčih nove vladne krize. Resda je bil pravkaršnji nemški triumf samo logična posledica marčnega in je bil svet nanj že pripravljen; a tragično je baš to, da je bila tudi pravkaršnja francoska vladna kriza logična posledica prejšnje in da je bil svet nanjo prav tako že pripravljen; da je računal z njo kakor z nečim neizogibnim...

V nedeljo so Nemci volili svoj novi rajhstag in hkrati glasovali za priključitev k Nemčiji. Kajpak si je bil ves svet na čistem, da dejanske priključitve noben plebiscit več ne ovrže, pa naj bi se bilo tudi 100% glasovalcev izreklo za »ne«; svoje ožje domovine ne bi dal Hitler nikoli iz rok zaradi takšnihle piškavih demokratskih odstotkov. To so Nemci prav dobro vedeli in so rajši sami rekli »da« — mislimo namreč tiste skrite socialiste, komuniste in druge Hitlerjeve nasprotnike, ki bi bili drugače že iz sovraštva do diktatorja nemara rekli »ne«. Zato res ni presenetljivo, da se je tako neznansko visok odstotek glasovalcev izrekel za priključitev Avstrije k Nemčiji; presenetljivo je nekaj drugega. Toda oglejmo si najprej številke!

VELIKA NEMČIJA
(t. j. Nemčija + Avstrija)

upravičenih glasovalcev	49.493.028	= 100 %
glasovalo	**49,279.104**	**= 99·57 %**
»Da«	48,751.587	= 98·93 %
»Ne«	452.170	= 0·92 %
neveljavnih glasov	75.347	= 0·15 %
ni glasovalo	**213.924**	**= 0·43 %**

AVSTRIJA

upravičenih glasovalcev	4,474.138	= 100 %
glasovalo	**4,460.778**	**= 99·70 %**
»Da«	4,443.208	= 99·61 %
»Ne«	11.807	= 0·26 %
neveljavnih glasov	5.763	= 0·13 %
ni glasovalo	**13.360**	**= 0·30 %**

Vse spoštovanje deveticam v drugi in tretji vrsti in ničlam v četrti in peti; na koncu koncev kri le ni voda! Toda nehote se mora človek ustaviti v poslednji vrsti: samo 0·43 odn. 0·30% volilcev ni glasovalo? Tako temeljito popolnih volilnih številk zdaleč ne pozna nobena država. Od 50 milijonov upravičenih volilcev jih je ostalo doma samo 220.000! Ta številka je tako fantastično majhna, da se mora človek kar zgroziti spričo tolikanj popolnega funkcioniranja nemškega volilnega aparata: saj je moralo v času od razpisa plebiscita pa do ljudskega glasovanja po statističnih računih svojih 75—100.000 volilcev umreti, a najmanj toliko jih je nedvomno ležalo nevarno bolnih.

Toda takšno razmišljanje kajpak prav nič ne spremeni dejstva, da je od nedelje dalje Avstrija i formalno i dejansko samo še del velenemškega rajha.

Nova vlada na Francoskem

Medtem ko je preživljala njena najnevarnejša soseda delirij zmagoslavja, si je Francija privoščila luksus, ki si ga nobena druga država na naši premičnici že leta in leta ne upa privoščiti: krizo svoje vlade. Blum je dobil v senatu porazno nezaupnico in je moral odstopiti. Tako je število francoskih vlad v tretji republiki (od leta 1871.) poskočilo na 104...

Bodimo kratki. Blum ni padel toliko zato, ker morda ne bi bil sposoben, da spravi francoske finance na pravi tir — vse francoske vlade zadnjih let padajo na financah in na gospodarski krizi — temveč predvsem zato, ker sta francoska težka industrija in velekapital, zastopana v senatu, nezaupljiva nasproti eksperimentom ljudske fronte.

Novo vlado je sestavil radikal Edouard Daladier, včerajšnji in današnji vojni minister in danes nedvomno najmočnejša politična osebnost na Francoskem. V vladi ne sede več socialisti, kljub temu nihče ne pričakuje, da bi nastopili proti njej. Daladierjev kabinet je razširjen proti desnici in pomeni zato prvi korak k uresničenju ideje o vladi narodne sloge — ideje, ki je o njej sanjal že Blum, a se je spotaknil ob šovinizmu nekaterih desničarjev.

Omembe vredno je, da je postal zunanji minister bivši finančni minister Georges Bonnet. V tem imenovanju vidijo v diplomatskih krogih izraz želje sedanje francoske vlade, da bi se tudi Francija pridružila britansko - italijanskemu sporazumu in sklenila z Italijo nekakšno gentlemansko pogodbo; za takšno stvar ne bi bila ne Delbos ne Paul-Boncour tako poklicana kakor baš Georges Bonnet, mož, ki je sicer kot finančni strokovnjak sodeloval v več vladah ljudske fronte, a je po političnem prepričanju vse prej ko navdušen pristaš levičarskih strank.

*

Edouard Daladier

Prav je, da si predsednika nove francoske vlade nekoliko natančneje ogledamo. Mož je tega vsekako vreden.

Edouard Daladier,
novi francoski ministrski predsednik, državnik »močne roke«, ki si ga Francozi že dolgo žele.

Spodnje vrstice posnemamo po članku v »Prager-Mittagu«.

Že več let si Francija želi »močnega« moža; takšnega moža, da bo užival zaupanje ne samo na levici, ampak tudi na sredini; moža, ki bo imel tudi posebno razumevanje za velike vojaške naloge svoje domovine. Tak mož je danes na Francoskem samo eden: Edouard Daladier.

Njegovi prijatelji in pristaši ga z občudovanjem, pa tudi s spoštovanjem imenujejo »bika«. Kadar koli je na kongresih radikalne stranke — po Herriotovem odstopu je postal njen predsednik — govoril proti opoziciji, je bilo v dvorani tiho ko v cerkvi. In kadar je kričal in rohnel, da mu je kri zalivala debeli vrat in obraz, so njegovi nasprotniki vselej vedeli: ta človek ne bo odnehal.

Nikoli v življenju ni odnehal Daladier, ta otrok preprostih staršev. Oče mu je bil pek, a sin se je vendarle pretolkel do odvetnika. V vojno je šel kot navaden prostak, vrnil se je kot poročnik. Pozneje ni kaj prida povedati o njegovi karieri — razen tega, da je bil dvakrat ministrski predsednik in neštetokrat minister za vse mogoče resore.

Nenavaden je bil le njegov odhod. Ko so 6. februarja 1934. ognjeni križarji (nekakšni francoski fašisti), razdraženi zaradi Staviskega škandala, demonstrirali po pariških ulicah in hoteli naskočiti poslansko zbornico, je predsednik vlade Daladier pokazal, da ne zna samo rohneti, ampak tudi dejansko nastopiti. Daladier je takrat storil to, česar se najbrže ne bi bil upal storiti noben drug francoski ministrski predsednik: zapovedal je streljanje, in na trgu Sloge, pred parlamentom, je obležalo 16 mrtvih in več sto ranjenih, samih nekdanjih frontnikov.

Takrat je Daladier pokazal, da je za republiko pripravljen tvegati vse. Po onem usodnem streljanju je bil sicer strt mož, toda zavedal se je in z njim vsa demokratska Francija, da so bile te žrtve potrebne; drugače bi bil 6. februarja 1934. zavladal fašizem na Francoskem. Takrat je bil Daladier tisti mož, ki so ga Francozi najbolj sovražili — desničarski Francozi namreč; njihovi listi ga niso drugače imenovali kakor »Daladier assassin« — morilec Daladier. Vse je kazalo, da je na Francooskem za zmerom odigral.

Toda Daladier ni odigral. Mož je znal čakati na svoj čas — čakati in ga pripravljati. Najprej si je utrdil svoje mesto v radikalnosocialistični stranki; bolni Herriot je odstopil in kongres stranke je z veliko večino izvolil njegovega nekdanjega učenca Daladierja za novega predsednika. In potem je Daladier učakal svoj veliki dan: dan ko je v imenu svoje stranke pomagal zvariti ljudsko fronto in z njo izvojevati zmago pri parlamentarnih volitvah.

V zadnjih vladah ljudske fronte je bil Daladier mirujoči tečaj: ministri okoli njega so prihajali in odhajali, on je ostal. Ostal v resoru, ki ga ni maral zamenjati za uglednejšega, ker se je njemu zdel najvažnejši in najuglednejši med vsemi: resor obrambnega ministrstva. Tudi kot predsednik vlade ni maral oddati tega resora, in Francozi so mu za to hvaležni: kajti njegovo delovanje v vojnem ministrstvu je rodilo tako lepe sadove, da mu izrekajo priznanje tudi njegovi nasprotniki — celo tisti, ki jim je bil Daladier še pred tremi leti navaden »assassin«. Tako se je na Daladierju ponovil veliki čudež francoskega parlamentarizma, ki ustvarja iz politikov strokovnjake in iz civilistov goreče militariste v najlepšem pomenu te besede. Daladier je poenostavil in združil v enih rokah, v rokah vojnega ministra, vrhovno poveljstvo nad armado, vojno mornarico in letalstvom; Hitler in Mussolini sta kmalu nato isto storila...

Veliki možje francoske vojne in povojne zgodovine, Clemenceau, Joffre, Foch, Poincaré so že vsi pomrli. Edouard Daladier bi utegnil biti eden izmed tistih politikov, kakršne ima Francoz v mislih, kadar govori o Clemenceauju in Poincaréju.

Pred novimi dogodki?

Po marčnih dogodkih v Avstriji ni bilo pričakovati večjih senzacij v Srednji Evropi vsaj dotlej, dokler ne bo plebiscit opravljen. To se je v nedeljo zgodilo in tako so propagandni vrelci, iz katerih črpa gospod Goebbels, bolj ali manj spet prosti za nove namene. Za katere namene? Menimo, da se ne motimo, če imenujemo v zvezi z njimi republiko Češkoslovaško.

Henlein, voditelj sudetskih Nemcev in nekak Hitlerjev zaupnik v ČSR, postaja od dne do dne oblastnejši in nedostopnejši. S češkoslovaško vlado se sploh ne mara pogajati, češ da so njene koncesije zanj nesprejemljive. Zdaj, po sijajnem rezultatu plebiscita, bo stališče čsl. vlade še kočljivejše. Kajti nedvomno je Henlein dobil iz Berlina ukaz, da naj njegovi ljudje nedeljsko zmago primerno proslave; nič lažjega, kakor da pride pri takihle manifestacijah (ali demonstracijah, s katere strani pač stvar gledate) do spopadov in krvavih butic. Kakšen nalog naj da praška vlada svojim varnostnim organom? Ali naj se pasivno zadrže, da bo henleinovcem še bolj zrasel greben? Ali naj pa nastopijo po zakonu — z rizikom, da bo Berlin to pograbil kot dobro došlo pretvezo in poslal Pragi podoben, a na videz še bolj utemeljen ultimat kakor pred mesecem dni Dunaju, češ da se pripravlja na Češkem državljanska vojna in da je sveta dolžnost tretjega rajha, da prihiti svojim zatiranim bratom na pomoč?

Praška vlada bo prihodnje mesece doživljala resne čase, čase, ki zahtevajo celih ljudi; drugače bo v nevarnosti domovina. Toda kdor pozna izredne sposobnosti prezidenta Beneša in ministrskega predsednika dr. Hodže, ve da krmilo bratske slovanske republike ni v neveščih rokah. Zato kljub črnogledemu uvodu optimistično končujemo te vrstice. **Observer**

Maršal Čangkajšek,
glava in srce kitajskega odpora proti Japoncem. Te dni so Japonci razširili novico, da je maršala ubila bomba nekega njihovega letalca. Kitajci so pa te glasove uradno postavili na laž.

DROBIŽ

Tik pred plebiscitom je rajhovski propagandni minister dr. Goebbels govoril v Monakovem. Med drugim je dejal, da morajo nemški voditelji pripraviti narod na trenutek, ki je »mislimo, že napočil, ko bomo risali nov zemljevid sveta.«

*

Prejšnji četrtek so bile v londonskem okraju West-Fulhamu nadomestne volitve v spodnjo zbornico. Zmagala je delavska kandidatka Summerskillova s 1.500 glasovi večine nad konservativnim kandidatom. Zanjo so glasovali tudi Lloyd-Georgevi liberali.

Pomembno je troje: 1. da je bil West-Fulham celih dvajset let nepremagljiva trdnjava konservativne stranke, 2. da je novi mandat že osmi prirastek laburistične stranke v 45 nadomestnih volitvah po onih katastrofalnih volitvah, ko je Mac Donald razbil delavsko stranko, in 3. da je konservativni kandidat propadel kljub temu, da je pred volitvami sam Chamberlain govoril volilcem o uspehih svoje zunanje politike...

OKOLI 2 500 000

odprtinic Vaše kože NEPRESTANO deluje noč in dan in čaka, da jim pride na pomoč aktivni lecitin Solea mila in na rast kože ugodno delujoči kolesterin Solea kreme, da se prerano ne utrudijo in ovenejo.

SOLEA
Milo in krema

Pomladne novosti vseh oblačil, športne, kamgarn, obleke, perilo itd. najceneje
Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Vaše življenje
v knjigi življenja!

je odkrito in jasno. Kaže vas in značaj tistih, ki vas zanimajo, in ki bi jih radi videli, da bi bili takšni, kakršne želite spoznati.

Vse, kar se je dogajalo v vašem življenju, kar je in kar še bo, je zbrano v knjigi življenja, ki vam je vodnik v življenju, zadovoljstvo, delo, ljubezen in odnos do ljudi.

Vse lahko zajamete na enem mestu iz enega vrelca, in to iz knjige življenje od našega uglednega največjega strokovnjaka Karmaha »Naše življenje in okultne tajne«.

Skrivnost značaja vsakega človeka, preteklost, sedanjost in bodočnost, človekova usoda z vsemi analizami in prognozami je samo eden izmed detajlov, nato pa slede še druge zelo obširne in na znanstveni podlagi obdelane znanosti, kakor psihologija, grafologija, astrologija, frenologija, hiromantija, fizignomija, spiritizem itd.

To veliko delo psihografologa Karmaha, ki je sad njegovega dolgoletnega dela, koristi vsakomur. Iz njega lahko črpa neizmerno bogastvo spoznavanja ljudi (otrok, učencev, zločincev, bolnikov, delavcev, uradnikov, zaročencev, zakoncev, prijateljev in sovražnikov). »Naše življenje in okultne tajne« vsebuje vse, kar more zanimati današnjega človeka. Knjiga je tiskana v srbskohrvatskem jeziku in je kljub temu razumljiva vsakemu, ker je bogato ilustrirana.

Razen knjige dobe predplačniki, če jo sami naroče, analizo svojega življenja. Knjiga stane obenem s pravico do analize za predplačnike samo 60 dinarjev! Denar pošljite na poštni čekovni račun štev. 17.455. Zato ne odlašajte, ampak še danes izpolnite naročilnico in jo obenem z denarjem pošljite na naslov Karmah, uprava, Žalec, dravska banovina.

Vsakemu drugemu predplačniku »Naše življenje in okultne tajne« podari uprava Karmah Žalec, prvovrstno 14 kar. zlato nalivno pero od znane tvrdke Barage Ljubljana. Knjigo in nalivno pero dobite takoj.

Bon za nalivno pero

Tu odstrižite in pošljite na naš naslov:

Naročilnica
za upravo »KARMAH«, Žalec, (dravska banovina)

Podpisani (priimek, ime in naslov) .....
naročam knjigo KARMAHA »Naše življenje in okultne tajne«. Din 60·—
pošiljam po čekovni položnici štev. 17.455 obenem s to naročilnico.

Rodil sem se .....
Prijavljam se za brezplačni horoskop, ki mi ga pošljite obenem s knjigo.

V ..... dne ..... 1938.

Podpis naročnika:

.....

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Romantična komedija v senci časopisnega oglasa

Zapletena ljubezenska zgodba s štirimi junaki in dvojnim srečnim koncem

(nci) **Amsterdam**, aprila.

Na enega največjih prekooceanskih parnikov, ki plovejo med Holandsko in njenimi kolonijami, sta se te dni vkrcala dva novoporočena para, da odpotujeta v svojo novo domovino, v Nizozemsko Indijo. Dve mladi, srečni novopečeni ženici Elly Versteegova in Jetty Kramersova spremljata svoja moža, lastnika nasadov Pita van Geesta in Vilma Redama na njuna posestva v Javo. To dvojno ljubezen sta skovala potegavščina živahne mladenke in časopisni oglas dveh osamljenih mladeničev.

*

Pit van Geest in Vim Redama, posestnika obširnih prostranih nasadov v bližini Njalindoenga, v provinci Preanger na Javi, sta se pričela v tuji deželi nekoliko dolgočasiti. Nobeden izmed njiju še ni bil poročen, vrh tega sta pa živela oba zelo daleč vstran od večjega kraja in nista poznala drugega kakor svoje delo. Živela sta enolično življenje med svojimi malajskimi delavci, sem in tja sta se odpeljala v daljno Batavio, da preživita tamkaj vesel večer med svojimi rojaki, na dnu srca sta pa oba željno hrepenela po lastnem domu, dobri zakonski družici in po lastni družinici. In tako sta se mlada samotarja odločila za kratek dopisni oglas v nekem holandskem časopisu; v njem sta napisala, da bi si rada dva mlada lastnika nasadov na Javi dopisovala z dvema Holandkama v domovini.

Na ta dopis sta se oglasili dve mladi Rotterdamki: Elly Versteegova in Jetty Kramersova. In tako se je med mladima paroma kmalu razvilo živahno dopisovanje.

PAPIR JE POTRPEŽLJIV

Dve pismi sta prispeli v velikem ovoju oglasne družbe na nasade pri Njalindoengu. Pit van Geest je predlagal, naj s prijateljem žrebata za pismi, saj sta obedve prišli pod isto značko. In tako je usoda odločila, da je Vim Redama dobil pismo Elly Versteegove, Pit van Geest pa pismo Jetty Kramersove. Elly Versteegova je pisala, da je mlada sirota, da je podedovala po svojih starših precejšnje premoženje in da veliko potuje. Ravno zato ker je danes tukaj, jutri tam, prosi, naj ji dopisnik pošilja pisma v oglasni urad; od ondod mu bo ona tudi odgovarjala.

Pismo, ki ga je prejel Pit van Geest pa ni pisala tako bogata gospodična. Pisala ga je samo skromna uradnica v oglasnem uradu; med drugim je omenila, da se že od nekdaj silno zanima za pionirje v kolonijah in da je neznansko vesela, da se bo z enim izmed njih pobliže seznanila.

Oba prijatelja sta takoj odgovorila na svoji pismi. Kmalu je njuno enolično življenje postalo zabavnejše in dramatičnejše. S hrepenečimi srci sta mlada tovariša čakala na vsako pismo. Po delu sta pogosto zvečer skupaj posedala na terasi, kadila vsak svojo pipico in zvedavo ugibala, kakšni sta neki dekleti, ki romajo k njima njuna pisma. Ne ena ne druga namreč ni hotela poslati svoje slike.

To dopisovanje je trajalo nekako osem mesecev. Tedaj je pa Vim Redama lepega dne v avgustu dobil od Elly Versteegove pismo, da bo za Božič prekinila svoje potovanje in preživela praznike doma, na Holandskem. Božič na Holandskem! Koliko let sta praznovala Božič v tujini, pod večno jasnim tropskim nebom, in kolikokrat sta si želela pobiteti domov, da bi tamkaj preživela ta največji praznik v letu!

Ljudje v tujini se navadno hitro odločijo. In tako sta tudi naša dva kolonista zaupala svoja posestva zanesljivemu upravitelju in se s pričakovanjem v srcu odpeljala v domovino, upajoč v veselo svidenje s svojima dopisovalkama...

ZNAČKA »JAVA 1511«

Ob koncu oktobra sta prijatelja prispela v Rotterdam. Kajpak sta takoj pohitela v oglasni urad. Nista pa hotela deklicama naznaniti svojega prihoda, ker sta ju nemaravala presenetiti. To bo obstrmela Jetty Kramersova, ko bo zagledala svojega dopisovalca pred seboj, in to se bo začudila Elly Versteegova, ko bo izvedela, da je njen tovariš iz pisem prispel na Holandsko!... Usoda je pa hotela, da sta se pričela čuditi prijatelja in ne dekleti.

Vim Redama je odšel na oglasni urad, kjer je hotel oddati pismo za svojo Elly pod značko »Java 1511« in v njem povabiti mlado in bogato dedično na sestanek. Pit van Geest se je pa v oglasnem uradu že sešel s svojo staro znanko iz pisem Jetty Kramersovo; oba sta bila prijetno presenečena in sta odšla v sosednjo sobo, da se porazgovorita to in ono, česar si v pismu nista mogla ali pa ne hotela napisati...

Med tem je pa Vim stopil k okencu, da odda svoje pismo za Elly. Mlada uradnica mu je prijazno pokimala in sprejela pismo. Nekote je ošinila naslov in se zdrznila: »To pismo je naslovljeno na Elly Versteegovo?« je vprašala nekam negotovo.

»Da,« je odgovoril Vim, »na gospodično Elly Versteegovo, Java 1511. Ali se vam se zdi to tako čudno, saj to ni prvo pismo, ki sem ga poslal na ta naslov in pod to značko.«

»Takooo?« se je začudila dama za okencem. »Doslej nisem dobila še nobenega pisma od vas. Jaz sem namreč Elly Versteegova.«

PISMA, KI NISO DOSEGLA SVOJEGA CILJA

Zdaj je bila vrsta na Vimu, da se je začudil. Saj je vendar poslal vsaj tucat pisem in je nanje celo dobil odgovore, in kakšne lepe odgovore! Najbrže bo pomota, najbrže je vmes kakšna druga Elly Versteegova. V kratkih besedah je skušal zgodbo pojasniti gospodični za okencem. Tedaj se je pa zgodilo nekaj nenavadnega. Elly Versteegova je brez besede vstala, odšla v sosednjo sobo in se vrnila kmalu nato nazaj z Jetty Kramersovo.

Začelo se je nekoliko mučno zasliševanje; v njem je gospodična Jetty priznala, da je zakrivila vso zmedo samo ona. Ona si je namreč pod Ellynim imenom dopisovala z Vimom Redamom. V oglasu je bilo namreč napisano, da si želita dopisovati dva mladeniča in ne samo eden. Jetty je bila koj navdušena za dopisovanje, a žal ni imela nobene prijateljice, da bi z njo delila to navdušenje. Tako je morala tudi drugo vlogo prevzeti sama, sicer bi se utegnila razviti zavist ali pa celo prepir. In tako si je Jetty pod imenom svoje tovarišice iz urada izmislila mlado, bogato damo, ki mnogo potuje in prejema pisma pod značko v oglasni urad. Ta pisma je kajpak Jetty prestregla, tako da Elly ni niti slutila, kaj se godi za njenim hrbtom.

IGRANJE Z USODO, BREZ HUDIH POSLEDIC

Vimovo razočaranje ni dolgo trajalo, kajti gospodična Elly se je bila po čudnem naključju vseeno seznanila z njim. Novopečena znanca sta se zmenila, da se bosta sestala zvečer in še enkrat prerešetala to prešmentano zadevo s pismi. Iz enega večera se je pa izcimilo več večerov in o božičnih praznikih je gospodična Elly naposled odpustila svoji prijateljici sleparijo s pismi. Ko sta pa Vim in Elly zvedela, da sta se Pit in Jetty med tem zaročila in da se nameravata v kratkem poročiti, se jima je zazdelo, da bo najbolje, če tudi sama tako storita.

In tako sta obe prijateljici zamenjali svoji službi z vlogo gospodinj na daljni Javi. Svojo srečo sta našli »po sreči«, ker je tako hotela norčava usoda. Jetty in Elly pa zdaj trdita vsakomur, da je ni romantičnejše stvari od takegale vsakdanjega časopisnega oglasa...

Klub starčkov

(nql) **Newyork**, marca. V deželi neomejenih možnosti, ki spada k njej menda tudi Kanada, rastejo razni abotni klubi kakor gobe po dežju. V nasprotju z Angleško, klasično domovino klubov, ima Amerika nekatere klube, ki se njih pravila zde nam Evropcem nekoliko čudna, če že ne skoraj smešna.

Pred kratkim so v Ameriki ustanovili »Klub trinajstih«; v njem je trinajst članov in vsak izmed njih meni, da je njegova sveta dolžnost zatirati lahkovernost, kakor na primer neutemeljeno žalost ob razbitju ogledalca itd.

V Vancouvru v Kanadi so pa pred kratkim ustanovili »Klub starčkov«. V ta klub imajo dostop samo oni ljudje, ki so že prekoračili 65. leto. Klub nenavadno lepo uspeva; že koj po ustanovitvi se je vpisalo vanj več ko 100 starčkov prave patriarhalne starosti. Člani tega kluba prično vsako svojo sejo z veselo pesmico, ki poveličuje in hvali radosti srečne starosti. »Klub starčkov« je postal v nekaj mesecih tako priljubljen, da ga bodo najbrže kmalu ustanovili tudi še v drugih velemestih.

Varšava brez kočij

(nci) **Varšava**, aprila. V Varšavi vlada med kočijaži neznansko razburjenje. Te dni bi morala namreč vsaka varšavska kočija dobiti svoj taksameter, ali svoj električni merilec. Varšavski kočijaži so pa do poslednjega trenutka upali, da stvar ne bo tako resna, in da se bo nazadnje še vse dobro končalo. V tem upanju so se pa pošteno urezali.

Te dni je namreč potekel tisti usodni datum, ko bi morali imeti vsi kočijaži števce. Izkazalo se je pa, da ima števce samo kakšnih šestdeset kočijažev, 1.500 kočijažev si pa števcev ni moglo nabaviti, ker je pač ta naprava dražja od čedne kočije s konjema vred. In tako so morali vsi ti kočijaži ostati doma.

Lahko si predstavljamo njihovo razburjenje, saj bodo zdaj najbrže ostali čisto brez dela, kajti kakor hitro bo moral popotnik za staro, počasno kočijo plačati ravno toliko kakor za najmodernejši taksi, si bo rajši izbral avtomobil. 1500 kočijažem grozi zdaj nezaposlenost samo zato, ker nimajo v svojih starinskih kočijah modernega števca. Kočijaži so bili v Varšavi že kar tradicionalni, saj si plačal za vsakršno progo, dolgo ali kratko, s prtljago ali pa brez nje samo 1 zlot, to je okrog 7 dinarjev.

»Kraljevski berač« na Norveškem

(nci) **Oslo**, aprila. Pred kratkim je norveška policija aretirala v Porsgrundu neko vdovo in njena dva sinova, ker so vsi trije že več let tako organizirano beračili, da so si v tem času nagrabili že lepo vsotico denarja, okrog 10.000 norveških kron (100 tisoč dinarjev). Tega denarja stražniki pri »beračih« sicer niso več našli kajti podjetna družina ga je kar sproti — zapila. Pač so pa našli pri hišni preiskavi nenavadno točne zapiske in kartoteke uglednih osebnosti, ki so se obračali do njih s prošnjami.

Solzava in ganljiva pisma je nadobudna družina pošiljala ministrom, škofom in pogosto tudi kraljem. V kartoteki je bilo natanko zapisano, kdaj so to ali ono pismo napisali, kdaj so ga odposlali in kdaj je prispel odgovor s primerno podporo. Dan, ko je podpora prispela, so kaj nenavadno proslavili. Če je denar poslal preprostejši človek, so si za »likof« kupili samo pivo in žganje, če je pa prišla podpora od kakšnega odličnika, so jo zalili kar s šampanjcem. V zadnjih letih so za takšne likofe porabili nič manj in nič več ko 4000 norveških kron.

Tovarna nogavic
„FAKO“
iz SUBOTICE
izvaža svoje izdelke tudi v druge države, posebno na Francosko.

Če se novinarski reporter slučajno znajde v Subotici, najsevernejši točki naše države proti Madžarski in v največji evropski »vasi«, ki ima več ko 100.000 prebivalcev, mora vsekako zbuditi njegovo pozornost njen nenavadni industrijski razmah. Med drugimi tovarnami se ustavijo tvoje oči posebno na veliki — morda ena največjih v naši državi — tovarni nogavic »FAKO«. Ta velika tovarna nogavic, ki daje vsak dan dela 500 do 600 delavcem, ima dober trg ne samo v naši državi, ampak pošilja svoje izdelke tudi na Francosko in v druge države.

Sprva so mislili, da izdeluje ta velika tovarna nogavic le navadne in poceni bombažaste nogavice. Zelo se pa človek začudi, ko na sprehodu po tej veliki industriji opazi, da razpolaga z najmodernejšimi stroji in napravami, tako da lahko izdeluje najfinejše nogavice iz najtanjše svile, ki ustrezajo tudi najrazkošnejšim zahtevam moderne in sodobne ženske. Tovarna pa izdeluje tudi še drugo vrsto nogavic, in sicer nogavice iz nenavadno trpežne in dobre umetne svile.

Pri obisku te tovarne nogavic mora človek občudovati nenavadni red in sistem. Vse je na svojem mestu in vse brezhibno deluje. Uradniki, prodajalci in delavci so zadovoljni. Skladišča so brezhibno urejena. Pozornost zbuja, da imajo nekatere vrste tovarniških izdelkov — nogavic — tuja imena, kakor na primer SUNBEAM, BLUE, BIRD, O. F. CLEAR, AS WATER in tako dalje. Na naše vprašanje, zakaj imajo ti naši odlični izdelki tuja imena, so nam v tovarni povedali, da je to v prvi vrsti zaradi nezaupljivosti naših kupcev, ki še zmerom rajši gledajo na etiketo kakor na kakovost; v drugi vrsti pa zato, ker ima tovarna razen trga v Jugoslaviji živahne trgovske stike z drugimi državami in izvaža svoje izdelke na Francosko, v Egipt, Tunis, Alžir in druge dežele in so ji zato ta tuja imena tudi zares potrebna. Sicer pa francoski trgovci dovoljujejo, da se na vsak par nogavic vtisne znak, da je blago iz Jugoslavije (Import Yougoslavie); iz tega lahko sklepamo, da se francoski trgovci ne sramujejo jugoslovanskih industrijskih izdelkov.

Poleg ženskih luksusnih nogavic izdeluje tovarna »FAKO« tudi dobre moške in deške nogavice, toplo blago za kmete in zelo lepo žensko perilo iz umetne svile.

Tej naši industriji, ki ne ustreza samo našim potrebam, ampak nas tudi zastopa v tujini, smo dolžni vsi posvetiti največjo pozornost.

Suhe in oljnate barve
lake in emajllake
firneže, karbolinej
terpentin, šelake
čopiče itd.
dobite zelo ugodno pri glavnem kolodvoru
Rudolf Hafner
Ljubljana - Miklošičeva 36

Najbrže bi podjetni sleparji še dolgo molzli naivne dobrotnike, da jim ni policija čisto slučajno prišla na sled. Beraška družina si je namreč v zadnjem času privoščila nekoliko predebelo sleparijo, ki je vendarle prišla na dan. Sleparji so sežgali nekaj nepotrebnega papirja in zraven nekaj manjših bankovcev; pri tem so pa pazili, da so ostale številke na bankovcih nepoškodovane. Vse skupaj so nato zavili v papir in poslali bankovce, ki so na njih številke »slučajno« ostale čitljive, švedski narodni banki, s prošnjo, naj jim pošlje namesto obžganih cele bankovce. V narodni banki so pa sleparijo zavohali in so poslali k sleparjem policijo; tako je naposled skrbno organizirani sleparski družini odklenkalo...

Vsak nima toliko denarja, da more potovati v kopališče
Toda vsakdo
bi moral dati za zdravje letno 100 — 150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:
Radenski zdravilni vrelec
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)
Zahtevajte gratis prospekte!

Dvojno življenje dona Juana

Svojim oboževankam je kradel dragocen nakit — naposled ga je pa ena le ujela

(nsl) **London**, marca.

V londonski družbi je bil John Dimente nenavadno priljubljen; posebno so ga imele v časteh londonske lepotice. Zmerom se je vitki John sukal v najbolj izbranih krogih, umel je pripovedovati duhovite zgodbice, znal zabavati bogate in koketne dame — nič čudnega torej, da so se ženska srca od vseh strani kar sama ponujala.

In vendar je bilo nekaj čudnega v tej Johnovi priljubljenosti. Vsaj nekaterim, resnejšim ljudem se je zdelo nekoliko nenavadno, da je John z vsako svojo izvoljenko ljubimkal le pičla dva meseca, potlej si je pa spet izbral drugo. Skrben opazovalec Johnovega ljubezenskega življenja bi utegnil tudi ugotoviti, da se je John posebno vneto zanimal za lepe vdove, ali bolje, za lepe in petične vdove...

Skrivnost zasebnega znanstvenika Johna Dimenta

Le v čem je tičala skrivnost tega zasebnega znanstvenika — kakor se je v družbi rad predstavljal John — da so mu ženske tako rade nasedale? Zaman so si zavistneži in ljubosumneži belili glave; vsak drugi mesec je John osvojil to ali ono lepotico in vsak drugi mesec jo je spet pustil na cedilu in se pričel zanimati za drugo. In ženske se še pritoževale niso... Mlečnozobi londonski mladiči so si jemali njegove pikantne dogodivščine za zgled in anekdote o Johnovem razgibanem ljubezenskem življenju so zabavale vso angleško družbo.

In tako je lepi John živel tjavdan, ne sluteč, da se mu že zbirajo nad glavo temni oblaki. Neka energična dama je nehote posegla v njegovo življenje in prekrižala njegove lahkomiselne načrte.

Lepega dne se je John spoznal z gospo Constanco Bonsorovo, vdovo po sila premožnem premogokopnem kralju. Gospa Bonsorova je živela neskrbno življenje bogate vdove; pozimi se je vozila v Švico na smučanje, spomladi na Riviero, poletje je preživljala v raznih svetovnih kopališčih, na jesen je pa pridno zahajala v londonsko družbo.

Na neki družabni prireditvi je spoznala »zasebnega učenjaka« Johna. Kakor mnogim njenim sovrstnicam, je bil tudi njej na prvi pogled všeč; John pa kajpak tudi ni hotel izpustiti tako ‚mastnega‘ plena; zato je mladi vdovi pridno dvoril in pihal na srce.

Usodna avtomobilska vožnja

Lepega dne je povabil John svojo novo oboževanko na večerjo v neko londonsko restavracijo. Po večerji sta se John in gospa Bonsorova odpeljala domov z avtomobilom; na lepem je pa mladi vdovi v avtu postalo slabo.

A kdo popiše njeno presenečenje, ko se je zbudila iz omedlevice in opazila, da je pri Johnu, v njegovem stanovanju, in ne doma. Galantni kavalir jo je tolažil in ji govoril nežne besede, da se je res že skoraj pomirila. Tedaj je pa v svojo grozo opazila, da je ves njen nakit izginil. John pa za čudo ni bil nič kaj razburjen zaradi tega, prigovarjal ji je, naj se pomiri; ko bo čisto zdrava, se bo okrasje že kako našlo. Gospe Bonsorovi se je pa zadeva zazdela nekam sumljiva; na hitro se je poslovila in stopila v prvo telefonsko govorilnico in obvestila policijo, kaj se ji je zgodilo. Že koj drugi dan je doživela prijetno presenečenje — na policiji so ji vrnili ukradeni nakit.

Scotland Yard posreduje

Angleška policija Scotland Yard je namreč takoj stopila predrznemu sleparju na prste in si nekoliko ogledala njegovo zasebno življenje. Pokazalo se je, da sloviti »zasebni učenjak« ni nikakšen učenjak, ampak čisto navaden slepar in zvodnik. Zdaj so si tudi v družbi razložili, zakaj je John tako hitro menjaval svoje lepe ljubice in zakaj mu ženske niso mogle do živega. Dame iz uglednih rodbin so namreč rajši molčale, kakor da bi priznale, s kom so imele opravka, nekatere, naivnejše, so pa celo verjele, da so okrasje res izgubile. Število osleparjenih žensk je izredno veliko in tako je upati, da bo moral podjetni don Juan precej dolgo delati pokoro za svoje sleparije.

NAMIZNO,
POSTELJNO,
TELESNO PERILO
IN ZAVESE
VAM NUDI
SPECIALNA TRGOVINA
ROBERT GOLI
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA 3

ŠIROM PO SVETU

v 86 vrsticah

Prvi film o Meki in o vseh mogočih obredih ob mohamedanskem črnem kamnu »Kaabi« bo filmala letos neka egiptovska filmska družba. — **Ločitev kot glavni dobitek** so razpisali na nekem plesu v trgovski zbornici mesta East St. Louis v Illinoisu. Neki odvetnik se je obvezal, da bo dobitniku ločil zakon z vsemi sodnimi stroški brezplačno — kajpak če bo dobitnik na to pristal, sicer bo pa prvi dobitek zapadel. — **Ostanke stare rimske carinarne** so odkrili na nekdanji meji starega rimskega cesarstva proti Germanom. Hkrati s temi ostanki so odkrili tudi velik relief boginje Minerve. — **Šest ljudi je nevarno pobil** s svojim avtomobilom nervozen avtomobilski trgovec Bordacs iz Budimpešte; žrtve so prepeljali v bolnišnico, neprevidnega trgovca pa v zapor. — **Matura v Avstriji** bo letos samo pismena, ker se mladina v zadnjem času ni mogla dovolj učiti glede na važne svetovnozgodovinske dogodke, ki so na moč vplivali tudi na šolski pouk. — **Nobelove nagrade** za letos bodo znašale skupaj 775.386 švedskih kron; tako bo prišlo na vsako izmed petih nagrad po 155.077 kron (ca. poldrugi milijon din); letošnje nagrade so nekoliko manjše od lanskih. — **Največjo uro na svetu** so postavili na 267 m dolgem peronu glavne postaje v Lipskem. Njen kazalec ima premer 2·70 m. Na tej postaji, največji v Nemčiji, je 200 ur; vse so priključene na uro, ki nje tek urejajo vsako jutro po Morsovem znaku iz Berlina. — **Kitaro iz 16.000 vžigalic** je pred kratkim izdelal Rajmund Springer iz Memmingna na Bavarskem. — **V rimski cerkvi sv. Petra** so v zadnjem času pozabili popotniki 7 aktovk, 3 fotoaparate, 8 koles, 2 psa, 2 kopalni obleki in 1 samokres. — **Nočno trgovino** je odprl bister trgovec v Newyorku: ta trgovina je odprta samo od šestih zvečer do šestih zjutraj in je namenjena kupcem, ki podnevi ne utegnejo nakupovati. — **Neki japonski vojaški pes je rešil 120 ljudi**, ki so jih obkolili kitajski vojaki. Psu so privezali za vrat sporočilo o usodnem napadu in ga poslali k štabu. Pes je opravil svojo nalogo in med potjo premagal šest drugih psov, ki so se klatili po bojišču. — **Petérčke** je rodila neka kmetica v kraju Sonsonate v San Salvadorju (Amerika); pri porodu ji je pomagala samo domača babica. Eden izmed petérčkov je kmalu po rojstvu umrl, štirje so pa zdravi. — **Dva angleška bombnika** sta trčila v višini 45 metrov drug ob drugega nad mestecem Lincolnom v Angliji. Od posadke sedem mož so trije mrtvi. — **Kuga se je pojavila** v ozemlju Benaresa in Alahabada v Indiji; bolezen se širi z grozotno naglico in je terjala doslej že več ko tisoč žrtev. — **Belgijsko stratosferno letalo** »Renard« se je ponesrečilo pri svojem prvem poskusnem poletu; pilot van Damme se je ubil. — **Nesreča** se je pripetila v zrakoplovni lopi v Frankfurtu ob Meni, kjer grade zeppeline; iz nepojasnjenih razlogov je treščil na tla zadnji stropni veznik in ubil šest delavcev, sedem jih je pa hudo poškodoval. — **Najmlajši sin ameriškega časopisnega kralja Hearsta** se je te dni poročil z neko baletko in odpotoval z njo na ženitovanjsko potovanje na Angleško. — **Živinska kuga** je zajela na Angleškem 250.000 glav živine.

Poročni prstan

Napisal P. Hambledon

»In zdaj bova odrinili deset dinarjev in jo bova mahnili k vedeževalki. Kaj ne?« je dejala mrs. Vinova, ko sta polizali svoj jagodov sladoled.

»Mojemu možu to ne bi bilo nič prav,« je odgovorila Klara.

»Tu in tam je treba narediti tudi kaj takšnega, kar možu ni po volji,« je menila Hetty Vinova. »Čeprav se v načelu strinjam s tem, da naj bo žena možu podrejena. A vi svojega moža malce preveč razvajate. Navsezadnje ima ženska vendar svobodno voljo in vi povrhu še — svoj denar. Včasih se čudim, da ste se z njim poročili. Z dežele ste, kaj ne?«

»Da,« je rekla Klara, ki si je že sama pogosto zadala to vprašanje. Zakaj se je poročila z Oskarjem? Gospa Vinova ji je odgovorila. Ker je bila z dežele, in ker je bil Oskar odvetnik njene tete in je dobro poznal njene premoženjske razmere. In ker jo je zasnubil in si jo prisvojil... In tako sta zdaj mr. in mrs. Cambeyeva v Strangleyu. Strangley je veleimenitno predmestje.

»Zara je zelo priznana, tak skrijte vendar svoj poročni prstan, Klara. Zakaj bi ji pokazali, da ste poročeni?«

Poslušno — poslušnost ji je bila že v krvi — je spravila Klara svoj poročni prstan v ročno torbico. To pa ni madame Zare niti za trenutek prevaralo, kajti takoj je opazila beli obroček na Klarinem prstancu. Iz otožnih črt okoli njenih ust je ročno zaključila: da ima njen mož zanjo vse premalo časa, da je pogosto nataknjen, da naj si pa tega nikar preveč ne jemlje k srcu, kajti kmalu, prav kmalu bo mladost zahtevala in dosegla svojo pravico...

Še pozneje v avtobusu — morala je še nekaj nakupiti za gospodinjstvo — se je morala Klara smejati. Oskar razdražljiv in robat? Ne, a rad ukazuje in mrzlo gleda — pravica mladosti, ne, tako daleč ne bo nikoli prišlo.

Oskar je sovražil otroke. In mladost sploh. Zaničeval jo je, kakor da bi on nikoli ne bil mlad. Morebiti pa res nikoli ni bil...

Tako — poročena torej ni, je ugotovil mladi mož, ki ji je sedel v avtobusu nasproti. Bil je velik in malce naprej štrleča brada ga je delala okornega, a vse so ublažila mehka usta. Navdušeno je gledal Klarin prstanec, ki na njem ni bilo prstana. Bil namreč ni tako prebrisan kakor vedeževalka in ni opazil belega obročka. Samo pomislil je: Moram jo spoznati. Tolikokrat jo je že videl. Stanovala je v drugi ulici. Vendar že se mu je ponudila priložnost, da jo spozna. Ni bil med tistimi ljudmi, ki radi dolgo odlašajo.

Klara je izstopila na isti postaji. Bila je skromna, vitka in mlada. Obložena je bila z zavoji. Najbrže ima doma bolno mater, je pomislil mladi Smedley. Tisti odurni človek z rdečim nosom kakor pijanec, ki jo je pogosto spremljal, je očitno njen oče. Stavim, da strahuje vso hišo! S kopico zavojev v rokah je Klari pri izstopu spodrsnilo. Pri priči se je znašel ob njeni strani, ji pomagal, da je vstala, in jo s prijetnim glasom poprosil:

»Ali vam smem malo pomagati? Stanujem v sosednji ulici.«

»O, prosim! Samo...« Tega mladeniča ni vendar še nikoli videla.

Čisto mirno in kakor bi bilo samo po sebi razumljivo, je pobral vse zavojčke. Da ni morebiti tat, je pomislila Klara. Ali pa kakšen nezaposlenec, ki bi rad svojcem kaj prinesel domov. Nato sta se začela pogovarjati in nič več ni sumila, da je tat. Nasprotno, spoznala je, da je zelo ljubezniv mož. Začelo je pršeti.

»Kolikorkrat sem vas videl, vselej ste nosili zavoje,« je dejal. »Ali ne bi mogli stvari telefonsko naročiti ali pa koga poslati ponje?«

»Najbolje opravim, če vse potrebno sama nakupim,« je dejala Klara, kakor ji je zmerom pridigal Oskar. »Sploh pa manjše trgovine na dom niti ne dostavljajo.«

»To sicer drži,« je dejal Peter Smedley. Torej je revna... Skoraj razveselil se je tega; zelo ga bo zabavalo, da jo bo lahko obdaroval. Bil je še mlad mož in bodočnost je še odprta ležala pred njim. Že si jo je predstavljal v majhni hišici s skromnim vrtičkom! Ona bo gospodinjila, on bo pa skrbel za vrt. Spočetka bosta kajpak morala varčevati, pozneje pa...

»Tu stanujem,« je rekla Klara, »in najlepša hvala.«

»Če bi mi hoteli zaupati, kdaj boste spet vlekli zavoje, vam bom prišel pomagat,« je dejal Peter. »Ali bova pa šla katerikrat v kino? Usodil si vas bom po vseh pravilih povabiti. Moje ime je Smedley, razen tega Peter, Peter Smedley. Kličejo me Peter — in vi ste miss — miss...«

»Missis,« je rekla Klara. »Najbrže ste me z nekom zamenjali. Kaj ne? Zbogom!«

Preden je vstopila, se je še enkrat obrnila, Peter je pa stal še zmerom na istem mestu, kakor bi bilo treščilo vanj. Le kako mu je prav za prav prišlo na misel, da je neporočena, čeprav je imela cel kup zavojev? Aha: slučajno je pogledala in opazila, da nima prstana na roki in spreletel jo je sladek, skrivnosten strah. Kdor je to roko pogledal, ni videl roke Klare Cambeyeve iz Strangleya. Ta roka je bila roka Klare Fromove, ljubke nečakinje gospodične Fromove...

Ko je Oskar prišel tisti večer domov, je našel svojo ženo pri oknu. Poročni prstan je imela spet na prstu in niti slutil ni, da je mislila na nekaj čisto drugega kakor na cvetje na oknu...

»No,« je dejal, potem ko jo je kakor navadno poljubil, »kako se je moje dekletce danes imelo?«

»Same skrbi,« je rekla Klara, ne da bi se bila obrnila. »Pri Smithu Epsomu je sol za dva pennyja cenejša kakor pri Healthu Storu, Oskar.«

»Veseli me, da si to odkrila,« je dejal Oskar. »Saj zmerom pravim, da daje nakupovanje gospodinji dosti opravka. Ali si srečala kakšnega znanca?«

»Na kosilu sem bila pri Hetty Vinovi,« je rekla Klara.

»Ne razumem, zakaj ne obeduješ doma. Tista dva pennyja, ki si jih prihranila pri soli, si pri jedi spet izdala. Mladi ljudje zmerom mislijo, da se morajo zabavati. Tudi ne vem, ali je mrs. Vinova prava družba zate. Prav za prav sovražim vdove z rdeče loščenimi nohti. Le nikar ne poslušaj njenih nasvetov. Nasveti so nevarne stvari.«

»Vem, Oskar,« je rekla Klara.

Drugi dan, ko je Oskar odšel v pisarno, je njen prstan romal v ročno torbico.

Ni vedela, zakaj se je že od včeraj sem jezila nanj in ni mogla spati. Nikoli ne utegne človek toliko premišljevati ko ponoči, ko mirno leži in ne more spati. Nevarno je, da si zastavljamo vprašanje, ali moža zares ljubimo, še nevarnejše je, da poskušamo najti vzroke ljubezni, in ne najdemo niti enega prepričevalnega. In nevarno je, če odložimo poročni prstan, tudi če si za na cesto nataknemo rokavice... Človek ima občutek neukrotljive, čudovite prostosti. To se kaže v njegovi hoji, njegovem nasmehu, v njegovih očeh...

In polagoma se je Klara navadila, da je prstan snela, kadar je Oskar odšel, seveda ga je pa eno ali dve minuti pred njegovim prihodom spet nataknila na prst. Brez tega zlatega obroča je bilo mnogo lažje šivati in pisati, kajti bil je malo prevelik in malce težak, bil je masiven. In s tem občutkom prostosti in misli na pustolovščine je prihajala misel na neodvisnost... Njene oči so zopet dobile tisti stari lesk, lica so ji žarela. Na cesti ni gledal za njo samo Peter...

Ni govorila z njim, čeprav so jo njegove oči prosile za kakšno besedo. Ni ga smela spodbujati. Poročil se bo s pridnim dekletom, ki mu bo dobra žena. Klara je potlačila sovraštvo proti njej. Poiskala je Petra v telefonskem imeniku. Njegov oče je bil Hugh Smedley. Potem je tudi odkrila, da je bila njena postrežnica nekoč pri njegovi materi v službi. In tako je nehote izvedela, da je gospod Peter prestal baš svojo zadnjo skušnjo, in da uživa počitnice, preden bo nastopil svoje mesto v zdravstvenem ministrstvu. Prijetno ji je bilo pomisliti na to, da bo diplomiral za zdravnika.

A nekega dne je izgubila poročni prstan.

Ko je Hetty Vinova nepričakovano obiskala Klaro, je našla preproge zvite, tapecirano pohištvo nakupičeno drugo nad drugim, Klara in služkinja sta pa klečali na tleh.

»Ali že za poletje čistite?« je vprašala.

»Ne, moj poročni prstan iščeva, je potožila Klara. »Odložila sem ga. Včasih ga snamem, kadar sem sama. In zdaj ga ne morem najti, Oskar bo pa vsak hip doma.«

»Ali mu je to kaj mar?« je rekla Hetty.

»Ali mu je to kaj mar?« je odjeknilo v Klari.

Hetty je bila svojega pokojnega moža ovila okoli prsta. A Oskar — ne. On je spadal k tistim moškim, ki poročnega prstana ne morejo sneti s prsta vse dotlej, dokler ne bi njihovo truplo ležalo v krsti. Klara je bila vsa zmedena. Lase je imela razmršene, v lica je pa zdaj prebledela, zdaj spet zagorela.

»Gospod je prišel,« je iznenada rekla Gladys.

»Náte hitro moj prstan,« je rekla Hetty. Ravno o pravem času si ga je še nataknila na prst, tedaj je vstopil Oskar.

»Za božjo voljo,« je vzkliknil, videč nered, ki je vladal v sobi. »Kaj se je pa vendar zgodilo?«

»Iz kamina se je kadilo, Oskar,« se je zlagala Klara. »Zato smo vse pohištvo odmaknili od zidu. Saj gremo lahko v jedilnico.«

»Zelo neprijetno,« je dejal Oskar. Zdaj je šele opazil, da je v sobi tudi Hetty.

Le-ta je Oskarja takoj zapletla v pogovor, da bi se Klara utegnila zbrati. Svoje sočutje z vsemi teptanimi ženami je skrila za smehom. Uboga ženica, ki si ni upala Oskarju priznati, kaj se ji je pripetilo. Zakaj je treba lagati? Klara že ni bila ženska, ki se v neprijetnem položaju takoj znajde. Pogled na Oskarjev obraz jo je poučil, da tu ni bilo pričakovati nikakršnega razumevanja. Takoj bi zaslutil najhujše...

Ko je nazadnje vstala, da bi se poslovila, je v njeno presenečenje vstal tudi Oskar.

»Menda mi boste dovolili, da vas spremim domov,« je dejal.

Zdaj bo Klara utegnila poiskati svoj prstan, je pomislila Hetty. Za slovo jo je poljubila in je z Oskarjem odšla iz hiše. V svoji novi poletni obleki je bila videti zelo elegantna. V njeno začudenje se je Oskar danes vedel proti njej izjemno vljudno. Gledal jo je predrzno izzivaje in jo je več ko enkrat pobožal po roki.

»Menda me boste povabili k sebi,« je dejal, ko sta stala pred vrtnimi vrati.

»Oprostite, a nekam pojdem še na obisk, in moram takoj spet oditi,« je rekla Hetty.

»Kako bi bilo, če bi kdaj zvečer šla v kino?«

»Mislila sem, da se za kino ne zanimate.«

»To je odvisno od okoliščin,« je pomembno menil Oskar. »Kakšni filmi vas zanimajo?«

»To bi morala vprašati Klaro,« je rekla Hetty.

»Saj nisem govoril o tem, da bi s Klaro šli v kino,« je odvrnil Oskar. »Povabil sem v a s! Pojdite no, ljuba Hetty, ne morem verjeti, da ste še tako naivni. Vdova, ki sname svoj poročni prstan in si pobarva nohte...«

Hetty ni rekla nič, ampak je hrupno zaloputnila vrata za seboj. Preklinjaje je šel Oskar svojo pot. Odklonila ga je! Njega? Predrznost! Odslej bo prepovedal Klari vsako nadaljnje občevanje z njo. Nikakor ne sme biti tako zaupna z žensko, ki ne nosi poročnega prstana.

Bil je doma. Pred vrati je pa obstal kakor ukopan. Zasvetilo se je zlato. Hettyn poročni prstan. Pobral ga je. Ne, prstan ni bil Hettyn, bil je ženin. To je bilo ko pribito, kajti na notranji strani je bil vgraviran datum njune poroke.

Klara ga je iskala vsa obupana. Jutri bo morala obrniti vso hišo. V jedilnici je dala zakuriti. Kako ljubeznivo ji je bila Hetty pomagala! Sama je bila vsa iz sebe. Bala se je Oskarjevega jeznega izbruha in njegovih pikrih opazk... Tisti večer je bila večerja posebno zoprna, čeprav Oskar ni bil neprijazen. Bil je celo vljudnejši kakor sicer. Govoril je o tem in onem.

»Kolikšna škoda, da je tu tako neprijazno!« je rekla Klara, ko sta povečerjala.

»Neprijazno?« je menil Oskar. »Vsaka soba je lepa, če si ti pri meni. Pridi, dragica, sediva v veliki naslanjač!«

Sedla je zraven njega. Nežno jo je prijel za roko.

»Štiri leta je že, odkar sem ti nadel ta prstan,« je dejal. »In zdi se mi, da postaja počasi čedalje ožji. Dovoli, da pogledam vgravirani datum.«

Klara se je ustrašila in je začela nekaj razburjeno govoriti, da bi ga spravila na druge misli. »Daj, da vidim,« je ponovil Oskar in ji začel snemati prstan. Klari je srce zastajalo. Na srečo je bil Hettyn prstan tesnejši in Oskar se je zaman trudil, da bi ga ji snel. Klara bi najrajši zavriskala, tako se ji je olajšalo srce. Oskar je bil divji. Namršil je obrvi. Iz kopalnice je prinesel milo. Zdaj je Klara natanko vedela, da mož nekaj sluti.

»Jutri zjutraj ga bom že imel v rokah,« je dejal. »Preden pojdem v pisarno, me boš spremila k zlatarju.

Njegova jeza se ni polegla. Vzel je časopis in čital. Kakor bi odrezal, ga je minila vsa nežnost. Ne da bi jo bil poljubil in ji voščil lahko noč, je legel v posteljo. Ležala je zraven njega in poslušala njegovo glasno smrčanje. In potem — odbilo je polnoči — je vstala in se oblekla. Vzela je svojo denarnico iz ogoljenega malega kovčega, ki ga je prinesla še od doma. Oskar se ji je smilil, a kratko in malo ni mogla prenesti prizora, ki ga je pričakovala jutri zjutraj. Bila je že na cesti, ko se je spomnila, da je brez drobiža; pri sebi je imela samo desetak. Odšla je nazaj v spalnico, položila bankovec na toaletno mizico in je segla v Oskarjev hlačni žep. Prav nič se ni bala, da bi ga zbudila. Zmerom je spal ko ubit. Hotela je prgišče drobiža do jutri zjutraj, dokler ne bodo banke odprli, da bo lahko dvignila nekaj svojega denarja. Prvo, kar je otipala, je bilo nekaj okroglega. Prstan! Njen poročni prstan!

Zdaj se ji ni Oskar prav nič več smilil.

Poročni prstan je zdrknil nazaj v Oskarjev žep.

»Lahko ga imaš,« je tiho zamrmrala.

Nikoli je dotlej še ni obšlo tako opojno čustvo prostosti. Še nikoli ni bila tako srečna. Vzela je denarnico in se je splazila iz hiše. Proč od Laurela, nazaj k svoji lastni osebnosti, nazaj v življenje! Šele štiri in dvajset let ji je, poiskala si bo službe. In Oskar je odvetnik. Bo že našel pota za ločitev. Gredoč k taksiju je šla mimo hiše, ki je na njenih vratih visel napis: Dr. Hugh Smedley, spodaj pa: Dr. Peter Smedley. Neko okno zgoraj je bilo razsvetljeno. Nasmehnila se je.

Spet je prosta. Jutri ga bo lahko telefonsko poklicala. Morebiti se rodi med njima prijateljstvo, morebiti pa tovarištvo — takšno, kakršna pozna današnji mladi svet.

Morebiti je imela vedeževalka prav.

(r)

Albus terpentinovo milo varuje Vaše perilo!

Namočena polenovka, rozine, orehi itd.
Vina v buteljkah, odprta ter specialitete Bouvierova ranina. Dalmatinski pelješac, muškat, silvanec.
Klefiševa šunka in salama
Specerija -- Vinarna -- Delikatese
PEZDIR
GRADIŠČE 3 Tel. 21-42

Klepetavi molčečneži

Ko se je v Curihu hotel slikar Arnold Böcklin seznaniti s pesnikom Gottfriedom Kellerjem, se mu je moral trikrat predstaviti, preden ga je v časnike zatopljeni pesnik sploh opazil. Kljub temu sta se pa že čez par minut prav imenitno razumela. V pozdrav sta si bila kar molče stisnila desnici. Dobra smotka, požirek dobre pijače — to jima je bilo potlej namesto pogovora. Čez nekaj ur je Keller vstal, krepko stresel »prijatelju« roko in spregovoril najdaljši stavek tistega dne: »Tako dobro se že dolgo nisem zabaval.«

Nekega večera je pa pripeljal Böcklin svojega sina Karla s seboj. Zdajci je fant, da bi presekal dveurni molk, plaho menil: »Vino, hm, ni slabo!« In spet so vsi trije brez besede sedeli še dolgo v noč. Ko so se na cesti poslavljali, je potegnil Keller slikarja na stran in mu šepnil: »Ti, te klepetulje mi nikar več ne vodi s seboj!«

* *

Že v srednjem veku, kaj še: že v starem veku so ljudje vedeli, da je moči povedati z molkom prav toliko, če ne včasih še več kakor z govorjenjem.

Častivredni Izokrat iz Aten, na veke vekov najslavnejši učitelj govorništva, še celo ta »mož žive besede« ni mislil nič drugače. O, saj jo je temeljito zagodel Kreonu, največjemu klopotcu na atenskem trgu, ko se je le-ta prišel vpisovat v njegovo govorniško šolo: »Dvojno učnino boš plačal, o file!« — »Ho,« se je razrepenčil Kreon, »zakaj naj bi prav jaz plačal več kakor drugi?« In modri učitelj se mu je nasmehnil in del: »Tebe, o file, moram naučiti dveh umetnosti: govorjenja in... molčanja!«

Velikonočna križanka

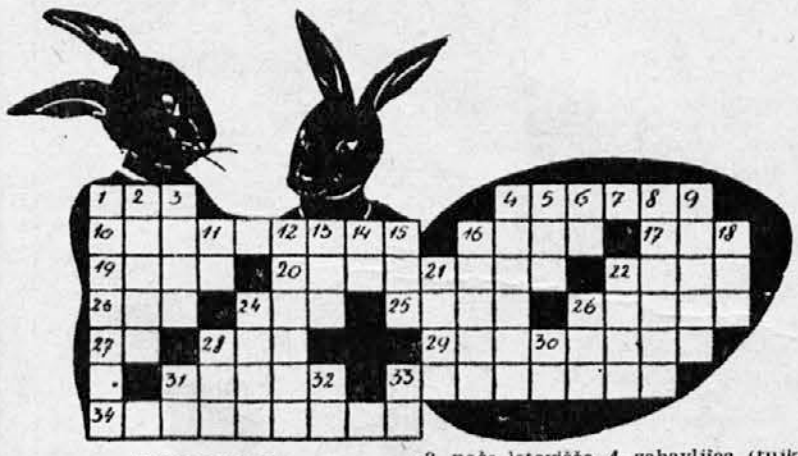

Pomen besed

Vodoravno: 1. Slovan, 4. svetopisemsko mesto, 10. velik praznik, 16 mesto v Galileji, 17. moško ime, 19. angleška trdnjava v Aziji, 20, veličastna alpska gorska skupina, 22. sledi sončnemu zahodu, 23. vrsta, 24. del obleke, 25. moško ime, 26. reka v Jugoslaviji, 27. vernik, 28. klic na pomoč, 29. skupina potujočih v jutrovi deželi, 31. del rimske hiše (dvorana, veža), 33. mesto v Jugoslaviji, 34. pohorska vas.

Navpično: 1. opozorilo, 2. urejen, 3. naše letovišče, 4. zabavljica (tujka), 5. osebni zaimek, 6. veznik, 8. ovčja pasma (španska), 9. mesto v Turčiji, 11. kemijski znak za indij, 12. prva polovica: žensko ime; druga polovica: član družine, 13. del obraza, 14. pijača starih Slovanov, 15. Prešernov prijatelj, 16. umetnik, 18. reka v Rusiji, 21. mohamedansko sveto mesto, 22. mravlja (srbohrvatsko), 24. pristanišče (tujka), 26. števnik, 28. števnik, 30. vzklik, 31. kemijski znak za aluminij, 32. osebni zaimek, 33. kratica za hitlerjevski napadalni oddelek.

MALI OGLASI

INFORMACIJE trgovsko in privatno, poizvedovanja itd. vrši strogo diskretno: Informacijski zavod, Ljubljana, Kolodvorska 41.

RESNEGA ZNANJA v svrho ženitve išče 34 letni železniški uslužbenec z gospodično čiste preteklosti, dobro gospodinjo z opremo in nekaj dote. Dopise na upravo pod »Zadovoljno življenje.

POSTELJNE MREŽE IZDELUJE IN SPREJEMA RABLJENE V POPRAVILO NAJCENEJE ALOJZ ANDLOVIC, GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 5, PRI NAPOLEONOVEM SPOMENIKU.

SIN POSESTNIKA, lepe zunanjosti, dobrosrčen, vseskransko izobražen, abstinent, nekadilec, delaven in varčen, želi spoznati pridno in inteligentno gospodično ali vdovo do 30 let staro v svrho ustanovitve eksistence (ženitve). Ponudbe na upravo pod: »Nazaj k naravi«.

FR. P. ZAJEC
IZPRASAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9
Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, toplomerov, barometrov, barotermometrov, hygrometrov itd. — Raznovrstne ure, zlatnina in srebrnina. — Ceniki brezplačno!

Tudi izbirčni okus

Novi vzorci nove barve ugodne cene

lahko zadovolji velika izbira naših novih vzorcev damskega in moškega blaga za pomlad in poletje.

R. Miklauc - „pri Škofu"
Lingarjeva ul. - Pred Škofijo
Ljubljana
Trgovina, kjer se kupuje z zaupanjem.

Majhna darila - veliko veselje

Nekateri ljudje imajo neki naravni dar, da darujejo lepo in primerno in — poceni. S svojim darilom zadovolje sebe, pa tudi obdarovanca. Nekateri so pa spet čisto drugega kova, saj je menda že vsaka izmed nas ob tej ali drugi priložnosti dobila rumeno-zeleno-vijoličasto pahovko — takšno da se ni podala k nobeni obleki, ali pa palčka z gobico, ali pa angelčka z razprostrtimi perutmi, ali pa Napoleona iz mavca itd. Sami nismo vedeli, ali smo bili teh daril veseli ali ne. Če je bila oseba, ki nam jih je podarila, našemu srcu zelo ljuba, smo imeli nekaj veselja tudi s temi nepotrebnimi darilci, če nam pa darovalec ni bil kaj prida pri srcu, so se nam darila zazdela še okornejša in nepotrebnejša, kakor so v resnici bila.

In vendar narede ravno majhna darila veliko veselja, samo prav jih moramo izbrati in darovati. Ali se še nisi nikoli razveselila ljubkega šopka poletnih cvetlic, cvetočega tulipana v pisanem lončku, srčkane kristalne čase za cvetje, originalne keramike ali česa podobnega? Seveda si bila že vesela ob takšnih darilih, čeprav si vedela, da niso bila ne draga ne dragocena.

Majhna darila obdrže in vežejo prijateljstvo, ki se morda že krha, uglade razdore in krepe ljubezen. Napak delajo tiste ženske, ki mislijo, da njih izvoljencem ni do daril, da jim je samo do ljubezni. Vsak moški, naj si bo še tako idealen, se razveseli, če mu ljubljeno dekle ali žena pokloni majhno darilce, na primer ovoj za knjige, ki ga je sama naredila, samoveznico, ki jo je prejšnji dan občudoval v izložbenem oknu, okrasni robček s pravimi, na roko kvačkanimi čipkami, ali kakšno podobno nepotrebno, pa vendar tako zaželeno malenkost.

Zelo nas razvesele tudi razni spominki s potovanj, a ne samo zato, ker dobimo spet nekaj novega, ampak tudi zato, ker so nam ti spominki dokaz, da je oseba, ki jih je darovala, tudi v tujini mislila na nas.

In naposled, saj ni treba, da bi bila zmerom majhna darila resnična, oprijemljivo resnična; lahko so tudi samo duhovna in vendar ne zgreše svojega namena. Ljudje, ki hočejo živeti res polno življenje, morajo okrog sebe sipati darila ljubezni in dobrote.

Ta darila naj ne bodo nikakšna slavnostna darila, nikakšna vesela presenečenja, rajši naj bodo samo skromna, a iskrena priložnostna darila; solza ki jo potočiš ob tolažbi žalostnega, ljuba, pomirjevalna beseda v pravem trenutku, spodbuda oklevajočega, ljubeznivo pismo rojaku v tujini, iskreni stisk roke, vse to so duhovna darila, ki nič ne stanejo, a dosti zaležejo.

Kaj naj ti še napišem o majhnih darilih in velikem veselju? Mislim, da mi ni treba več dosti poučevati; vsaka prava žena bo sama kmalu uganila, kje je potrebna njena pomoč in kje njena dobra beseda. Le tista, ki zna s svojo ljubeznijo in spretnostjo zbuditi pri svojih bližnjih veselje in spoštovanje, le tista, ki ume omiliti morečo resnost naših dni z ljubeznivim smehljajem; le tista, ki vsak dan in vsako uro sipa okrog sebe drobce skromne in čiste sreče, je vredna, da jo ljubijo mož in otroci in spoštujejo njeni bližnji.

Saška

Bluza za našo Marjanco

Vidite jo punčko, kako ljubka je v svoji novi pleteni bluzici iz volne bouclé, z veselim belim ovratnikom in s srčkanim velikonočnim piščančkom v peščici! Takšno dekletce imate gotovo tudi pri vas doma in stavim, da bi bila vesela nove spomladanske bluze, kakršno vidite na naši sliki.

Ne oklevajte torej in kar kmalu kupite tistih 160 gramov volne bouclé, pa dve igli, debeli 2·5 mm, in pričnite plesti tale vzorček:

1. vrsta: 1 leva, 1 desna,
2. vrsta: 1 leva, 1 desna,
3. vrsta: 1 desna, 1 leva,
4. vrsta: 1 desna, 1 leva in tako dalje, da pridejo desne petlje nad leve petlje, in narobe. Vsaki dve vrsti vzorček premenjamo.

Bluzo delaš natanko po kroju. Za hrbet nasnuj 130 petelj in tako dolgo pridajaj na vsaki strani po eno ali dve petlji, dokler nimaš na pletilki 146 petelj; pri izrezih za rokave snemaj, tako da ti bo ostalo naposled na igli samo še 110 petelj. Zdaj delaj naravnost do ovratnika in ram, kjer oblikuješ vratni izrez; zadelaj.

Za polovico prednjega dela nasnuj 69 petelj in pridajaj na vsaki igli toliko petelj, da boš imela nazadnje na pletilki 77 petelj. Za izrez pri rokavih snemaj enakomerno tako dolgo, da boš imela na pletilki še 61 petelj, potlej pa pleti naravnost do ram.

Za rokav nasnuj 78 petelj in pridajaj petlje tako dolgo, dokler ne boš

imela na pletilki 88 petelj. Oblikuj rokav in zadelaj.

Pri desnem prednjem delu moraš vplesti gumbnice, pri levem pa kajpak našiti gumbe. Za žepek nasnuj 30 petelj in pleti 7 cm v gornjem vzorčku, potlej pa še 4 cm v robov-

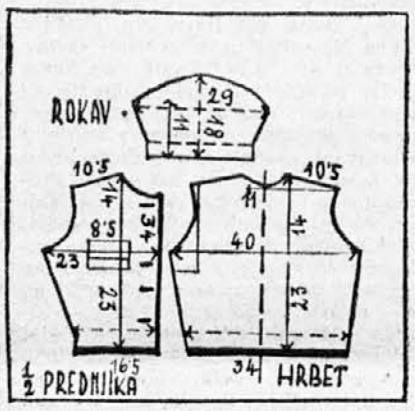

nem vzorčku. Te 4 cm potlej upogneš, kakor vidiš na sliki.

Ovratnik je iz belega pikeja, ravno tako tudi okras na rokavih. Ako se bojiš, da ne bi otrok te bele garniture prehitro umazal, mu jo lahko pripraviš iz kakšnega drugega, praktičnejšega blaga, na primer iz rdečega platna na modro bluzo ali pa narobe.

Takšno bluzico bo vsaka Marjanca rada nosila, posebno zdaj na prehodu iz hladnih v toplejše dni. Če se dekletce poti, naj pa mamica pod pazduho še všije potnice, in bluza bo dobro došla tudi za hladnejše poletne dni.

Simona.

Joj, mami je slabo!

Še včeraj je mama ves dan stala ob mizi in likala perilo, srajce za fantička, bluze in kombineže za Majdo in nogavice in hlačke in srajce za očeta... kup na njeni desni se je čedalje bolj manjšal, likalnik je neslišno drsel čez vlažno perilo, na levi strani so se pa kupičili kosi zlikanega perila. Naposled, že proti večeru, je kup na desni čisto izginil, mama si je z roko segla čez čelo in zavzdihnila. Rekla ni pa ničesar, ampak je šla takoj nato kuhat večerjo.

Davi, ko je otrokom pripravila južino in jo vsakemu posebej vtaknila v šolsko torbico, je pa nenadoma klecnila na preprogo ob divanu in našel jo je šele oče, ko je prišel v sobo po samoveznico. Hitro jo je vzdignil s tal in položil na divan; Majda je tekla po kolinsko vodo, starejši sin po zdravnika, mlajša dva, še gimnazijca, sta se pa pričela kisati; menda jima je bilo tesno pri srcu, ko sta videla svojo mamo tako voščenobledo ležečo na ogoljenem divanu.

Na srečo se je pa mama zbudila, še preden je prišel zdravnik; skušala se je nasmehniti in dejala je, da je že spet vse dobro in da bo koj vstala in pripravila očetu žemljo s presnim maslom. Oče in otroci so ji kajpak vsi vprek hiteli prigovarjati, naj ostane v postelji, naj se odpočije, da bodo že sami vse uredili in da bo kmalu prišel zdravnik. Le stežka je mama privolila v ta predlog in le nerada je ostala v postelji.

Oče si je danes menda prvič v svojem življenju sam namazal žemljo z maslom in počakal še, da je prišel zdravnik. Ugotovil ni nič posebnega: splošno utrujenost, srčno nevrozo, najbrže preveč dela... Priporočil je mir in počitek in zapisal neke kapljice, ki so dišale po baldrianu. Vsi so se oddahnili. Torej le ni tako hudo, samo da mama ni resno bolna, zdaj bo kmalu spet res vse dobro. Mama bo morala nekaj dni ostati v postelji, potlej ji bo pa pri delu pomagala Majda, da se ji bolezen ne bo povrnila. Vsi so olajšani odšli na delo. Mama je sama ostala v postelji, ležala je mirno in nepremično, kakor bi hotela čisto do konca izsrkati mir teh nekaj minut, ko v sobi ni bilo slišati drugega kakor tiktakanje stare stenske ure in rožljanje posode, ki jo je Majda umivala v kuhinji. Mama je zaprla oči in zadremala.

Opoldne so prispeli domov vsi v skrbeh. Radi bi videli, da bi bila mama že zdrava, čeprav so vedeli, da niti dan še ni minil, kar je bil pri njej zdravnik. Oče je takoj stopil k postelji in jo pogladil po čelu tako kakor njega dni, in mama je bila zelo hvaležna. Revica tega že dolgo ni bila vajena. Mlajša dva se nista kakor navadno ruvala po preprogi, ampak sta mirno sedela za mizo in srebala juho, ki jo je skuhala Majda in ki je dišala nekoliko po prežganem.

Mami je bilo dobro kakor še nikoli, odkar se je poročila. Vsi so ravnali tako, kakor je ona zmerom želela. Mala dva sta takoj po kosilu vzela knjige v roko, starejši sin se je pričel vaditi gosli, oče je sédel k mamini postelji in vzel njeno roko v svojo; Majda je najprej pomila, potlej pa prisedla in pričela krpati nogavice.

Tedaj se je mama sredi svoje sreče zavedela, da je morala zboleti, šele tedaj je njena družina izpolnila nekaj tistih skromnih želja, ki jih je tolikokrat, a premalo vsiljivo izrazila...

*

Res žalostno je, da morajo nekatere matere zboleti, šele potlej se družina zave, kakšen biser ima v svoji sredi in kako nepremišljeno ga pušča vnemar.

Pomisliti moramo, da mati nikoli ni vsiljiva; nikoli ničesar ne zahteva, samo opomni in čaka potrpežljivo, da bi kdo vendarle opazil njeno prizadevanje za vse dobro in lepo. Mož in otroci imajo pa navadno toliko dela sami s seboj, da materin trud in materino delo meni nič tebi nič — prezro. Šele kadar pride tako daleč, da mora mati leči, opazijo vsi, kako težko in naporno je njeno življenje, kako uničujoče je garanje dan za dnem v vroči kuhinji, v pralnici, po sobah, kako naporno je pripogibanje pri brisanju prahu, pri loščenju parketa, pri vseh tistih vsakdanjih delih, ki jih niti ne opazijo, kadar zalagajo okusne jedi in sedajo v mehke naslanjače. Ko pa mati zboli, se zave na lepem vsa družina, da se je ustavilo gonilno kolo v hiši. Tedaj hočejo vsi na hitro popraviti, kar so v dolgih letih zagrešili s svojo vnemarnostjo. Tedaj je pa pogosto že prepozno. O pazite, otroci in možje, da tudi pri vas ne bo že prepozno!

S.

MODNI UTRINKI *

Nove obleke bodo imele kratka, ozka in gladka krila, ozke, preproste rokave in le šibko poudarjene boke. Za okrasje bodo razna sedla, prepenjave v životku in pasu.

Mehanska zadrga bo pri športnih oblekah posebno v modi, in sicer v nasprotni barvi, kakor bo obleka.

Nove barvne sestave: beige in črna, zelena in rdeča, sinja in temnorjava, temnomodra in bordojskordeča.

Bolero, samo naznačen ali pa pravi, bo spet v modi. Na primer: na temnomodri, do vratu zapeti obleki sta prišiti samo prednji stranici bolera iz istega blaga — podloženi sta pa s ciklamnordečim krepom.

Taft, in sicer gladek ali imprimiran, bo spet našel ljubiteljice med ženskim svetom.

Kostim bo v modi v klasičnih, pa tudi v letos modernih barvah: rožnatordeči, pšeničnorumeni, sinji in svetlozeni barvi.

Pri poletnih oblekah iz imprimeja ali pa iz gladkega enobarvnega blaga bomo videli mnogo kratkih in drobno nagubanih kril.

Dve letos izredno moderni tkanini bosta na nov način tkani etamin in kakor tenčica tenek svilen jersey.

Pahovke iz mušlina imajo nove svojevrstne risbe: zemljevid Evrope, napise modernih knjig, risbe divjih in domačih živali — zdaj o Veliki noči zajčkov in piščančkov — pozneje pa srnic, levov, tigrov in celo kač. Brrr!

Moderne bodo ovratne in zapestne garniture iz organdija, ki bodo izpodrinile že nekoliko zastarele garniture iz pikeja.

Pasovi iz usnja bodo pogosto okrašeni s kovino, v obliki rožnih listov, deteljic itd.

Zapestna ura kmalu ne bo več zapestna, kajti obešali jo bomo v gumbnice na reverjih ali pa za pas. Ni posebno praktično!

Večerne torbice bodo iz brokata, prešite z rdečo ali sinjo svilo. Pridne roke si jih lahko same sešijejo.

Torbice iz iste snovi kakor obleka ali plašč, bomo videli posebno poleti. Moderne bodo tudi imprimirane torbice.

Dosti cvetja povsod: na klobukih, reverjih, zapestjih in celo rokavicah.

Pri treh križih...

Marsikatera še mlada ženska ima navadno reči: »Zdaj je za telovadbo že prepozno. Skačejo in pretegujejo naj se mladi ljudje.« Kdo je pa prav za prav mlad? Tisti, ki ga imajo tudi drugi za mladega, tista, ki se ji leta še ne poznajo. Skušajte biti tudi vi kolikor mogoče dolgo mladi in podkrepite to svojo željo s telovadbo, ki ohrani telo prožno in duha svežega. Danes smo narisali nekaj vaj za trideseteletne in petdeseteletne; upam, da vam ne bodo pretežke in da jih boste kmalu pričele vaditi.

1. vaja vam ohrani raven hrbet v pozno starost. Klečite, oprti na roke, eno nogo stegnite nazaj; zdaj jo skrčite naprej in se s kolenom dotaknite čela, glavo kajpak nagnite. Ponovite to vajo izmenično z vsako nogo štirikrat.

2. vaja krepi trebušne mišice in odpravi tolščo na trebuhu. Ležite na hrbtu, noge imate dvignjene in zravnane. Zdaj pričnite »striči« z nogami, a važno je, da ostane hrbet pri tem čisto pri tleh. »Strizite« izmenično z vsako nogo po šestkrat, potlej pa trikrat skupaj z obema nogama.

3. vaja je vaja za lepe prsi in hkrati za raven hrbet: klečite na tleh in sedite na petah. Zdaj se zravnajte, da bodo stegna stala navpično, iztegnite roke in se z njimi dotaknite tal. V tej drži suvajte s prsmi navzdol, dokler ne začutite v lopatici prijetne utrujenosti.

4. vaja vam bo okrepila roke, odpravila tolščo ob bokih in vrnila ravnotežje; eno nogo stegnite naprej, roke pa nazaj, tako da gledajo dlani navzgor. Zdaj sunite z nogo nazaj, z rokami pa naprej, tako da gledajo dlani navzdol. Ko so roke spredaj, je noga zadaj. Vadite z vsako nogo desetkrat, pri vaji se pa zagledajte v kakšno sliko, ali točko na steni, da bo ravnotežje boljše.

5. vaja za lahno hojo: vzročite roke in odročite jih v višini ram. Zdaj skakajte po celem podplatu desne noge, levo nogo pa v kolenu upognite in sunite z njo nazaj. Premenjajte nogo, skakajte nekaj sekund po levi nogi in z desno sunite nazaj; zdaj skakajte nekaj sekund po prstih obeh nog, potlej pa spet ponovite vajo. Vadite tako dolgo, dokler se vas ne poloti rahla utrujenost.

6. vaja: Za vitkost v pasu: klečite na levi nogi, desno imate iztegnjeno. Vzročite roko in vadite odklone v levo in desno, v vsako stran štirikrat. Menjajte noge in ponovite.

Telovadba naj traja deset do trideset minut, najbolje zjutraj ali zvečer; po telovadbi je priporočljiv kratek sprehod.

KOLES
damska in moška, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri že od din 550·— dalje
NOVA TRGOVINA
TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 36
nasproti Gospodarske zveze

Za kolesa samo »Durlin-lak«!

...in pri petih križih

Ženska, ki bo pričela telovaditi pri petih križih, bo kmalu uvidela, koliko je že zamudila in kako dobro ji še telovadba dé. Važno je le, da si vselej podloži pod glavo trdo blazinico, da ne obleži na tleh predolgo, da ne stoji predolgo na eni nogi in da ne vadi vaj, ki ovirajo naravni krvni obtok, torej ne sedi na petah. Izogibati se mora tudi vsem vajam, ki razburijo srce in poženo kri v glavo.

1. vaja je za omehčanje hrbtenice: stojte kakšnih 30 cm oddaljeni od stene, roke držite na hrbtu, tako da gledajo z dlanmi ven. Upognite kolena in hrbet, tako da se z dlanmi dotaknete stene. (Pri tem gibu vdihajte.) Zdaj se spet zravnajte in izdihnite. Ta vaja vam bo omehčala hrbtenico in vrnila mladostno držo.

2. vaja je za učvrstitev trebušnih mišic: ležite na hrbtu, roke ob telesu, noge v kolenih upognjene, a stopala na tleh. Zdaj iztegnite eno nogo v kolenu, a pazite, da ostaneta stegno ob stegnu, hkrati vdihnite. Skrčite nogo in izdihnite. Ponovite izmenično z vsako nogo štirikrat.

3. vaja je za hrbtne in prsne mišice: sedite zraven stene, tako da se vam hrbet dotika stene. Kolena skrčite, podplati so na tleh. Dvignite roke in obkrožite z njimi krog, kakor bi ga hoteli narisati na steno, pri tem vdihnite. Zdaj spet spustite roke v krogu navzdol in izdihnite. Vaja bo nekoliko napornejša, če boste noge iztegnili. Vadite kroženje navzgor in navzdol po petkrat.

4. vaja: sedite, kolena imate upognjena, podplate na tleh kakor pri prejšnji vaji. Zdaj položite roke vodoravno pod brado, a tako, da se je ne dotikate. Komolci morajo biti v isti višini. Glavo obračajte zdaj enkrat v levo, drugič v desno, kakor da bi hoteli pogledati za komolci, vendar se pa ne dotikajte rok. Včasih nagnite glavo naprej, potlej spet nazaj, a nikoli se ne smete dotakniti rok, in brada mora biti zmerom vodoravno. Ta vaja bo poskrbela, da boste imeli lepo držo glave, ki je gotovo zelo važna, če hočemo biti vsaj na pogled mladostni.

5. vaja vam bo okrepila mišice v stegnih. Lezite na tla in se podprite z rokami, tako da imate komolce na tleh. Noge imate stegnjene. Zdaj dvignete eno nogo in krožite okrog njene osi štirikrat do desetkrat, potlej pa ravno tolikokrat še z drugo nogo.

6. vaja: z njo si boste okrepili mišice na rokah. Stojite zravnani, hrbet mora biti čisto raven, kolena ravno tako. Položite roke na rame, da gledajo komolci navzven, in pričnite krožiti s komolci zdaj nazaj, zdaj naprej. Skušajte narediti zelo velik krog, a hkrati pazite, da bo drža ostala brezhibna.

Najprimernejši čas za telovadbo je štiri ure po zajtrku, ali štiri ure po kosilu. Vadite pet do petnajst minut, po vajah pa lezite za pol urice in se odpočijte.

Radovedna sem, ali še pravite, da za vas ni več »to pretegovanje«? Upam, da ne govorite več tega; upam še, da sem vam vlila dovolj poguma, dobro voljo pa sami dodajte!

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Vel. četrtek: Možganova juha, špinača v omaki, krompirjev pire, govedina. — Zvečer: Goveji golaž.

Vel. petek: Zelenjavna juha, polenovka. — Zvečer: Sok.

Vel. sobota: Fižol in zelje. — Popoldne: gnjat, hren in pirhi. — Zvečer: Kolač, mrzel narezek, ržen kruh, pozneje pomaranče.

Vel. nedelja: Riževa juha, dušen krompir, solata, nadevane telečje prsi, osja gnezdeca*. — Zvečer: Zolica z majonezo, kompot.

Ponedeljek: Pljučna pečenka na način divjačine**, krompirjev pire. — Zvečer: Vampi.

Torek: Zdrobova juha, radič s slanino. — Zvečer: Pečenjak s kompotom.

Sreda: Riževa juha, gobova omaka, dušen krompir. — Zvečer: Pljučka s cmoki.

Pojasnila

* **Osja gnezdeca:** Pripravi testo iz 8 dkg sladkorja, pol zavitka vanilijevega sladkorja, 30 dkg moke, pol zavitka limonovega praška, 1 pecivnega praška, 3 rumenjakov, ščepca soli, 1/8 litra mleka in 1 jedilne žlice ruma.

Presno maslo, sladkor in rumenjake rahlo vmešaj, potlej pa po malem primešaj še druge pridatke. Iz tega testa boš oblikovala osja gnezdeca. Zdaj potrebuješ pa še 15 dkg posušenih češpelj, 8 dkg sladkorja v prahu, 8 dkg lešnikov, nekaj nastrgane čokolade, 1 jajce in presno maslo. Testo zvaljaj v obliki pravokotnika in ga sem in tja pokapaj z raztopljenim presnim maslom, obloži s češpljami, ki si jim odstranila koščice in jih narezala na rezance, posuj z nastrgano čokolado, sladkorjem v prahu in z grobo narezanimi lešniki. Zvij testo, ga razreži na 2 cm dolge kosce; te kosce naloži v dobro omaščeno pekačo, jih pomaži z jajcem in pri zmerni toploti zlatorumeno opeci.

****Pljučna pečenka:** 1½ kg pljučne pečenke očisti, postrgaj kožo, preslanini in jo daj v kvašo, ki je v njej ½ litra vode, 1 desetinka litra kisa, nekaj narezane čebule, zélene, korenja, eno lovorjevo pero, nekoliko timijana in ena nageljeva žbica. Pusti meso v kvaši eno uro, nato ga vzemi ven, ga položi v pekačo, posuj z zelenjavo iz kvaše, zalij z dvema žlicama svinjske masti in v pečici duši. Ko dobi pljučna pečenka barvo in ko se voda okrog nje vsrka, jo zalij z vodo kvaše in do mehkega duši. Nato vzemi meso iz posode in daj na toplo, omako pa precedi in odcedi mast. Pripravi nato obaro iz 2½ dkg presnega masla, 2½ dkg moke, zalij z njo meso in pokuhaj 5 do 10 minut. Zdaj nareži meso na srednjedebele rezine, ga lepo naloži v toplo skledo, dodaj k omaki še 2 dkg presnega masla in 1/8 litra kisle smetane in z njo zalij pečenko. — Te pečenke je dovolj za štiri osebe.

Marinkin recept

Stavim, da ste že srečali Marinko na cesti, in prepričana sem, da ste se ozrli za njo, ali da ste se vsaj hoteli, pa ste se koj spomnili na strogi bonton v našem »Tedniku«, ki pravi, da je oziranje za ljudmi nespodobno in nevredno spodobnega človeka. Jaz imam pa to srečo, da se z Marinko osebno poznam. Tisti, ki Marinke še niste videli, boste dejali: »No, kaj je pa to tako posebnega, če poznamo ‚ongavo' Marinko?« Vražje posebno je to, da veste, ker Marinka ni kar si bodi, ampak deklič in pol.

Kadar se ti prismeje nasproti, samo sonce in veselje, se ti kar otaja srce in še sam se moraš nasmehniti. Res je čedna in zastavna, zdrava in polna življenja in nikoli slabe volje. Svetle lase ima in temne oči in jamice v rožnih licih, tiste, ki jim pravimo pri nas ‚deveta lepota'.

»Ej, Marinka, pa si res dekle od fare,« sem jo pohvalila zadnjič, »le kako ti to narediš?«

Marinka me je začudeno in strmo pogledala, saj ni vajena takšnih vprašanj; ko je videla, da mislim zares, se je pa skrivnostno-hudomušno nasmejala in dejala: »Svoj recept imam.«

»Recept? Pa ne da bi ga podedovala po kakšni stari teti?«

»Kaj še! Sama sem si ga sestavila. Prav za prav ni samo en recept, ampak cela življenjska kuharska knjiga. Dovoli, da se tako izrazim, ko sva že pri receptih.«

»Beži, beži, mi boš pa vendar kaj povedala iz te svoje prešmentane kuhinjske bukve?« sem se ponorčevala. Marinka je zardela, ne vem ali od veselja ali od jezice, našobila usta in trdno dejala: »Tebi že ne povem, ti boš koj vse napisala ‚v cajtenge'.«

»Potlej pa tvoji recepti niso kaj prida, če jih tako skrivaš,« sem jo podražila in pomežiknila.

»Uh, ti porednica!« je prhnila Marinka, »tak, kar vprašuj, jaz ti bom pa odgovarjala, kakor v šoli.«

»Drži. Koj pričnem: Gospodična Marinka, kako to, da' ste že pet let v službi, vsak dan od osmih zjutraj do šestih zvečer, in kako to, da vseeno nimate niti ene gubice na čelu in okrog oči.«

»Prvič: vsako noč spim deset ur, in sicer od 9. do 7. zjutraj. Drugič: v službi, pri delu, pri zabavi, na soncu, pri branju, skratka povsod pazim, da ne gubam čela in ne pačim obraza. Tretjič: vsak teden enkrat si zvečer pred spanjem umijem oči z mlačnim kamiličnim čajem.«

»Recept štev. 1 je bil kratek. Kaj pa tole: Kako to, gospodična Marinka, da je vaša pričeska zmerom v redu, čeprav nimate trajnih in ne naravnih kodrov?«

»Enostavno: vsak večer in vsako jutro si pet minut krtačim lase, nato pa na spodnje lase navijem navijače in jih pustim čez noč na glavi. Zjutraj navijače snamem, ‚polže', ki ostanejo, navijem na prst ali pa nekoliko razčešem in uredim pričeko. Poleti si lase ostrižem, kajti tedaj se kopam in si pogosto močim lase. Vsak mesec enkrat si lase umijem z najboljšim šamponom, prej jih pa natrem z olivnim oljem.«

»Kar verjeti ne morem, da je res vse tako preprosto. Tokrat se mi pa ne boš izmuznila: Kako to, gospodična Marinka, da ste vitki in vendar ne suhi, da ste med najboljšimi smučarkami in plavalkami?«

»Prvo: skrbim zmerom, da so moje mišice mehke in prožne. Mehke ostanejo zato, ker imam zmerom dovolj toplote, ker sem namreč zmerom dovolj toplo oblečena. Zato tudi poleti oblečem volneno jopico, če toplota pade. Po pravici povem, da se mi ne ljubi telovaditi in da zjutraj in zvečer nič ne telovadim, čeprav bi bilo to koristno. Vsako nedeljo grem pa na sprehod, kjer v naravi telovadim: skačem čez jarke, čez debla in štore, gugam se na vejah, sploh poskrbim, da se pošteno pretegnem. Sicer pa zmerom po vseh stopnicah hodim peš, pazim da diham pravilno in se držim ravno. Včasih preizkusim prožnost mišic s počepi in če opazim, da sem nazadovala, spet upeljem redno telovadbo, kajti ne smem pozabiti povedati, da sem še lani pridno vsak dan telovadila in da prožnost tudi ni kar šinila vame. Sicer pa jem obilno in tudi dvakrat naložim, če je treba.«

»Torej le nekoliko pomagaš materi naravi,« sem nalašč dejala, da bi jo pripravila do zgovornosti. Marinka se je bila pa že razživela in je hitela sama pripovedovati.

»Z obleko je križ, saj veš, plača ni ravno velika in dosti denarja porabim za gledališče in izlete. Odločiti sem se morala med dvema skrajnostima, ki sem ju pa sama pozneje omilila: med elegantno oblečeno damo, ki ne dela drugega kakor zapravlja težko prislužene denarje za obleko, in med skromnim dekličem, ki »je povsod zraven«, a se ne more kosati z modnimi lutkami. Odločila sem se za poslednje, in zadovoljna sem. Staro popravljam, nekaj pridam, nekaj prekrojim, kupim dobro blago, pa gre. Nosim na splošno modre odtenke, ker se mi podajo in ker nočem biti močerad.«

»Da mi duša in srce ne otopita, hodim v gledališče, manj v kino, največ pa ven, v naravo. Saj veš, stanujem z Miro v podstrešni sobi, in tamkaj je pozimi mraz, poleti pa vroče. Rajši grem torej ven, kjer sem vsaj na svežem zraku.«

Morala sem jo občudovati, to rdečelično in dobrovoljno Marinko, tako prostodušno je pripovedovala svoje ‚recepte'. Še nečesa sem se spomnila in brž sem vprašala: »Kaj pa, če si bolna, Marinka?«

»Bolna sem pa bolj redko in še tedaj samo za nekaj dni. V posteljo ležem, pa čaj si skuham in počivam in si mislim, kako lepo je, da se vsaj lahko nekoliko počijem. Veš, imam srečo, zdrave narave sem, zato sem pa tudi zmerom dobre volje.«

»Kaj pa ljubezen, Marinka, ali bo kaj kmalu poroka?«

»Bo, bo, ti nevoščljivka, če ne letos, pa drugo leto,« mi je vrnila Marinka puščico. Potlej se je pa sklonila k meni in mi pošepetala na uho: »Tedaj pa ne bom več navijala zvečer navijačev na lase...« Saška

Moderen spomladanski kostim s telovnikom iz volnenega jerseyja

Čistilna moč ODOLa je neprekosljiva. Aromatično varstvo Vaših ust oskrbi na najboljši način ODOL.

Proti zaprtju
Leopilule
Oglas reg. S. br. 3/36 dne 19. II. 193

● Porabni nasveti

Kopalno kad iz lošča (emajla) očistiš z zmesjo terpentina in soli.

Če zabijaš žeblje v stene, jih najprej nalošči z oljem ali mastjo; delo ti bo šlo še enkrat hitreje od rok.

Če te moti ura, ker premočno tiktaka, jo povezni pod kozarec; to bo oglušilo njen zvok.

Kadar snažiš ščetko za lase, ne pozabi namazati občutljivega lesenega hrbta z vazelino.

Rdeče roke izpiraj večkrat v gorkem mleku.

Ne pozabite si ogledati

krasne pomladanske novosti v

MODNI TRGOVINI

T. EGER, LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA ŠT. 2

MIGLJAJ USODE

Po nemškem izvirniku priredila R. K.

11. nadaljevanje

»Čemu neki?« je nestrpno dejal Brunold. »To bova lahko še pozneje kdaj storila. Najpotrebnejše zdaj veš in kar odleglo ti bo, če se boš iznebil mojega neprijetnega obiska. Pusti me, naj odidem.«

Obrnil se je k vratom. Doktor se je boril z dvomom, ali bi kazalo, da mu nekaj zaupa ali zamolči. Zdajci je pa spregovoril:

»Ostani še, moram ti še nekaj povedati.«

Brunoldu je zastal korak. Nestrpno je vprašal: »Kaj?«

»Ali si — ali si kdaj pozneje še kaj slišal o svoji nekdanji ženi?«

In takrat se je Brunold spet zasmejal, glasno in trdo, da se je Eckard kar zdrznil spričo tolikšne porogljivosti.

»Slišal? Kajpak! Saj so mi vendar izročili zakonsko ločitev — po njeni zahtevi! Izročili! Ali slišiš? Mi politični hudodelci smo vendar brez pravic in brez časti — nas se otreseš kakor nadležne golazni. Na nas se kratko in malo pokašljajo! In takrat sem tudi izvedel, kdo me je ožigosal za hudodelca.«

Eckard je molčal, zakaj v mislih si je predstavljal, kako porazno je moralo to odkritje vplivati na nesrečneža, ki je do tistih dob trdno veroval v svojo ženo in v njeno ljubezen.

»Takrat me je šele srečala pamet,« je nadaljeval Brunold. »Malo pozno, zato pa temeljiteje! Do tistih dob sem bil ves obupan. Divjal sem in preklinjal usodo, rotil sem tisto tako imenovano večno pravičnost in sem upal, da mi bo še kakšen čudež odprl pot v solnčno prostost. Takrat sem pa izprevidel, da je vse na svetu laž — in v tem spoznanju sem našel svoj dušni mir. Nič več me ni peklo in mučilo tukajle notri; umrlo je, vse — vsa preteklost!«

»Ali veš, da je postala Olga Pavlovna — žena generalnega ravnatelja?«

Ta novica ni šla Rihardu do živega. Njegov obraz je ostal negiben, ko je z ledeno zasmehljivostjo odgovoril:

»Izvedel tega sicer nisem, mislil sem si pač. Vedel sem, da je bila častihlepna. Neznaten bančni uradnik in vsegamogočni generalni ravnatelj — to pač ni bila težka izbira! Oba sta bila že od vsega začetka pod isto kučmo — in jaz, tepec, sem jima še pomagal, da sta me goljufala. Naposled sem jima pa postal vendarle prenadležen. Lepa Olga je hotela postati gospa Arnikova — in tedaj sta skovala načrt, kako bi se me brez dolgoveznih ovinkov in brez zbujanja splošne pozornosti odkrižala... Mojstrsko delo za poštenjake!«

»Ne, Rihard, tako pa ni bilo,« je resno dejal doktor. »Ko je bilo po tebi, sem j a z le predobro vedel, kdo ti je skuhal to grenko juho, toda o n a, Olga Pavlovna, ona ni vedela o tem prav nič. Njen obup, ko sem zgodaj zjutraj po tvoji aretaciji prišel k njej, njena groza, ko sem ji pred odhodom razodel vso resnico, sta bila odkritosrčna in pristna. S časom se je omehčala, toda takrat, ko so te poslali v Sibirijo, si bil še ves njen.«

Brunold je stal mirno prekrižanih rok pred Eckardom, le njegove ustnice so podsmehljivo trzale.

»Zdi se, da sva zamenjala vlogi. Nekoč si bil ti trezni poznavalec ljudi, ki me je zmerom opominjal, naj ne verujem vsem in vsakemu, tokrat si pa sam nasedel premišljeni komediji, ki ti je Olga z njo postregla za zajtrk. Sicer pa — kaj bi pogrevala stare stvari. Saj sem ti vendar že dejal, da je preteklost mrtva zame. Naj v miru počiva! Nič nočem več slišati o tem.«

»Utegnila bi pa nepričakovano spet od mrtvih vstati... Kaj bi slepomišil: gospa Arnikova živi, in celo v Berlinu, da boš vedel.«

Rihard je ostal hladan in brezčuten tudi zdaj, ko je izvedel, da živi njegova nekdanja žena z njim v istem mestu.

»Hvala Bogu,« je povzel, »da sem na tleh nemške države varen pred svojimi krvniki. V Rusiji bi pobeglega kaznjenca, kakršen sem jaz, kratko in malo spravili s sveta. Tukajle bi pa človeka, ki se je moral v Sibiriji pokoriti za hudodelstvo, da je bil mož lepe žene, malce drugače sodili. In ko bi njegova ekscelenca in njegova presvetla gospa soproga izvedela, da mrtvi žive in po Berlinu strašijo, bi jima bržčas postala nemška tla hudo vroča.«

»Generalni ravnatelj je mrtev — že pet let!«

»Imenitno! Potlej je zapustil svoje bogastvo njej, da se lahko v vdoviškem stanu z njim tolaži. Vem, Fric, da si mi dobro hotel, reči ti pa moram, da mi tudi to ne gre do živega. Nasplošno pa mislim, da se v tem velemestu najbrže ne bova srečala, saj v njej enaki družbi pač ne nameravam občevati.«

Spet se je pripravljal na odhod. Eckard je vstal in mu globoko pogledal v oči. Čakal je vprašanja, ki ga pa vendar ni dočakal... Zato je sam povzel:

»Za svojega otroka niti ne povprašaš?«

»Za Liziko — o, ona je prav gotovo že zrasla.«

»Sedemnajst let ji je, to boš menda sam predobro vedel. Tukaj je z materjo. Prekrstili so jo na priimek njenega očima.«

»Kajpak, so že vedeli, da je tako prav. Sploh pa— kaj mi mar ta otrok!«

Eckard je zdajci stopil k njemu in ga trdo prijel za roko.

»Rihard, zbudi se vendar! Saj to je strahotno! Niti za lastnega otroka ti ni ostalo srce toplo. Za t v o j e meso in za t v o j o kri!«

Rihard je zmignil z rameni.

»Moja kri — morda! Da, rodila se je v prvem letu mojega zakona, takrat se še nista poznala. Dorasla je v Arnikovi hiši in vzgojevala jo je takšna mati... Prav gotovo ni prida boljša od nje. Fric, enkrat za vselej te prosim, ne môri me s takšnimi sentimentalnostmi; spomine sem globoko pokopal. Rihard Brunold je mrtev, zmrznil je, crknil je nekje v Sibiriji. Zdaj se pišem za Alekseja, tudi zate, Fric, in tako naj ostane. Pojutrišnjem ti prinesem svoje rokopise. Saj dovoliš, da jih prinesem sèm, čeprav sodijo v uredništvo? Torej na svidenje!«

Krenil je k vratom — in Rihard ga ni več zadrževal. Vtis tega svidenja je bil pregrozoten, da bi obisk po lastni volji vlekel v nedogled. Takšen je bil torej zdaj njegov prijatelj izza mladosti, tisti nekdanji sanjar in romantik. V ledenem grobu, ki je bil deset let vanj zaprt, je v njem vse zmrznilo, še kri v njegovem srcu. Še ljubezen do lastnega otroka je zamrla, do črvička, ki ga je nekoč oboževal, ki ga je takrat s sijočimi očmi dvignil predse, ko mu ga je prvič pokazal... »Ali mar nisem najsrečnejši človek?« je vrisnil takrat... Hudo se je maščevalo zaklinjanje sreče, sreče, zgrajene na laži...

Eckard se je vrgel v naslanjač — in si pokril oči z rokami.

»Ubožec, Rihard, kako te je usoda izmaličila...«

III. poglavje

Ervin Brankov je z navdušenjem privolil, da bo kandidiral za poslanski stolček. Volitve so bile določene resda šele za drugo leto, vendar je šlo že od ust do ust, da se mu obeta nasledstvo očetovega poslanskega poklica.

Skoraj hkratu se mu je pa nasmehnil nov, nepričakovan uspeh, ki je samozavest mladega moža še bolj razvnel. Njegovo novo dramo, ki jo je bil šele zdaj v Berlinu skončal, je sprejelo dvorno gledališče na svoj spored. To je bila kajpak pomembna spodbuda za mladega pesnika, ki sicer še ni bil prišel do besede, zakaj pesmi, ki jih je bil založil na svoje stroške, niso našle poti izven omejenega prijateljskega kroga. Naposled se mu je pa vendar odprla tolikanj zaželena pot v javnost. In ker je sprejelo njegovo »umetnino« povrhu še vodilno nemško gledališče, je bil mladi možakar pijan ponosnega in zmagoslavnega upanja.

Kako je prišlo do tolikšnega »uspeha«, je bila seveda stvar zase. Intendant kraljevskega gledališča je namreč mnogo zahajal h gospe Arnikovi, in zlasti zadnje čase ga je lepa dama med vsemi prav posebno odlikovala. Z vso, samo ženski lastno vsiljivostjo je zastavila energijo za »svojega« pesnika, ki je kajpak svoje delo že večkrat prebiral v njenem salonu. Skratka z vsemi sredstvi je skrbela za to, da so se ljudje začeli zanimati za Ervinovo dramo. Brankov je bil znana in priljubljena osebnost v višji berlinski družbi, zato so stavili vanj prav visokoleteče nade, in vsi do poslednjega so bili vsak hip pripravljeni, da ga proslavijo kot novo zvezdo. Zaradi teh ugodnih okoliščin je bilo torej komaj dvomljivo, da bi ne dosegel popolne zmage.

Samo doktor Eckard je bil dvomljivec, in je svojega nečaka pošteno poparil s svojo porogljivostjo, ko mu je le-ta ves blažen od sreče prišel povedat to, kar je bil doktor že izvedel.

»Sprejetje drame je bilo vendar že vnaprej določeno, še preden si poslal rokopise,« je mirno dejal. »Ce que la femme veut* — stari pregovor se je tokrat spet uresničil. Upam, da si tudi primerno hvaležen za mogočno protekcijo — mislim kajpak samo njegovo ekscelenco gospoda intendanta.«

Ervina je stričeva zafrkljivost seveda hudo pogrela, čeprav je dobro vedel, kako se je zadeva pletla. In zaradi te odkritosrčnosti je postalo razmerje med stricem in nečakom še hladnejše, kakor je sicer tako že bilo.

Medtem je Oton Eberty vestno izvrševal svoj berlinski program. »Zabaval« se je na vso moč, a je vendar ostal zvest svojim solidnim navadam, tako da si je le malokakšno spolzko zabavo privoščil z užitkom. Pač se je pa neverjetno pogosto zatekal k svojemu mladostnemu prijatelju — in je postal kmalu vsakdanji gost v njegovi hiši. Seveda je prihajal največkrat v takšnih urah, ko Ervina sploh doma ni bilo, toda to mu je bilo nemara še celo všeč. Zakaj potlej jo je lahko vselej ubral k Hani — in je presedel ure in ure pri njej, ki je imela sleherni dan mlado gospodično Arnikovo v gosteh.

Hudobna želja male Lizike, da bi ji vzgojiteljica tako brž ne ozdravela, se je na vso žalost izpolnila. Uboga miss Lindsayeva je morala zaradi bolečin v nogi še zmerom ležati. In čeprav se je Lizika tolikanj veselila daljših počitnic, ji je ta up splaval po vodi, zakaj vestna Angležinja je kar s postelje dirigirala klavirske vaje. Obiskov svoje varovanke seveda ni mogla nadzorovati, in s težkim srcem se je morala vdati in zaupati nadzorstvo služabniku Ivanu in hrtu Bori. Zdaj je ležala že dolge tri tedne.

Gospa Arnikova ni imela nikoli pomislekov zaradi Lizikinih obiskov pri Brankovih. Celo »privoščila« je svoji »mali« to nedolžno zabavo, zakaj še zmerom ji ni dovolila, da bi zahajala v družbo. Nasproti Hani je bila vselej na vso moč prijazna. Pošiljala ji je šopke cvetja, storila je vse, da jo je privabila na sleherno svojo domačo zabavo, a tudi sama ni nikoli zamudila obiska, kadar je bil pri Brankovih sprejemni dan. Olga Pavlovna je celo posebno cenila mlado gospo, ki se ni nikjer skušala uveljaviti, ki je stala povsod skromno v ozadju in ki zlasti svojemu možu ni odmerjala prostega časa in ni terjala od njega nobenih posebnih ljubeznivosti. To je bilo za njeno razmerje od sile udobno, in zato ni čudo, da se ji je s pozornostjo in ljubeznivostjo vsak hip oddolžila.

Ervin Brankov se je bil pravkar vrnil z jutrnje ježe. Doma je našel prijatelja Ebertyja, ki ga je pričakoval, da se od njega poslovi.

»Kar na vrat na nos?« je začudeno vprašal Ervin. »Saj v poslednjih dneh odhoda še omenil nisi.«

»Res nisem — toda predolgo sem že v Berlinu. Zadnji čas je že; oditi moram!«

»Ako misliš, da moraš, pa pojdi v božjem imenu. Dela sicer zdaj na posestvu ni, toda če se človek ženi — potlej je razumljivo. Gospodična Jagova gotovo že čaka snubitve.«

Oton je globoko zavzdihnil. »Da, Mica Jagova bo menda res morala postati moja usoda...«

»Usoda? Mislil sem, da si si jo sam izbral. Meni ni pogodu, toda to ni važno. Saj se ne bom jaz ženil, temveč ti. In če ti je ta energična dama res všeč...«

»Ne, ni mi všeč,« ga je prekinil mladi graščak, »poročil se bom pa nemara vendar z njo. — Ervin, kajne, da si me imel zmerom za preudarnega človeka?«

»Še preveč preudaren si za svoja leta. Skoraj prepričan sem, da v vseh sedem in dvajsetih letih nisi nikoli zbezljal.«

»To se kaj rado pozneje zgodi — in takrat je dvakrat tako hudo. Toda rečem ti; praktična žena mi je potrebna, takšna, ki je v poljedelstvu in gospodarstvu doma. Druge si kratko in malo ne vzamem!«

»Ali mar to kdo terja od tebe?« je čedalje bolj začuden vzkliknil Brankov. »Kaj ti je pa, vraga, šinilo v glavo?«

»Mir mi daj! Da veš, oditi moram. Že dvakrat sem hotel pobrati šila in kopita, in vselej sem spet ostal, zdaj se pa ne vdam več. Odpeljem se z opoldanskim vlakom.«

»Oton, za pet ran božjih, pa se menda nisi v Berlinu zaljubil?«

Oton ni odgovoril, toda njegov trdovratni molk je bil prezgovoren.

»Kdo pa je tista srečnica? Kar se družbe tiče, si vendar samo ob sprejemnih dneh k nam zahajal. In če se prav spomnim, si bil zmerom molčeč in zapet.«

»Kako bi ne bil, ko sem se na mrtve dolgočasil,« je siknil Eberty. »Ne zameri mi, toda tisto duhovito gobezdanje tvojih gostov mi je razjedalo živce. Prijetne urice sem prebil edinole popoldne pri tvoji ženi — in v tem tiči prav vsa nesreča. Pri njej je bila zmerom tudi o n a, in ta preteti ruski hudiček me je vsega zmešal.«

»Lizika Arnikova — ta otrok, ki mu roje samo norčije po glavi?«

Ervin se je zdel, ko da je z neba padel. Te male Lizike še nikoli ni bil prav pogledal. Niti sanjati se mu ne bi bilo moglo, da bi se kdo vanjo zagledal, kaj še celo njegov prijatelj izza mladosti, ta resni in preudarni mož.

»Ne, prijatelj, to pa res ni s pametjo!« je čez nekaj časa nadaljeval resno in prepričevalno.

»Torej si mojih misli. Tudi jaz sem si vsak dan stokrat dopovedoval, da je to blaznost. Moj Liebenau — in žena, ki komaj konja od krave loči, ki bi vse v hiši postavila na glavo. To je vse le opoj — in vendar, če trezno mislim, je deklič tako zal, čeden in srčkan... O, da bi si le upal prijeti tega otroka za glavo in mu z ust izpiti vso sladkost! Ves Liebenau bi pognal za uro neskaljene sreče z Liziko.«

Brankov je zdajci vstal in mu položil roko na ramo.

»Oton — odpelji se z opoldanskim vlakom! Ako se ti pamet že tako hudo kisa, potlej je res zadnji čas!«

»Da bi le tako hudo ne bilo!« je obupanega obraza zavzdihnil mladi graščak. »Morda mi bo res odleglo, ko bom spet uzrl svoja polja in bom z risanko čez pleča pohajkoval po gozdovih. Na lovu se človek znebi takšnih sentimentalnosti. Tak, prijatelj, zbogom! Od tvoje žene se žal ne morem posloviti, ko je pa ni doma.«

»Ne, stric Eckard je prišel pred pol ure ponjo; nekaj sta si šla ogledovat — sam ne vem kaj. Ji bom že sporočil tvoje pozdrave.«

»Toda ne povej ji nič o moji skrivnosti. Sam si jo bom izbil iz glave.« Eberty se je zdajci energično zganil. »Da, izbil si jo bom iz glave! Moral bi biti resnično začaran, ako bi se spet ne spametoval. Zbogom, Ervin!«

Odšel je. Brankov je zrl skozi okno, ko je stopil prijatelj v voz. Na vozu je bilo vse polno kovčegov, torej se je bržčas peljal naravnost na postajo. Tudi ta zdrava in pristna grča se ni mogla ubraniti pogubonosnega vpliva... In vendar je Eberty vsaj toliko močan, da se bori zoper ukletje, da se mu ogne... Da, da, Ervin je le predobro vedel, kaj je strast, a nikoli se ji ni skušal iztrgati, kaj še, niti hotel se ni ogniti skušnjavi. Preveč, premočno so ga držale spone, ki mu jih je na iztegnjene roke nadela Olga Pavlovna.

Medtem je drdral voz, ki sta sè v njem vozila doktor Eckard in Hana, po mestnih ulicah. Namenila sta se na obisk k profesorju Helmrodu, ki je stanoval daleč iz mesta.

* Če ženska nekaj hoče...

Kupon štev. 16

Ali čitate naš radijski program, ki ga prinašamo na 8. strani?

Odgovor:.....
(Odgovorite samo ‚Da' ali ‚Ne'!)

Koliko ljudi mislite, da redno čita naš radijski program?

Odgovor:.....
(Napišite številko)

Ime in priimek .....

.....

poklic .....

kraj in zadnja pošta .....

.....

Ne pošiljajte nam že zdaj kuponov, ampak počakajte, dokler ne objavimo v listu, kdaj jih pošljite.

Vse podrobnosti o tekmovanju s kuponi in o naših velikih nagradah gl. lansko božično številko in prve letošnje številke!

UREDNISTVO »Družinskega tednika«

Vam pomaga, da zopet **ozdravite** s pomočjo zdravilnih zelišč.

Ne bodite sovražnik sami sebi!

Obolenja pri meni in bolečine pri mesečnem čiščenju (menstruaciji) ublažuje **HERSAN ČAJ.**

Ali Vas ovira debelost? Ali želite biti vitki?

Potem uporabljate lahko **HERSAN CAJ.**

Zakaj trpite bolečine pri revmatizmu in protinu (gihtu), ko je to nepotrebno. **HERSAN ČAJ** je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSAN CAJ pomaga pri arteriosklerozi in hemoroidih (zlati žili).

Ali res ne veste, da je **HERSAN CAJ** dobro sredstvo pri obolenjih želodca, jeter in obisti?

HERSAN CAJ se dobiva samo v originalnih zavitkih v vseh lekarnah.

Zahtevejte brezplačno brošuro in vzorec pri

„RADIOSAN", Zagreb
DUKLJANINOVA BROJ 1

S. št. 19.834/1933

PROBLEMI NAŠEGA ČASA

Tudi kralj si ne more vsega privoščiti!

Gospodarske razmere v švedski kraljevski družini

»O, ko bi bil kralj!« Vsakemu izmed nas se je menda že izvil ta vzdih iz prsi, kadar nam je primanjkovalo denarja, da bi uresničili to ali ono željo. Če bi bili kralji, potlej bi pač kaj hitro zatrli vse te denarne nevšečnosti. Na splošno namreč ljudje mislijo, da dobi kralj vse, česar si poželi, in da si utegne dovoliti vse, kar se mu zazdi.

Ali je pa to tudi res? Prav gotovo ne, ako naj verjamemo poročilcu, ki smo ga pred kratkim čitali v švedskih časopisih: Na predlog državnega maršala je kralj izjavil, da je pripravljen vrniti državi grad Tullgarn, pod pogojem da mu bo tudi v bodoče na razpolago.« Vzrok, da kralj noče imeti gradu pod prejšnjimi pogoji — doslej je moral kralj iz lastnega kriti vse izdatke, prejemal je pa tudi vse dohodke od lova, zakupa itd. — je ta, da so izdatki dokaj višji od dohodkov. Že 20 let je dvorno oskrbništvo vsako leto izplačalo 25.000 švedskih kron več, kakor je prišlo v dvorno blagajno. (1 švedska krona je približno 10 din.)

Apanaže ima švedski kralj na leto 800.000 švedskih kron in doklado 150 tisoč kron, 135.000 kron dobi za drva in koks in 45.000 kron za dvornega maršala. Iz svoje apanaže mora torej kralj odriniti tudi plače vsemu dvorjanstvu in vsej služinčadi. V kraljevem dvorjanstvu je pa skoraj 300 oseb, všteti so tudi upokojenci. V kraljevem osebnem štabu je pa okrog 40 oseb. Vsi dvorni funkcionarji sicer ne dobivajo plač, ker so nekateri na uslugo samo na videz. Lahko si pa mislimo, da iz apanaže ni moči plačevati vrtoglavo visokih plač. Tako dobi državni maršal — v dvorni upravi opravlja maršal najvišjo službo — okrog 6000 kron in prosto stanovanje. Maršal ima pa poleg svoje službe še več zelo donosnih funkcij, tako n. pr. je predsednik Enskilda-banke, predsednik Nordiska Kompaniet itd.

Državni maršalski urad, z državnim maršalom na čelu, urejuje in vodi kraljevo gospodarstvo. Nihče naj si pa ne predstavlja, da pride maršal lepega dne h kralju z glavno knjigo o gradu Tullgarnu in mu kratko in malo reče: »Vaše veličanstvo si ne more več privoščiti tega gradu.« Ne; kralj se osebno zelo zanima za gospodarstvo, tako za svoje lastno, kakor za gospodarstvo svoje države, pa tudi drugih dežel. Dobro pozna skoraj vse domače in tuje finančnike in se rad pogovarja z njimi o kupčijah; zmerom hoče pa tudi imeti vpogled v razvoj svetovnega gospodarstva. Saj mora paziti na svoje zasebno premoženje, premoženje, ki se je ob smrti kralja Oskarja prav čedno pomnožilo.. Zapuščino pokojnega kralja so cenili na 11 milijonov švedskih kron. Kajpak je tudi premoženje kralja Gustava v splošni krizi precej skopnelo, čeprav je večji del naložen v švedskih tvrdkah. Kralj Gustav je dokaj varčnejši od svojega prednika; tako se je odpovedal kronanjskim svečanostim, ker ni hotel naprtiti državi še teh stroškov. Takoj ko je zasedel prestol, je uvedel preprostejše življenje, kakor je bilo prej v navadi. Tako je na primer drage francoske kuharje nadomestil s švedsko kuharico in skrčil število jedi, ki prihajajo na kraljevsko mizo. Prvi dvorni maršal odgovarja za kraljevo gospodinjstvo, ki mora v njem vladati kar pikolovski red. Vsak izdatek vknjižijo in prekontrolirajo. Vendar pa kralj ve, da si sem in tja švedsko ljudstvo zaželi, da se pokaže dvor v vsem svojem sijaju. Tedaj prirede svečane večerje z zlatim priborom, četverovpregami in kronskimi dragulji, ki kar jemljejo vid. Nešteto zgodbic kroži med ljudstvom o teh svečanostih; tako na primer trdijo nekateri, da zmerom stoji na mizi pred kraljem skodela, polna zlatnikov, in da kralj sem in tja poseže vanjo. Nekateri pa spet menijo, da kralj sploh ne nosi denarja s seboj.

Kateri člani kraljeve rodbine se sami vzdržujejo?

Prestolonaslednik dobiva kot apanažo 262.000 švedskih kron na leto, v to vsoto je pa že vštet tudi denar, ki ga prestolonaslednik odšteje prestolonaslednici za gospodinjstvo. Razen tega ima prestolonaslednik tudi grad »Sofiero« v Schonu.

Med prestolonaslednikovimi otroki se lahko sam preživlja samo Gustav Adolf. On namreč prejema obresti, ki jih daje hiša dednih vojvod, in kjer ima svoje prostore zunanje ministrstvo. Teh dohodkov je na leto 90.000 švedskih kron. Drugi kraljev sin, princ Viljem ima svojo apanažo in posestvo Stenhammer v deželi Söderhamm. Kraljeva brata, princ Karl in princ Evgen imata vsak po 26,000 švedskih kron apanaže, razen tega sta pa tudi podedovala po umrlem kralju. Princesa Ingeborg je podedovala po svoji materi, ki je njega dni veljala za najbogatejšo evropsko vojvodinjo. To je bilo pa še pred polomom danskih bank, ki je posebno prizadel dansko dinastijo. Za princa Waldemarja je bil ta polom usoden. Njegov sin Axel je moral prevzeti službo kapitana na neki ladji, en sin je odšel v tujsko legijo, najmlajši je pa postal farmar v Kanadi.

Sin princa Viljema, princ Lenart se pa lahko sam preživlja. Pri ločitvi svojih staršev je namreč dobil grad Oakhill. Ta grad je pozneje prodal italijanski državi. Baje bo pa princ Lenart podedoval po svoji materi tudi grad Mainau, na Badenskem (kraljičino last).

(»Husmodern«, Stockholm)

Velik napredek v fotografiji

Pred kratkim je »Agfa«, znana nemška tovarna filmov in fotografskih aparatov v Berlinu, prinesla na trg nove filme, vredne posebne pozornosti. Namesto dosedanjih filmov z dvojnim slojem je namreč »Agfa« prinesla enoslojne filme, in sicer filme Isochrom in Isopan, prve z občutljivostjo 18/10°, Isopan pa z občutljivostjo 17 in 21/11 DIN.

Kaj je posebnega na teh filmih?

Filma Isochrom in Isopan imata veliko finejše zrno, zato so povečave na njih tudi veliko boljše in ostrejše; lahko napravimo z njimi mnogo večje povečave kakor doslej.

Še nekaj! Poskusi s temi novimi filmi kažejo presenetljive rezultate glede na osvetlitev. Fotografirali so n. pr. neko hišo ob isti razsvetljavi in istem zaslonu trikrat. Prvič 1/200 sekunde, drugič 1/10 sekunde in tretjič 200 sekund. In glej: slika je bila v vseh treh primerih skoraj ista — to pomeni, da se pri uporabi teh filmov človek skoraj ne more zmotiti zastran osvetlitve.

Glede barvne občutljivosti velja omeniti, da se posebno pri filmu Isopan, tudi brez rumenice dobe pravilni toni.

Duševnim delavcem raste glava

Antropolog Smithovega zavoda v Washingtonu dr. Hrdlička trdi, da ljudem, ki mnogo delajo z možgani, raste glava. To svojo idejo skuša zdaj utemeljiti.

To ni prav nič nenavadnega in bi bilo docela v skladu z znanim Lamarckovim naukom, ki pravi, da se organi krepe, če jih rabimo, in okrnejo, če jih zanemarjamo. Na tej trditvi je Lamarck zgradil prvo razvojno teorijo, ki jo je pozneje Darwin izpopolnil z mnogo jasnejšo in popolnejšo teorijo.

Kdor telovadi, ima krepke mišice. Kdor dolgo nosi zlomljeno nogo v mavcu, mu bodo sklepi otrpnili in morebiti mu bo vsa noga okrnila. Zakaj se ne bi po tem pravilu ravnali tudi glava in možgani?

Dr. Hrdlička zbira zdaj za svojo trditev po vsem svetu dokaze pri duševnih delavcih. Učenjak jih prosi, da mu sporoče, katero številko klobuka so nosili prej in katero nosijo zdaj. Med odgovori se mu zdi posebno važen odgovor angleškega arheologa sira Flindersa Petrija, moža, ki je vse svoje življenje posvetil proučevanju stare egipčanske kulture. Čeprav ima danes že 84 let, je še zmerom svež in sposoben za delo. Odgovoril je, da je v svojem dvajsetem letu nosil klobuk štev. 6½ (po angleški meri), v tridesetih 7⅛, v štiridesetem 7¼, a v petdesetem 7⅞. Odtlej mu je obseg glave ostal isti.

Nov način za merjenje razvoja inteligence v zvezi s starostjo!

Čudeži avtosugestije

Nedavni poskusi so pokazali, da živalim lahko sugerirajo vtise, ki so živo nasprotje dejanskega stanja. Živali se v takem primeru obnašajo natanko tako kakor ljudje. Tale nenavadni poskus so naredili z nekim psom.

Ves teden so mu vsak dan vbrizgavali morfij. Ta injekcija je vplivala nanj kakor na vsakega človeka: žival je zaspala. Do tod ni še prav nič nenavadnega. Po vzbrizganju je zdravnik s kosmičem vate osnažil ubodeno mesto. Po osmih dneh, ko se je žival že navadila na injekcije, jo je zdravnik samo odrgnil z vato tam, kjer ji je drugače vbrizgnil morfij, toda to pot ji ni dal injekcije. Zdajci se je pa zgodil čudež. Po nekaj minutah je pes začel kazati vse znake, ki se pojavijo po vzbrizganju morfija, to se pravi, trdno je zaspal, čeprav ni dobil nikakšne injekcije. Nedolžno drgnjenje s sterilizirano vato ga je presleparilo. Tako so učenjaki psu sugerirali injekcije, učinek je bil natanko isti, kakor če bi mu bili vbrizgali pravo injekcijo.

Rekli boste, da je pes razumna in občutljiva žival — a kaj boste porekli k poskusom z mišmi, ki so se prav tako obnesli? Zdravnik je nekaj dni zapored drgnil nekaj miši za ušesi, potem jim je pa vzbrizgnil pol grama ovčje krvi. Po naravnih zakonih so se začele v miših tvoriti obrambne snovi, antitoksini, ki naj zavarujejo žival pred tujim elementom. Vbrizgavanje je trajalo dva tedna in miši so nanj reagirale čedalje intenzivneje. Nekega dne so pa vbrizgavanje na lepem opustili in zdravnik je miši samo še čehljal za ušesi. Tedaj se je spet zgodil čudež. Miši so podlegle sugestiji in so se še dalje vedle, kakor bi bile dobile injekcijo: antitoksinov so ustvarile še več ko doslej. Dovolj je bilo, da so jih samo počehljali za ušesi, in so jim sugerirali injekcijo, ki jim je v resnici niso vbrizgnili.

Podobne poskuse so naredili tudi z dojenčki. Kadar so začeli jokati, so jim v obraz spustili lahno sapo. Isti hip so z zvoncem pozvonili. Presenečeni zaradi nepričakovanega vetra so dojenčki nehali jokati. Po nekaj poskusih sape niso več spustili, ampak so samo pozvonili. Učinek je bil isti. Komaj je zvonec zazvonil, so otroci vselej utihnili.

Spričo tega se nam vsiljuje vprašanje: kaj prav za prav tu reagira, možgani, inteligenca ali telo? Odrasli ljudje reagirajo prav tako kakor otroci in živali. Dokaz za to so nam poskusi z zdravljenjem vodenice. Navadno zdravljenje obstoji v tem, da vzbrizgajo bolniku živosrebrne injekcije, da telo shujša. Te injekcije pa lahko postanejo nevarne. Nekemu nemškemu zdravniku se je posrečilo zdraviti bolnike manj škodljivo. Dajal jim je še dalje živosrebrne injekcije, a ko je telo začelo ugodno reagirati, mu je namesto živega srebra vzbrizgaval navadno raztopljeno sol. Pacienti so reagirali kakor prej. Organizem se je dal preslepariti.

Najboljši primer podobne sugestije je pa vendarle primer nekega ameriškega elektrotehnika. Mož je bil v službi v neki električni centrali za tok zelo visoke napetosti; živel je v neprestanem strahu, da ga bo na lepem ubil tok, čeprav so imeli v centrali proti temu dovolj varnostnih naprav. Nekega dne se je pa dotaknil neke žice, padel in obležal kakor človek, ki ga ubije električni tok. Telo se mu je srčilo, kožo je pa imel na nekaterih mestih rdečo, na nekaterih sinjo. Obdukcija je ugotovila nekaj zelo neverjetnega. Takrat, ko se je nesrečnež dotaknil žice, v njej sploh ni bilo električnega toka! Moža je ubila avtosugestija; najstrašnejše je bilo pa to, da je bilo njegovo truplo takšno, kakor bi ga bil ubil električni tok.

Navedeni primeri pričajo, kolikšno moč ima avtosugestija. Ta moč utegne biti prav tako pogubna kakor blagodejna. Naloga znanstvenikov je, da jo uravnajo tako, da bo človeku v korist. (»Miroir du Monde«, Pariz)

Vsem mladim ljudem, ki streme za napredkom, ki se žele izpopolniti v svojem poklicu, ki žele izpopolniti svoje znanje tujih jezikov in si tako utreti pot do boljše službe in boljšega družabnega položaja in ki streme za tem, da bi lahko sami čitali časopise velikih narodov, priporočamo, da prečitajo oglas dopisne šole »Perfekt« na 10. strani.

Vsakdo ima 200 milijonov v morju

Menda ve vsakdo izmed nas, da je v morju zlato, in sicer ga je približno 1 gram na 200 hl morske vode. Najbrže pa le malokdo sluti, koliko zlata bi dobil vsak prebivalec sveta, ako bi vse to zlato pridobili iz morja in pravično razdelili med 2000 milijonov prebivalcev na svetu.

Če bi se to delo inženirjem in kemikom posrečilo, bi postal vsakdo izmed nas bogataš; kajti dobil bi za čedno vsotico 200 milijonov dinarjev zlata.

Dober in poceni fotografski aparat je prišel na trg

Tovarna »Agfa« je te dni znižala ceno svojemu aparatu »Agfa-Billy-Clack« z 297 dinarjev na 199. Zdaj se dobi ta aparat ne samo za 100 dinarjev ceneje, ampak še z dvema filmoma povrh.

Omenjena kamera ima optiko 1:8·8 in z njo lahko uspešno fotografiraš tudi v slabem vremenu. Aparat daje slike v velikosti 4·5×6 cm. Vsi posnetki od 2 metra dalje so ostri, za bližje posnetke pa natakneš pristavno lečo. Aparatek ima vdelano rumenico in je posebno priporočljiv za začetnike in za tiste, ki fotografirajo iz zabave od časa do časa. Filmi, fotografirani z aparatom »Agfa-Billy-Clack«, se dajo tudi dobro povečati.

Čuden je svet!...

Pri poročnih slavnostih beduinskih plemen v Palestini pride na mizo tudi jed, ki bi nepoučen Evropec menil o njej, da je pečen velblod. Toda v trebuhu tega pečenega velbloda sta še dve pečeni ovci; v ovcah je več pečenih kokoši, kokoši so nadevane s pečenimi ribami, le-te pa z ocvrtimi jajci.

*

Kitajec se smeje, če izve kaj nevšečnega; namesto da bi se popraskal po glavi, kadar se čudi, se popraska po nogi; namesto, da bi bil žalosten, kadar govori o smrti, obdaruje svoje najbližje s krstami.

*

V Tibetu okrase nekatere oltarje z nerabnimi odpadki; na primer s starim okrasjem za božično drevesce, s porabljenimi filmskimi zvitki, s polomljenimi mišnicami, pregorelimi žarnicami, praznimi pivnimi steklenicami in starimi konzervnimi škatlami.

*

V neki newyorški kavarni in restavraciji — odprli so jo šele pred nekaj tedni — je postrežba čisto zmehanizirana. Gostje sede ob pravokotnih mizicah in vse jedi, ki so napisane na jedilnem listu, se pripeljejo mimo njih na tekočem traku. Tako si postrežejo gostje sami s tisto jedjo, ki jim najbolj tekne, plačilni pa po številu in barvi krožnikov izračuna zapitek in jim molče ponudi račun.

*

Moški v Birmi nosijo zmerom pri sebi talisman, imenujejo ga »hkoungbent'-set«; nosijo ga na prsih, in sicer pod kožo. Navadno je to kakšen dragulj. Ako mora mož, ki nosi pri sebi takšen talisman, iz tega ali onega vzroka v ječo, mu ga izrežejo iz prsi, da ne bi mogel z njim podkupiti paznike.

*

V romunskem madžarskem listu »Keleti Ujsag« je izračunal neki statistik fantastične številke iz svetovne vojne. V celem je svetovna vojna stala nič manj in nič več ko 210 milijard dolarjev (to je, ca. 10.000 milijard din). Od tega je šlo 64 milijard na centralne države. Skupaj je bilo mobiliziranih 69 milijonov ljudi, od teh jih je padlo 10 milijonov; 4 milijoni na strani centralnih držav. Ranjenih je bilo 20 milijonov. Vsak dan so Združene države izdale za vojno 53, Nemčija pa 35 milijonov dolarjev.

*

V Ameriki so pred kratkim naredili zanimiv poskus, kako bi se obneslo »sedenje« v zaporih na obroke. Posebno dobro došla bo ta novost vsem onim, ki so se kakor koli pregrešili proti prometnim odredbam; tako bodo lahko ves teden hodili v službo, ob koncu tedna bodo pa prišli sedet in tako v obrokih prestali svojo kazen. Najmanjši obrok je baje 24 ur.

Agfa
DOBRE SLIKE
napravite takole:
Prvič: Kupite sveže filme pri nas in...
Drugič: Zaupajte nam razvijanje, kopiranje in povečanje
Janko Pogačnik
specialna fotofrgovina
LJUBLJANA, Tyrševa cesta št. 20
Agfa - Billy - Clack in 2 filma Din 199·-

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Beseda, dve o solidnosti

Spoštovani gospod urednik!

Pred kratkim sem v eni najelegantnejših cvetličarn v Ljubljani vprašal po ceni nekih cvetlic. Prodajalka, ki mi je stregla, mi je rekla, da bo vsaka cvetlica stala 8 dinarjev, cel šopek z desetimi cvetlicami pa 80 dinarjev. Rekel sem, da si bom stvar premislil in da se kmalu vrnem.

Čez 15 minut sem prišel nazaj. Tokrat mi ni stregla prodajalka, ampak lastnica trgovine sama. Tudi cvetlice to pot niso bile več po 8 dinarjev, ampak po 12 dinarjev. Začudil sem se, kako to, da so se cvetlice v 15 minutah podražile kar za 4 dinarje, pa mi je lastnica rekla, da se je prodajalka zmotila. Toda velikodušno mi je le spustila na 8 dinarjev za vsako cvetlico.

Ko sem čez dve uri prišel nazaj, je bil šopek že pripravljen. Imel je lep svilen trak, 15 do 20 cm širok, tako kakor sem ga bil naročil; začudil sem se pa, ko sem slišal, da stane 140 dinarjev.

Plačal sem ga, ker sem ga moral plačati, hkrati sem pa sklenil, da nikoli več ne prestopim praga te »solidne« trgovine. Vsega sem bil kriv kajpak sam, ker sem se drznil reči, da so bile cvetlice sprva po 8 dinarjev, drugič pa po 12 dinarjev. Zato sem dobil kazen — upravičeno kazen.

Mislim, da bi šopek lahko stal, recimo, 100 dinarjev, morda tudi 120 dinarjev, nikakor pa ne 140 dinarjev.

Mislim, da bi se o takih primerih lahko več pisalo, celo moralo več pisati v naših časopisih. Mogoče da bi tako iz nekaterih manj solidnih trgovcev vzgojili solidne trgovce, hkrati bi bila pa za nas vse samo pridobitev, ker bi dosegli s tem to, da bi za svoj denar dobili resnično protivrednost v blagu. Z drugimi besedami, postregli nas bi solidno in se ne bi več zgodilo — kar se ne sme zgoditi— da nam prodajajo blago po obleki, ki smo jo slučajno zjutraj vzeli iz omare.

Ljubitelj cvetlic

Še daleč smo!

Pred nekaj dnevi me je obiskal neki trgovec iz Beograda, ki sem z njim že več let v stalni trgovski zvezi. Ker je imel samo nekaj ur časa, poslovnih opravkov pa lepo število, si je hotel pomagati z našimi telefonskimi celicami.

Ljubljančani, pred nedavnim časom zelo ponosni na te naše velemestne kioske, smo se pa ob tej priložnosti pošteno blamirali. Zakaj? Kamor koli sva prišla, nikjer nisva našla celega telefonskega imenika, temveč samo nekaj zamazanih in raztrganih kosov papirja, tako da se nisva mogla poslužiti naših velemestnih naprav.

Kaj pravite, ali bi ne bilo umestno, ako bi si dali Ljubljančani tiskati telefonske imenike na celuloid, vsaj tako dolgo, dokler se ne bi vsi naučili velemestne kulture, da bi tudi mi postali velemestni in ne samo naše telefonske naprave? **Jože T.**

Anonimna pisma

Posebno poglavje družabnih stikov — mislim tisto nižjo, človeka nedostojno vrsto — so anonimna pisma. Koliko razburjenja in marsikdaj tudi trpljenja so že povzročila. Prav pred kratkim sem doživela neki tak primer, pa vam ga bom nekoliko opisala, saj menda tudi to spada v »Zrcalo naših dni«.

Možila se je moja bivša sošolka ter točasna dobra znanka. Lahko si predstavljate, koliko ima takrat nevesta dela, skrbi, pa tudi sicer jo vznemirja neki tajinstven nemir pred bodočnostjo. V teh dneh pa začno deževati anonimna pisma, ki blatijo prav vse, kar ji je svetega in dragega.

Na neki takšni dopisnici je bilo tudi govora o meni, češ da ji želim na vsak način škodovati, dalje, da je moj cilj le eden, da preprečim njeno možitev.

Ta napisana obdolžitev je vsebovala še vse polno banalnih izrazov, ki naj bi osvetljevali mojo škodoželjnost. Znanka je seveda prišla k meni, da sva skupaj ugibali, odkod dopis izvira. Sodeč po pisavi in izražanju, pisec pač ni pripadal preprostim slojem, ampak tako zvani mestni gospodi, t. j. boljši družbi. Kje je tisti nagib, ki poniža inteligenta na takšno podlost? Ugotovila sem: nevoščljivost in užaljeno samoljubje. Kako bedno je takšno bitje in kolika praznina zija v notranjosti takšnega človeka!

L. W.

PREPOVEDANA LJUBEZEN

PO NEMŠKEM IZVIRNIKU PRIREDILA R. L.

* LJUBEZENSKI ROMAN DVEH MLADIH LJUDI

6. septembra leta 19.. sem prišla v hišo nadgozdarja Nordmanna. Gozdarska hišica je stala na robu velikega gozda deset minut od vasi Zülle. Staro mogočno poslopje se mi je zdelo prekrasno. Obdajali so ga hrasti in smreke. Človek bi mislil, da bi moral tu kraljevati utelešen mir, a vendar sem vedela, da je že zdavnaj zbežal izza teh zidov.

Gospod Nordmann me je v Magdeburgu sprejel v službo s temile besedami:

»Dve hčerki imam. Eni je dvajset let, drugi sedemnajst. Prve vam ne bo treba več vzgajati, ker je tako rekoč že vzgojena — a mala, ta pa mora imeti nekoga, nekoga, ki ji bo nadomestoval mater. Vdovec sem namreč. Poleg tega jo bo treba učiti še jezikov in kar spada zraven. Karla je bila v nekem zelo dobrem zavodu, Helene pa ne morem poslati v takšnega. Pri nas je dolgčas, a zabavali se boste z otrokom in hodili v gozd.«

Silno sem bila radovedna, kakšni sta dekleti. Ko sem dospela, me je sprejela služkinja. Radovedno me je opazovala in me je odvedla v sprejemnico. Pripomnila je, da bo gospodična Karla takoj prišla in da gospoda nadgozdarja ni doma.

Mislila sem, da me bo kdo prišel čakat na postajo. Potlačila sem to prvo razočaranje in sem potrpežljivo čakala v čisto malomeščansko opremljeni sobi. Takole čez približno pol ure so se odprla vrata in prikazala se je Karla Nordmannova. Bilo ji je okoli dvajset let, postave ni bila lepe in tudi oblečena je bila neokusno. Ne morem reči, kakšno barvo las je prav za prav imela. Le to vem, da ni bila nič kaj izrazita in da je bila za takratno modo zelo preprosto počesana. V obraz je bila bleda. S svetlosivimi očmi izpod lepo oblikovanimi obrvmi me je vprašujoče pogledala.

»Oprostite, gospodična, ker sem prišla sama. Helene, kakor navadno, ne moremo nikjer najti,« je rekla. Niti z besedico ni omenila, da jo moj prihod veseli, le s hladnim pogledom me je merila od nog do glave.

»Ali mi ne bi hoteli pokazati moje sobe, gospodična Nordmannova?« sem jo zaprosila.

»Da, takoj! A ker so nama kavo že pripravili, jo najprej spijva, medtem se bo pa že oče vrnil.«

V sosednji sobi, katere pobeljene stene je krasilo jelenovo in srnjakovo rogovje, je stala na sredi velika miza in na gornjem koncu je bilo pogrnjeno za kavo. Pred mogočnim z usnjem prevlečenim stolom na čelu mize je manjkala skodelica.

»Tam je očetov prostor,« je pojasnila Karla. »Prosim, sedite na njegovo levo stran med njim in Heleno!«

Ubogala sem jo in pričeli sva piti kavo, a pogovora nisva in nisva mogli načeti. Hčerka je bila nenavadno redkobesedna.

Na lepem so se vrata meni nasproti malce odprla in v sobo je pogledala ljubka dekliška glavica. Ko sem jo zagledala, se je v meni koj otajala ledena skorja.

»To je pa res čudež, da si prišla,« ji je dejala Karla. »Prosim, potrudi se semkaj! Zaradi tebe menda ne bova sedeli tu do trdega večera.«

Helena je tedaj pristopila bliže. Vitka je bila in velike in rjave oči je imela. Zlatorjave lase je imela spletene v dve debeli kiti, pripeti okoli glave. Prišla je k meni in se priklonila kakor šolarka. Ko je na mojem obrazu opazila, da sem se je razveselila, ali je pa morebiti dolgo nihče ni tako prijazno pogledal, se je v njenih očeh utrnilo nekaj kakor veselo začudenje.

»Veseli me, da ste prišli,« je rekla. »Če bi bila vedela, bi vam bila prišla naproti prav do Zülle, a nihče mi ni rekel, da vas že danes pričakujejo.«

»Kavo spij,« jo je opomnila Karla; ni mogla skriti nekam porogljivega nasmeha, ko je opazila moje neprikrito veselje. »Potem boš gospodični Meissnovi pokazala njeno sobo in ji povedala, koliko si se že naučila pri gospodu pastorju.« »Veste,« se je obrnila k meni, »Heleno je doslej poučeval pastor Brinkmann. Da se je česa naučila, ne verjamem, sicer pa tudi ni potrebno. Tudi brez tega kaže, da se bo vrgla po materi, ki je s svojim nagnjenjem do umskih zadev vse prej ko osrečila našega očeta.«

Dekletce poleg mene se je zdrznilo, da se ji je skodelica v roki stresla in je žlička v njej kar zažvenketala. Pogledala me je, kakor bi me prosila usmiljenja. Potlej je vstala, položila skodelico na mizo — kave se ni niti dotaknila — in me je vprašala z glasom, tresočim se od razburjenja:

»Ali vas smem zdaj spremiti v vašo sobo, gospodična Meissnova?«

Prikimala sem in Helena me je odvedla po širokih stopnicah v gornje nadstropje.

»Tu boste stanovali v i, gospodična,« je dejala, »in tik zraven vas stanujem jaz. Karla domuje na drugi strani.«

Spremila me je v malce mračno, a nenavadno prijazno sobo z obloženimi stenami; velikanska peč je stala v njej in prav tako velikanska postelja z baldahinom.

»Tu je stanovala mama,« je rekla. »To si je ona vse tako opremila. Staro rokokojsko pohištvo in beneško ogledalo je zdaj moje, a vse to rada prepustim vam. In zvečer, kaj ne, bom smela kdaj pa kdaj priti k vam, kakor prej k mamici, ko sem bila še majhna?«

Z obema rokama sem jo prijela za lepo, malo glavico in jo poljubila na čelo.

»Vse boste smeli,« sem ji rekla ganjeno, »in zelo radi me boste morali imeti, Helena!«

»O, saj vas že imam!« je vzkliknila. Lahna rdečica ji je zalila nežni obrazek, nato je pa dodala: »Zmerom sem tako vroče hrepenela po nekom, ki bi me imel rad!«

In tedaj je v nenadni sprostitvi njenega mladega srca nevzdržno in med solzami privrelo na dan vse, kar jo je težilo. Karla ni ljubezniva z njo, ne mara je razumeti, osmeši jo, kjer jo le more, in oče — da, ona sicer ne ve, a Justi ji zmerom govori, da postaja po malem duševno bolan, odkar je umrla mati; vsekako je še bolj zapet, kakor je bil že prej. Mamica je pa nekega dne — tu se ji je zataknilo — skočila v vodo, veste! In Justi meni, da se jo oče boji pogledati, ker je tako podobna mrtvi materi, in zato se ji rajši izmika. Karla je pa nekoč rekla: »Tvoja mati ni bila dosti vredna; samomorilka je.«

Poslednje besede so se razlegnile kakor obupen krik. Dekle se mi je naslonilo na prsi in je jokalo in ihtelo in zmerom znova zatrjevalo, da ne bo mogla tega nikoli pozabiti, da to ne more biti res, saj so vendar vsi ljudje, ki so jo poznali, rekli, da je bila mati tako zelo dobra.

Kolikor sem le mogla, sem tolažila to bolno otroško srce.

* * *

Težko sem se vživela v tej hiši, kjer so bili tako hladni, in prav kmalu sem sprevidela, da je Helena imela prav. Ubogemu otroku sem podarila ljubezni in nežnosti, kolikor sem le mogla, čeprav samo med štirimi očmi, kajti gospod Nordmann ni maral, da bi jo razvadila, kakor mi je dejal.

Nekega dne me je po kosilu poklical v svojo sobo in mi je razložil, da je moja glavna naloga, da Heleni dopovem, da je čisto revno dekle.

»Slišite, gospodična, čisto revno dekletce je, ki se bo nekoč moralo sámo preživljati. Jaz sem navezan zgolj na svojo plačo,« je dejal, »a Helenina mati je bila revna ko cerkvena miš. V moji hiši je samo Karla bogata, po svoji materi — moja prva žena je bila zelo imovita — in pred kratkim je Karla kot njena dedična podedovala po smrti njenega strica še drugo veliko dedščino. Vse je samo njeno in niti na misel ji ne pride, pa tudi njena dolžnost ni, da bi Heleni kaj odstopila. Tisti del, ki je po smrti moje prve žene pripadel meni, sem v drugem zakonu vsega porabil. Torej Helena je revna. Žal ima pa nenavadno nagnjenje do udobnega življenja. Prosim vas, glejte, da jo tega odvadite. Bolje je zanjo tako.«

Veliki mračni mož, ki je drugače govoril samo v kratkih in suhih besedah, je rekel to z nenavadno mehkim glasom. Pri tem je gledal mimo mene na svoja dva jazbečarja, ki sta spala na svoji preprogi poleg peči.

Obljubila sem mu, da bom njegovi želji ustregla, in potlej sem ves dan premišljevala o njegovem značaju. Kadar je govoril s Heleno, je bil skoraj neprijazen, in vendar se je na njegovem obrazu natanko brala skrb za otroka.

Gospodinja Avgusta, ki so ji na kratko rekli »Justi«, je bila preprosta, dobrosrčna ženica okoli petdesetih let, in Heleno je ljubila iz dna svoje duše, čeprav takisto bolj na skrivaj.

»Gospod ima Heleno rad, zelo rad jo ima,« je dejala v svojem domačem narečju, »samo pokazati ne sme tega, Karla ji tega ne privošči. Potlej se zmerom znese nad Heleno.«

Zame, ki sem bila vzgojiteljica in obenem častna dama obeh deklet, se ni Karla prav nič zmenila. Odhajala je in se vračala, kadar se ji je zdelo. Ko sem ji rekla, da bi se na očetovo željo rada seznanila s sosedi, mi je zdrdrala nekaj hiš, kamor so zahajali, češ da mi jih bo že Helena pokazala.

In tako sem nekega dne s Heleno nastopila to pot. Karla je bila voz zahtevala zase. V mestu si je hotela kupiti obleko in jo odnesti k šivilji. Tako sva morali iti peš. Bilo je okoli treh popoldne in krasen oktobrski dan je bil, ko sva stopili iz nadgozdarne. Stanovali smo na lepem kraju. Hiša je stala na majhni vzpetini. Pred nami se je razprostirala sočna košenina prav do Zülle. Po njej je šumljal bister potoček. Za nami se je polagoma vzpenjalo gorovje.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Gozd je v medlem jesenskem soncu sijal v krasnih barvah. Bukve so bile rdečerumene, breze so bile kakor zlato in javor je odseval škrlatnordeče, vmes so bile pa temne smreke. Kratka gozdna pot je bila obrasla z jerebiko in njeni koralnordeči sadovi so veselo jesensko ubranost še podčrtavali. Pot do župnišča sredi vasi sva prehodili v pol ure. To je bila namreč prva hiša, kjer sva se nameravali ustaviti. Bila je bela, z rjastorjavimi tramovi in mnogimi majhnimi bleščečimi okni z belimi prosojnimi zavesami za njimi. Mikavno je ležala pred nama in mogočna lipa je pokroviteljsko širila svoje vejevje nad njo.

Rjavo prepleskana vrata so držala na vrt in nad njimi se je po zidu vzpenjala vinska trta.

Okrogla, živahna pastorjeva žena nam je prišla naproti, poljubila Heleno in je rekla, da je že zdavnaj čakala na moj obisk; nato naju je odvedla v sobo. Le-ta je bila nizka, a velika in tako domačnostna, da se mi je zdelo, kakor da sem prišla k dobri teti na obisk.

»Daj, Helenca,« je menila gospa pastorjeva in me potegnila k sebi na divan, »pokliči mojega moža. Na vrtu koplje v potu svojega obraza. Da veste, gospodična Meissnova: zdravnik mu je to predpisal.«

Helena je zdirjala ven kakor otrok in medve sva se začeli pogovarjati to in ono o najinem življenju.

Pastorjeva žena je bila nekoč takisto vzgojiteljica; prvo kar mi je razkrila, je bilo to, da je na neki grofovski graščini, kjer je vzgajala edino hčerkico, našla v domačem učitelju, ki je poučeval pet dečkov, svojega bodočega moža; pozneje je šla z njim v neko šlesko župnišče. Tam so se ji rodile tri hčerke; dve od njih sta že poročeni in srečni mamici, najstarejša je pa prednica na neki zasebni kliniki. Edini sin se jima je rodil v Züllí; zdaj študira bogoslovje v Halleju.

»Ljuba gospodična Meissnova,« je potlej nadaljevala, ko sva se vrnili na najin poklic, »vse glavne kreposti hišne vzgojiteljice — in mednje štejem poleg vzgojiteljske nadarjenosti v prvi vrsti vljudnost in takt in nekakšno diplomacijo — boste v vaši sedanji službi potrebovali bolj ko kdaj koli. Potrpljenja nikar ne izgubite, čeprav ne bo šlo vse tako, kakor mislite.«

»Na vso moč si prizadevam, a težko je hoditi, če človek pot slabo pozna,« sem rekla ljubeznivi gospe.

»Težko vam je svetovati in pomagati,« je menila zamišljeno, »a glavno vam bom vendarle povedala, ker se mi zdi dolžnost. Nadgozdar je dober mož, a to, kar je doživel, ga je tako zagrenilo, da ni nič več z njim. Mi ga poznamo že dvajset let. Kot mladoporočenec je prišel semkaj in tri dni po njegovem prihodu se je rodila Karla. Ali je bil njegov prvi zakon srečen, tega ne vemo. Nadgozdarjeva žena je bila bogata kmečka hči iz Harza in mu kot duševna družica pač ni bila kos. Poleg odprtih oči za naravno lepoto je imel še vse druge interese — moj mož trdi, da je bilo nekdaj njegovo največje veselje, če se je lahko razgovarjal s pametnim, preprostim človekom. Zdaj se je vse spremenilo. Nadgozdar nikoli ni imel tiste prirojene, vesele robatosti, kakor jo navadno imajo gozdarji; sin je že umrlega profesorja bogoslovja v Halleju in tako je podedoval lep del naravne učenosti. Dobra, preprosta gospa Nordmannova ni bila žena zanj. Njeno znanje in razumevanje je bilo zelo skromno: razumela se je zgolj na vzgojo otrok in na kuhinjska dela. Kljub temu sta pa v miru živela drug z drugim in ko so jo tu gori pokopali« — z roko je pokazala proti cerkvi — »je bilo nadgozdarju zares hudo.

»Dotlej je Nordmannova življenjska pot potekala preprosto in vsakdanje, potem je pa tudi nadenj prišla strast. Karla je bila že toliko dorasla, da je potrebovala vzgojiteljico. Otrok naj bi imel boljšo vzgojo kakor njegova mati. Srečna naj bi bila, saj je vendar edina dedična. Na njegovo prošnjo sem se zavezala, da mu bom priskrbela sposobno vzgojiteljico in po kratkem pisarjenju sem in tja sem res našla mlado dekle s krasnimi spričevali, dobrosrčno in ljubeznivo. Nadgozdar je bil zadovoljen z njo; zgovorila sva se, da bo gospodična Winnigova — tako se je pisala — najprej prišla k meni, in jaz bi jo potem pripeljala k nadgozdarjevim.

»Domenjeni dan se je res pripeljala z dvoprežnikom, ki je bil zadaj na njem privezan kovčeg, namesto s poštnim avtobusom. Moj mož in jaz sva ji šla naproti do vrtnih vrat in oba sva kar obstrmela, ko sva jo zagledala. Neznansko ljubka in zala je bila, vam rečem, gospodična. In ko sva sedeli pri kavi, sem ji temeljito razložila, da bo prišla sicer v udobno, drugače pa precej skromno meščansko hišo. Ljubka stvarca se je zasmejala z vsemi svojimi belimi zobmi, a komur se je nasmejala, ta je bil pri priči njen. Sicer pa, Helena ji je podobna... Nadgozdar je bil, ko sem jo popoldne pripeljala k njemu, kar zmeden. Brez besede je stal pred njo in strmel vanjo in potem mu je počasi, prav do las zalila obraz temna rdečica, in ko sem to videla, sem si mislila: Ljubi Bog, kaj bo neki iz tega? No, iz tega je bila poroka. Moj mož ju je pol leta nato poročil.

»Mlada žena je bila živa, kakor nalašč za družbo: znala je peti, igrala je klavir, znala je zabavno kramljati — skratka vse je kazalo, da sta oba drug z drugim zadovoljna. Potlej je prišel še otrok in sreča je bila popolna.

»Tedaj se nam je pa na lepem zazdelo, da se nad nadgozdarjevo hišo zbirajo oblaki; vsekako smo opazili, da je med zakoncema pogosto vladalo nesoglasje. Spočetka sta hotela sicer to pred nami skriti, potem sta se pa le izpovedala. Prvič, ko je nadgozdarjeva žena tožila nad svojim možem, je to storila med vročimi solzami, pozneje je pa tlel v njej samo še nem gnev.

»On je o tem manj govoril; le dvakrat ali trikrat je mojemu možu dejal, da tako dalje ne gre več in kaj naj le naredi. Pozneje je nekoč menil: ‚Neizpodbitno je, Brinkmann, da me ne mara več. Včasih je uporna, včasih pa kar nekam brezčutna. Mislim, da bi šla narazen, a jaz se od nje ne morem ločiti. Ne m o r e m!‘

»Brinkmann je nato krenil v nadgozdarno in se je z njo o tem resno pogovoril. A razen potoka solz in jecljajočih prošenj, naj bi preprosil nadgozdarja, da bi se zlepa ločil od nje, ni mogel ničesar izvedeti. — Nato so poklicali zdravnika. Le-ta je menil, da je gospa v samotni gozdarski hišici duševno zbolela, da je postala melanholična in da bi jo bilo treba za nekaj časa poslati v zdravilišče za živčne bolezni. Potem bi pa moral gospod Nordmann že poskrbeti, da bi imela kaj več zabave in razvedrila.

Tisti večer, ko je uboga žena z Justi odpotovala v neko zdravilišče, je prišel gospod nadgozdar k nam. Bil je globok potrt. ‚Gospa, očitam si, da sem jaz kriv njene bolezni,‘ je dejal. ‚Mislil sem, če bo Eri— Erika ji je bilo ime, imela svojega ljubkega otročička in svoje delo, da bo polno njeno življenje — toda odtlej se ni brigala za nič več. Po cele ure je stala pri oknu in s hrepenečimi očmi gledala gozdno pot. In potem spet nenavno veselje! Poglejte, takrat zadnjo jesen, ko so bili manevri, je bila kar spremenjena. No da, njen oče je bil častnik, a takšno

Vse vrste manufakturnega blaga v veliki izbiri in nizkih cenah priporoča

Janko Češnik

Lingarjeva ulica št. 1

BREZPLAČNO UČENJE TUJIH JEZIKOV

vam da na razpolago za osem dni **Dopisna šola „PERFEKT“**, da bi brez slehernih stroškov in brez slehernih drugih obveznosti imeli priložnost spoznati prednosti te edinstvene metode.

Vi se lahko **SAMI**

V SVOJEM DOMU

naučite **brezhibno, na lahek in zabaven način**

nemški
francoski } **v 6 mesecih**
italijanski
angleški **v 4 mesecih**
srb. **stenografijo** **v 2 mesecih.**

Predavanja, tiskana v latinici, **pošiljamo po pošti domov** franko.

Tisoči laskavih priznanj in zahval od ljudi vseh vrst izobrazbe in iz vseh krajev naše države so najboljši dokaz velike uspešnosti metode **„PERFEKT“**.

Celokupni stroški učenja po tej edinstveni metodi znašajo

1 dinar na dan

Sporočite nam, za kateri jezik se zanimate in vam bomo poslali **čisto brezplačno predavanja za prvih osem dni**, hkrati z obširnimi prospekti in pojasnili o sedemletnem delu in uspehu naše šole.

DOPISNA ŠOLA TUJIH JEZIKOV

PERFEKT

Pošt. pred. 557 BEOGRAD Pašićeva ul. 19/I

pretirano navdušenje! Najmlajšemu častniku je dovolila, da ji je pripovedoval, kakšni plesi in kakšne pričeske so v modi, in ga je spraševala, ali bodo še zmerom nosili kratke jahalne obleke. In smejala se je in se po modi oblačila. Zmerom znova sem se čudil in bolelo me je; a ko je, še vsa razigrana, stopila zvečer v spalnico in se mi je, kakor stare čase, smeje se hotela vreči okoli vratu, sem z resnimi besedami grajal njeno vedenje. Nato je bila bleda in hladna in dolgo ni spregovorila z menoj niti besede, kakor bi jo bil na smrt užalil.'

»‚To ste zelo nespametno naredili, gospod Nordmann. Tako mlada žena kaj takega ne prenese,' sem mu rekla. ‚Zakaj se pa tako mlada, lepa stvarca ne bi smela smejati? In ljubosumni tudi ne bi smeli biti, če se samo malo pošali z mladim poročnikom.'

»‚Bog nebeški,' je vzkipel, ‚jaz sem pač resen človek in ne morem narediti vse tako, kakor ona hoče. Žena, ki moža ljubi, se bo pač skušala prilagoditi njegovemu življenju!'

»Nisem mu odgovorila. ‚Žena, ki svojega moža ljubi.' To je tisto. Morebiti se je pa Erika Nordmannova poročila samo zato, da bo preskrbljena na stara leta! To sva si moj mož in jaz mislila že takrat, ko sva slišala o njuni zaroki. No, nesreča je zdaj tu in po toči zvoniti je prepozno.

»Vrnila se je iz zdravilišča. Spočetka je bila presrečna in je otroka komaj izpustila iz rok. Tudi on je ves žarel in da bi izpolnil svojo obljubo, ki jo je bil dal zdravniku, je njej na ljubo začel prirejati družabne zabave. A kakšne zabave! Med povabljenci so bili skoraj brez izjeme sami starejši ljudje, resni možje, vsaj takšni, ki se niso nič več razumeli na mladostne zabave, ali se pa nanje sploh nikoli razumeli niso. In med njimi je sedela lepa Erika kakor rajska ptička med jato vran, in na obrazu si ji bral otopelost in dolgočasje.

»Pogosto ni bila samo slabe volje, ampak je imela tudi objokane oči, a tožila ni Erika nikoli več. Spet je z malo Heleno sama hodila na sprehode po gozdu, a nekoč je prišel gozdar Busch iz gozda in je prinesel v naročju malo Heleno v oškropljeni oblekci. Dekletce je jokalo in zeblo ga je. Busch je dejal, da je našel otroka v gozdu pri bukvi. In ko se je nadgozdar dobre četrt ure nato vrnil iz mesta, kjer je imel opravke, se je začelo iskanje. Ljubi Bog, vsa vas je bila pokonci!

»In potlej so jo našli v Goldbachovem ribniku in vsi so mislili, da je hotela otroka tudi utopiti, a ji je v poslednjem trenutku zmanjkalo poguma za to in je otroka spet prinesla na suho — potem je pa naredila tisto strašno...

»Odtlej je za gospodinjstvo skrbela Justi. Karla je bila od dvanajstega do sedemnajstega leta v nekem vzgojevališču. Nadgozdar je bil odločil, naj bo Karla gospodinja, in je tudi bila, in kako energična; celo Justi se je tresla pred njo. Ali veste, gospodična Meissnova, da je bila Helena učenka mojega moža? Pri njem se je učila vsega razen modernih jezikov.«

Pritrdila sem.

»No, jezikovnega znanja ji žal ni mogel dovolj dati, jaz sem pa tudi že prišla iz vaje, in tako smo poklicali vas, ljuba gospodična. Kako se prav za prav mala razvija? In kako vam tu sploh ugaja?«

Nisem ji utegnila odgovoriti, kajti vstopil je gospod pastor. Helena se ga je držala za roko. Prisrčno me je pozdravil.

»Pripeljal sem vašo vijolico, draga gospodična,« je dejal. »Saj je kakor vijolica, ali mar ne? Pravkar mi je razložila svoje skrbi. Dejal sem ji, naj nikar ne bo preveč občutljiva. Karla je pač takšna, ne more drugače. Kakor je znano, so nekateri ljudje takšni kakor bodice, nazadnje pa za iglami tiči vendarle čisto mehka duša, in tako bo tudi s Karlo. Boš že videla, Helenca!«

Helena je osramočeno pobesila glavo in gledala v tla. Trenutek je še postala poleg duhovnika, ki jo je z očetovsko skrbjo božal po rjavih kitah, potlej je pa sedla na stol pri oknu in zastrmela v daljavo.

Pastor me je nato vprašal, ali se zanimam za vrt, in me je vabil ven. Potlej smo šli nekajkrat gor in dol po vrtni poti kakor ljudje, ki se prvič srečajo in se žele spoznati.

Sredi pogovora je obstal in opazovaje grm jesenskih aster pričel govoriti o tem, kar mu je najbolj ležalo na srcu. Kar brez ovinkov je dejal:

»Še svoj živ dan nisem imel opravka s tako mehko dušico in še nikoli nisem videl take vroče želje po ljubezni. Greh bi tvegala za prgišče ljubezni.

»Gospod pastor!« sem dejala prestrašeno.

Še zmerom je kimal, kakor pritrjevaje.

»Glejte, da boste otroka nekoliko utrdili. Tudi jaz si bom prizadeval. Če bo le kaj zaleglo? Daj Bog!«

* * *

Trenutek nato sva bili že spet na vaški poti. Nehote sem zavila tja, kjer sem prej, ko sva s Heleno šli h pastorju, videla med bujnimi drevesi nekaj lepih pročelij. Saj sem vedela, da bova zdaj obiskali gospo Rhodnovo, gospodarico züllskega gradu.

»Levo morava zaviti,« je rekla Helena.

»A vendar sem tam poprej videla grad?« sem začudeno oporekla.

»To je Mala Zülla,« je pojasnila Helena, »medve sva pa namenjeni v Veliko Züllo h gospe Rhodnovi.«

»Ali sta posestvi tako blizu drugo zraven drugega?« sem jo vprašala, ko sva jo že mahali tjakaj.

Med dvema kmečkima hišama sva dospeli na velik travnik in sva šli ob vrtnem zidu. Na desni, na koncu tega velikega travnika, sem spet zagledala pročelje, ki sem ga že prej videla. To je torej Mala Zülla in ta park, ki sva ga obšli, je spadal k Veliki Züllí.

Helena je na moje vprašanje pokimala.

»Kajne, zelo blizu sta drugo zraven drugega,« je rekla, »ti dve posestvi. Obe ima gospa Rhodnova. Bila je edinka svojih staršev. Svojemu možu je v doto prinesla Malo Züllo. Pokojni svetnik, tako je dejal oče, ni imel za gozd nikakršnega razumevanja in ker je bila Mala Zülla v glavnem sam gozd, jo je dal v najem. Gospa svetnica je rojena plemenita Kordova in njenemu očetu ni bilo nič kaj všeč, ker se je hotela poročiti z meščanskim sosedom, kajti želel je, da bi Mala Zülla ostala Kordova. A hči je zmagala in je postala gospa Rhodnova. Oče pravi, da sta bila najlepši par daleč naokoli.«

Potem ni govorila nič drugega ko »da« in »ne«, če sem jo kaj vprašala. S pobešeno glavo je šla poleg mene v mornarskosinji, srednje dolgi obleki z enako jopico. Njen obraz pod velikim sinjim klobukom je bil bled in zamišljen.

Skozi vrtna vrata s patentno ključavnico, ki jih je Helena znala odpreti, sva prišli v lično hišo. Sprejel naju je sluga v vijolični baržunasti obleki in prav takšnem jopiču. Odvedel naju je v zelo gosposki in domačnosten salon. Gospa Rhodnova je prišla čez nekaj trenutkov. Bila je lepa, okusno oblečena dama. Na obrazu se ji je poznalo, da trpi. Oči je imela krasne, a žalostne.

Helena se je priklonila in prijazna gospa jo je nagovorila: »No, ali smo kaj pridni, mala gospodična?« »Vedeti morate namreč, gospodična Meissnova, da se za malo Heleno zelo zanimam,« se je obrnila k meni. »Njeno mater sem zelo dobro poznala in njena prezgodnja smrt me je globoko presunila. Tako lepa je bila, njena mati, in jaz ljubim vse, kar je lepo!«

Govorila je s tihim nekam ubitim glasom in je bolj ležala kakor sedela v velikem stolu, pregrnjenim z dragocenim gobelinom. Verjela sem ji, da ljubi vse, kar je lepo, kajti soba in vse, kar je bilo v njej, pohištvo, preproge, zavese in celo njena obleka — vse je bilo v kar najlepši skladnosti.

Heleni so se zasolzile oči, ko je slišala govoriti o svoji materi, in gospa Rhodnova je pogovor brž zasukala drugam.

»Ne maram se vtikati v vaše stvari, gospodična Meissnova,« je nadaljevala. »Sicer ste Nordmannovim res potrebni, toda za Heleno bi bilo boljše, če bi jo dali v zavod, kakor pa da se doma izobrazuje. S Karlo sem o tem že pogosto govorila, a brez uspeha. A vidite, Helena se mora osamosvojiti, a doma ne more napredovati tako kakor v zavodu. A kaj, ko je njen oče odločno proti temu.«

Helena je prebledela ko zid in me je pogledala z velikimi, prestrašenimi očmi. Gospe Rhodnovi sem odgovorila, da nimam na to ničesar reči, ampak se moram ravnati po očetovi želji.

»Seveda, seveda!« je prikimala gospa Rhodnova. »Saj ima pa tudi Karlo in ta svoje sestrice ne bo zapustila; trden značaj je, za svojo starost skoraj kar preresen. Ljubim to skromno nekazno dekletce z zlatim srcem. Že zdaj se veselim današnjega večera, ko bo prišla k meni. Na poti v mesto se je ustavila pri nas in je vprašala, ali naj mi kaj prinese. Tako praktična je, tako zelo praktična! No, in tako sva se dogovorili, da bo drevi pri meni večerjala. Takrat mi je vselej, kakor bi tudi jaz imela hčerko.«

Nadaljevanje prihodnjič

in sicer železne, cinkaste ali pa iz medi. Zadostuje malo Vima na mokri krpi – le aluminij čistite suho.

MENZA KOLODVORSKA ulica 8

nudi cenjenim gostom — vsakomur — VES DAN od 6. ure zjutraj do 21. ure zvečer

okusno obilno in ceneno hrano

Mleko, kavo, ka-abo, čaj, din 1'—, 2'—, 2'50, 3'—; gulaž, vampe, obaro, jetrca itd. din 3'—.

Palačinke z marelično marmelado din 1'—.

KOSILO od ½ 12. do 15. ure se kuha 2 krat: zakuhana goveja ali umetna juha, 2 prikuhi, goveje meso din 5'—, isto s pečenko ali močnato din 7'50, isto s pečenko in močnato din 9'50, brezmesna hrana din 2'— do 5'—.

VEČERJA od ½ 18. do 21. ure: Goveji ali telečji zrezki v omaki, dunajski ali pariški zrezki din 3'50, pečen rajželc, dušeno meso z makaroni ali špageti, goveji ali telečji jezik v pikantni omaki, jajčne klobase, segedinski gulaž, ogrsko zelje, pljučna pečenka v omaki, piška v papriki itd. din 3'50. Žganci koruzni, ajdovi ali beli, dušen riž, različni cmoki, kompoti in razne solate din 1'50, mlečna jedila din 2'50, močnata jedila din 1'— do 2'—.

TOČIJO SE BREZALKOHOLNE PIJAČE. ABONENTI SE SPREJEMAJO.

Pod istim vodstvom se priporoča tudi

gostilna „PRI LOVCU“

na Cesti 29. oktobra (Rimska) 24 vogal Bleiweisova cesta 2 z prvovrstno kuhinjo za katero se sprejemajo tudi abonenti

Ljudska samopomoč

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Aleksandrova cesta 47

Poverjeništvo: Ljubljana, Tyrševa 34

naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu

marcu 1938.

Želj Anton, delovodja gradbenega urada, Maribor; Dr. Dereani Emanuel, zdravnik, Celje; Zagmojster Ivan, mlinar in posestnik, Brezovica p. Bizeljsko; Gregorčič Jera, zasebnica, Ruše; Zmazek Josip, užitkar, Godemerci p. Mala Nedelja; Pišek Katarina, zasebnica, Kustošija; Rebernak Franc, vet. major v pok., Ljubljana; Arko Ivan, tajnik posojilnice v pok., Ribnica na Dolenjskem; Jakopič Ivan, rudar v pok., Trbovlje; Goršek Franc, posestnik, Gor. Ponikva; Črne Ivan, užitkar, Orle p. Ljubljana; Vidic Ana, posestnica, Krčevina p. Ptuj; Kramberger Antonija, užitkarica, Sv. Lenart; Domadenik Matilda, viničarka, Rače; Švarc Ivan, Košaki pri Mariboru; Pevec Uršula, preužitkarica, Pijovce p. Šmarje pri Jelšah; Žaberl Uršula, preužitkarica, Studenci; Bizjak Josip, loto arhivar v pok., Poljčane; Balob Marija, posestnica, Črnova p. Sv. Janž na Vinski gori; Povoden Josipina, žena lesnega trgovca, Pobrežje; Werdouschegg Marija, zasebnica, Celje; Lobnik Katarina, preužitkarica, Razvanje p. Hoče; Novak Liza, preužitkarica, Zasadi p. Juršinci; Kac Andrej, preužitkar, Slov. Bistrica; Kovačec Valentin, užitkar, Oslušovci; Seiler Vincenc, zlatar, Maribor; Dikavčič Franc, posestnik, Braunšvajg; Zidarič Marija, posestnica, Središče; Verstovšek Neža, zasebnica, Maribor; Mrak Marjeta, užitkarica, Begunje pri Cirknici; Hüttig Terezija, zasebnica, Celje; Grajžl Ana, užitkarica, Cerovec p. Sv. Jurij ob juž. žel.; Požar Helena, zasebnica, Maribor; Strgulec Ivan, trgovec, Ljubljana; Reberšak Franc, zasebnik, Verače p. Buče; Friedl Terezija, posestnica, Rogoza p. Hoče; Gilg Katarina, zasebnica, Maribor; Nedeljko Katica, hišnica, Maribor; Lačen Marija, žena drž. žel., Maribor-Tezno; Singer Antonija, zasebnica, Celje; Žgajner Janez, preužitkar, Muta; Kunst Marija, užitkarica, Trebše p. Sv. Peter pod Sv. Gor.; Dobovičnik Neža, užitkarica, Pristava; Tomažič Marija, dninarica, Josip dol p. Ribnica na Pohorju; Tepuš Justina, zasebnica, Drstela p. Sv. Urban pri Ptuju; Reberšak Jožef, užitkar, Sv. Lenart pri Brežicah; Trstenjak Marija, posestnica, Frankovci p. Ormož; Kleindienst Viljem, mesar, Sv. Marjeta niže Ptuja; Ješovnik Barbara, posestnica, Dev. Marija Brezje p. Hoče; Ozim Terezija, posestnica, Ruše; Merzel Julijana, posestnica, Knezdol p. Trbovlje; Tič Boštjan, užitkar, Stranice p. Velenje; Marčič Andrej, žel. prem. nadziratelj v pok., Sl. Bistrica; Jager Matilda, zasebnica, Loke p. Trbovlje; Maierhuber Franc, zasebnik, Rogatec; Lavtižar Franja, vdova po ministr. tajniku, Ljubljana.

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku **Din 437.900'—.**

Članom, ki so pristopili po 1. novembru 1933., se izplača **polna podpora — brez odbitka!**

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo. **Blagajniško načelstvo.**

Ugodno in z uspehom se oglaša v „Družinskem tedniku“

SREČKE DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE naročite takoj

Vse srečne primere naših igralcev držimo strogo tajno, a izplačilo vseh dobitkov izvršujemo takoj in brez odbitka.

Srečke naročajo pri nas iz vseh krajev naše države, ker nikomur ne zaračunamo poštnine, srečke pa razpošiljamo v zaprtem pismu.

Vsi tisti, ki še nimajo srečk, pa tudi tisti, ki jih že imajo, naj jih takoj naroče pri naši srečni kolekturi, ki so bile pri njej samo premije že 16 krat izžrebane. Za srečke glavnega V. razreda ne zahtevamo denarja vnaprej, ampak tudi nje plačate šele po prejemu.

Zaupanje in spoštovanje nad vse!

Našli boste svojo srečo v glavni pooblaščeni kolekturi

BRAĆE POPOVIĆA -:- VRNJAČKA BANJA

Čekovni račun štev. 52.725

Najcenejše in kvalitativno najboljše hrastove in bukove

PARKETE

dobavlja in polaga tovarna

REMEC-CO

DUPLICA PRI KAMNIKU

železniška in avtopostaja

Oglejte si našo zalogo v tovarni ali v pisarni LJUBLJANA, Kersnikova ulica 7, poleg Slamiča

Rokopis, značaj in usoda človeka

Tudi mi imamo velikega fenomenalnega psihografologa

V naših časopisih čitamo pogosto o velikih svetovnih čudih in slavnih ljudeh, prav za prav fenomenih, in mislimo, da imajo vse to samo v daljnih tujih deželah. Tako smo pred kratkim čitali tudi o slavnem nemškem grafologu Rafaelu Schermannu, kakor da tudi pri nas ne bi imeli velikega psihografologa, ki ga ravno tako poznajo širom po svetu in ki bo v kratkem odpotoval celo v Ameriko, da izpolni željo svojim ameriškim prijateljem in ameriški javnosti. Ta naš jugoslovanski psihografolog je F. T. Karmah. O njem so priobčili časopisi v zadnjih 10 letih nešteto člankov, ki v njih opisujejo njegove kar fenomenalne uspehe.

Gospod F. T. Karmah se je specializiral kot grafolog na znanstveni osnovi v velikih evropskih prestolnicah in je že v začetku zbudil pozornost s svojo nenavadno nadarjenostjo, ki pogosto prekosi sleherno

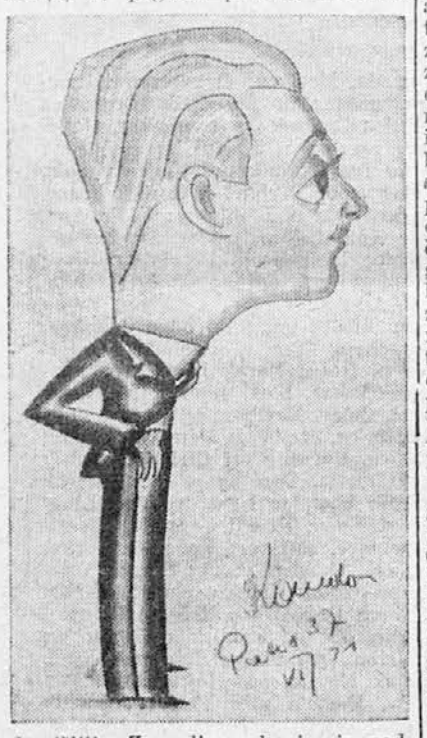

domišljijo. Z analizo rokopisa in podpisa utegne naš veliki psihografolog ugotoviti ne samo značaj in temperament posameznika, ampak tudi vsa njegova nagnjenja in njegove mržnje, njegove bolezni, napake, njegovo preteklost in bodočnost. Znani so primeri, ko je gospod F. T. Karmah povedal čisto zdravim ljudem, da bodo v kratkem zboleli ali pa celo umrli. Razkrinkaval je zločine in zločince, vzroke zakonskih nesoglasij in tragedij, sposobnost in nesposobnost v poklicu, potrebe metode pri vzgoji otrok, itd. Posebno znan je primer, ko je neki mladi vdovi pri pronučevanju njenega rokopisa dejal: »Gospa, vi nekaj skrivate. Vaš mož ni umrl naravne smrti. Vi ste ga zastrupili!« In zadel je v črno. Sodna preiskava je potrdila vsako njegovo besedo.

Ravno tako so iz prakse našega slavnega psihografologa znani primeri, ko je gospod Karmah svetoval ljudem, naj se ne spuščajo v gospodarske špekulacije, a ljudje ga niso poslušali, misleč, da so pametnejši od znanstvene grafološke analize, ki v rokah gospoda F. T. Karmaha kakor matematika točno riše dogodke, ki se tedaj v človeški duši šele pripravljajo. Nejeverneži so špekulirali in propadli. Šele tedaj so priznali, da analiza rokopisa ni nikakšno nesmiselno vedeževanje. Kajpak sleherni grafolog še ni Schermann ali Karmah, kajti čeprav je danes grafologija že priznana realna veda, je še zmerom treba zanjo nadarjenosti in intuicije, nekakšnega šestega čuta, kakor pravijo tisti, ki hočejo razjasniti ta skrivnostni pojav.

Bajne sposobnosti našega strokovnjaka se kažejo že v tem, kako hitro izlušči iz rokopisa človekov značaj. Takoj ve, ali je ta ali oni človek star ali mlad, inteligenten ali neinteligenten, miren ali nemiren, bolan ali zdrav. Kot dokaz naj navedem tale zanimivi primer: Lepega dne smo sedeli v kavarni z družbo, ki je bila v njej tudi neka gospodična. Vzela je iz svoje torbice pismo in ga pričela brati. G. F. T. Karmah je zelo diskretno pogledal rokopis, ne da bi bil prebral le besedico, in vsceno takoj dejal: »Gospodična, ogibajte se tega človeka. Zelo je nevaren.« Kajpak je gospodična zardela in ga vprašala, kako je mogel priti do takšnega spoznanja z enim samim pogledom na rokopis pisma, ki ga je diskretno čitala. A gospod F. T. Karmah se ni dal zmesti, ampak je s trdnim prepričanjem ponovil: »Ta gospod je navaden pustolovec.« Bilo je res in že po treh dneh smo brali v časopisih, da so ga zaradi sleparij aretirali.

Napisal sem ta osebni doživljaj z gospodom F. T. Karmahom zato, da pokažem, da imamo tudi mi v svoji sredi velikega in fenomenalnega psihografologa, ki smo nanj lahko ponosni. Zato je pa čudno, da tega našega velikega strokovnjaka v tujini bolje poznajo kakor pa pri nas, v naši državi. A g. F. T. Karmah ni samo praktik, ampak tudi teoretik. Ravno zdaj je dokončal veliko delo o vseh okultnih vedah, o grafologiji, astrologiji, hiromantiji, fiziognomiki, frenologiji itd.; v tem delu dokazuje, kaj je na teh stvareh resničnega in kaj ne. Ta njegova knjiga bo hkrati tudi prvi učbenik grafologije, astrologije, hipnotizma, sugestije in hiromantije, napisan in tiskan v naši državi. V njej bo gospod F. T. Karmah s tekstom in kakšnimi 200 slikami popisal vse, kar nam je treba vedeti o okultnih skrivnostih in našem življenju.

Knjiga »Naše življenje in okultne tajne« bo gotovo zbudila v naši javnosti največje zanimanje. Knjiga stane samo 60 dinarjev, a razen nje bo dobil vsak predplačnik še analizo svojega značaja. Tisti, ki se bodo prijavili in pisali neposredno na naslov: **»Karmah, uprava, Zalec«**, lahko pošljejo na isti naslov tudi v analizo svoj rokopis ali pa rokopise oseb, katerih značaj in usoda jih zanimata. Prepričali se boste, da je vse, kar smo tukaj omenili, resnica, prav fenomenalna resnica.

M. R. S.

Vsem našim naročnicam in bralkam priporočamo knjigo

„TAJNE KOZMETIKE«

ki jo je izdala knjižna založba tiskarne Merkur v Ljubljani

- Knjiga je lično natisnjena in obsega 84 strani osmerke. Vsebinsko
- obravnava izčrpno vse, kar je današnji ženski potrebno, da neguje
- svoje telo in si ohrani svežost in mladostno čilost.
- V knjigi „TAJNE KOZMETIKE" dobi vsaka dama vso navodila za
- nego telesa in očuvanje zdravja in lepote. V knjigi so tudi mnogo-
- številni recepti za izdelavo kozmetičnih sredstev, ki jih vsaka dama
- zamore sama napraviti.

CENA KNJIGI JE DIN 18·— S POŠTNINO

Naročite jo še danes z dopisnico pri
KNJIŽNI ZALOŽBI TISKARNE MERKUR, Ljubljana, Gregorčičeva 23

Ne kupujte, dokler ne poznate Kastnerja in Öhlerja!

KL 38 1 Lonci ali posode iz emajla, od litra dalje od . . . 3'50'—.

KL 38 9 Modni moški klobuk, v raznih barvah, od . . . . din 36'—

KL 38 2 Krožniki iz močnega porcelana, globoki ali plitki, od din 6'—

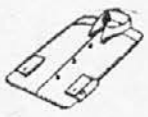
KL 38 10 Moške srajce, moderne oblike, počenši od . . . . din 29'—

KL 38 3 Skodelice iz belega, zelo dobrega porcelana od . . din 8'50

KL 38 11 Polčevlji za gospode, ročno delo, trpežni . . . din 95'—

KL 38 4 Garnitura za vodo ali pivo iz belega stekla od . . din 39'—

KL 38 12 Moške obleke iz dobrih tkanin, od din 120'—

KL 38 5 Vilice, nož in žlica iz jekla od din 10'—

KL 38 13 Moške rokavice, iz dobrega trikoja, počenši od . din 12'—

KL 38 6 Prti v lepih vzorcih, počenši od din 29'—

KL 38 14 Površnik moderne oblike, iz izvrstnega blaga, din 450'—
KL 38 15 Težji površnik za vse sezone, odlično blago, . . din 680'—

KL 38 7 Električni likalnik, poniklјan, varčuje s tokom . . din 115'—

KL 38 8 Nočna svetilka, poniklјana . din 55'—

Tako boste pri vsakem nakupu prihranili denar, ker boste isto ali pa še boljše blago kupili ceneje pri Kastnerju in Öhlerju.

Takšno je namreč načelo poslovanja, ki se mu ima naša veleblagovnica zahvaliti, da je postala največja v državi in da je glas o njeni cenenosti in solidnosti prodrl v še tako neznatno vas.

Vse kar potrebujete osebno zase, za gospodinjstvo in za svoj dom, boste dobili v naših, bogato s slikami okrašenih katalogih. Katalogi izidejo spomladi, pred Veliko nočjo, jeseni, pred Božičem, drugače pa po potrebi. Izvolite nam sporočiti svoj naslov in poslali vam bomo kataloge brezplačno takoj po izidu. Iz velemestne izbire modernih tkanin vam bomo na zahtevo poslali vzorčke. Napišite, za kakšno obleko potrebujete blago, in v kakšni barvi, vzorčku in ceni si ga želite.

Pristanemo tudi na blagovne kredite z običajnim poroštvom. Zastran pojasnil in tiskovin se izvolite obrniti do našega kreditnega oddelka.

Sto tisoči strank, ki pri nas že leta in leta kupujejo svoje potrebščine, so najboljši dokaz, da je naša postrežba v vsakem pogledu na višku in da je vredna tudi popolnega vašega zaupanja.

Samo majhno, poskusno naročilo katerega koli od tehle predmetov — pa boste tudi vi postali naša stalna stranka.

KL 38 16 Damski čevlji iz raznih vrst usnja, od din 105'—

KL 38 23 Ženski plašči najnovejših krojev, počenši od . . din 168'—
KL 38 24 Ženske obleke najnovejših krojev, počenši od . . din 34'—

KL 38 17 Ženske modne svilene nogavice, počenši od . . din 10'—

KL 38 25 Deške obleke, zelo trpežne, od din 110'—

KL 38 18 Damske torbice v modnih barvah, od . . . . din 27'—

KL 38 26 Šifon, zelo fine, tenke nitke kakor pri batistu, meter od din 6'—

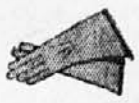
KL 38 19 Damske rokavice iz dobrega trikoja, od . . . . din 14'—

KL 38 20 Nedrčki iz dobrih tkanin, počenši od din 6'—

KL 38 27 Odeja, dobre težke vrste, počenši od din 24'—

KL 38 21 Otroški vozički, razne oblike in opreme . . . . din 185'—

KL 38 28 Platno za rjuhe, zelo trpežno, počenši od . . din 16'—

KL 38 22 Steznik raznih oblik in iz raznega blaga, počenši od din 27'—

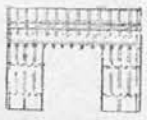
KL 38 29 Zavese iz raznih tkanin, počenši od din 68'—

KL 38 30 Razne frotirske brisače, kos počenši od . . . din 6'50

Veleblagovnica
Kastner & Öhler
Zagreb
Jica 4 in 6

Radio Ljubljana
od 14. do 20. aprila 1938.

ČETRTEK 14. APRILA

12.00: Plošče ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski orkester ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Klavir in harmonij ■ 18.40: Slovenščina za Slovence ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: O mednarodni gimnastični prireditvi ■ 20.00: Nastop orglarske šole ■ 20.50: Orgle ■ 21.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Plošče ■ Konec ob 23. uri.

PETEK 15. APRILA

19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Ljudske navade velikonočnega petka v starih časih ■ 19.50: Nebeški lov ■ 20.00: Prenos iz ljubljanske stolnice ■ 20.45: Pevski koncert ge. Mile Kogejeve ■ 20.20: Sedem besedi Zveličarjevih na križu ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ Konec ob 22.15 uri.

SOBOTA 16. APRILA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 16.00: Prenos vstajenja in procesije iz stolnice ■ 17.30: Oblaki — Prazniki — Čudežni glasovi ■ 18.00: Kvartet rogov in orgelski koncert ■ 19.00: Napovedi ■ 19.20: Šramel kvartet »Škrjanček« ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: Velikonočne pesmi ■ 20.45: Rimske pinije ■ 21.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Napovedi ■ 22.15: Čajkovskij: Šesta simfonija v h-molu ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA 17. APRILA

9.00: Čas, spored ■ 9.05: Kvartet pozavn ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice ■ 11.00: Otroška ura ■ 11.30: Koncert ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Simfonija v c-molu, za orkester. Plošče ■ 16.00: Cerkveni pevski zbor šentpeterske cerkve v Ljubljani ■ 16.45: Šramli igrajo ■ 17.15: Koncert vojaške godbe ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Slovenski vokalni kvintet ■ 20.30: Plošče ■ 21.15: Operetni zvoki (Radijski orkester) ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Velikonočna oddaja za izseljence ■ Konec ob 23.30 uri.

PONEDELJEK 18. APRILA

9.00: Čas, spored ■ 9.05: Vesel pozdrav ■ 9.15: Prenos iz trnovske cerkve ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Mandolinistični kvintet ■ 11.00: Otroška ura ■ 11.30: Koncert Radijskega orkestra ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče po željah ■ 16.00: Pomlad ob morju ■ 16.20: Akademski pevski kvintet ■ 17.00: Valjenje in vzgoja piščancev ■ 17.30: Veselo popoldne ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Cigan baron ■ 20.00: Pomladi vse se veseli ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije »Emona« ■ Konec ob 23. uri.

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

CELJE • LJUBLJANA • MARIBOR
EKSPOZITURA: KOČEVJE

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu

do 5%

Daje menična, lombardna in hipotekarna posojila; kupuje, posojuje in prodaja vrednostne papirje; vrši vse posle denarnih zavodov

Za vse obveznosti jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.